

145
Ani

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

cb

Monografie bibliografică

maria
COSNICEANU

ÎN SLUJBA
NUMELUI
CORECT

MARIA COSNICEANU • ÎN SLUJBA NUMELUI CORECT

Colecția *Bibliographica*

Colecția *Bibliographica* a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” include cercetări bibliografice fundamentale ca monografii bibliografice, bibliografii tematice sau selective consacrate unor subiecte de interes comunitar sau cultural; de valorificare a colecțiilor BM; de prezență a unui subiect în colecțiile marilor biblioteci din RM; a subiectelor prioritare precum: *Chișinăul, dinastia Hasdeu, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”* (imagine, prezență în presa scrisă și online, inovație, colecții, autografe, dedicații) sau biobibliografii despre viața și activitatea unor personalități ale științei, culturii, literaturii și artei bazate pe studii și cercetări realizate de angajații-cercetători ai BM.

Pentru o sistematizare a aparițiilor editoriale, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a constituit și alte colecții prin care se vor pune la dispoziție elabărări, sinteze, descoperiri inteligente și esențiale pentru bibliotecari, precum: *Professional, Chișinăuiana, Exegeze literare, BiblioEseu, Antologii*.

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

MARIA COSNICEANU: În slujba numelui corect

Monografie bibliografică

Chișinău
2022

CZU

Lucrarea este editată cu suportul financiar al Primăriei Municipiului Chișinău, sub egida Direcției cultură a Consiliului municipal Chișinău. Aprobata de Consiliul științific-editorial al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, proces-verbal nr. 1 din 04.05.2022.

Autori-alcătuitori: Elena Ungureanu, Zinaida Tâmbur

Ediție îngrijită de dr. Mariana Harjevschi

Coordonator: conf. univ. dr. Lidia Kulikovski

Redactare bibliografică: Claudia Tricolici

Copertă: Valeriu Herța

Tehnoredactare: Ion Vârlan

Prepress: Garomont Studio

Tipografia: SC Garomont Studio SRL, Str. Alba Iulia, 75.

Tel.: 076 706 287; 022 508 616;

E-mail: garomont@promovare.md, garomont_print@promovare.md

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din RM

Maria Cosniceanu: *In slujba numelui corect: Monografie bibliografică* / Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" ; autori-alcătuitori: Elena Ungureanu, Zinaida Tâmbur ; ediție îngrijită de Mariana Harjevschi ; coordonator: Lidia Kulikovski ; redactare bibliografică: Claudia Tricolici. – Chișinău : Garomont-Studio, 2022. – 200 p. : fot. + 1 disc audio. – (Colecția "Bibliographica", ISBN 978-9975-134-81-1).

Apare cu sprijinul financiar al Primăriei mun. Chișinău. – 100 ex.

ISBN 978-9975-162-15-9. – ISBN 978-9975-162-24-1 (PDF). – ISBN 978-9975-162-25-8 (MP3).

CZU 016:[80/81+929(478)]

M38

Prezentul studiu este pus la dispoziție prin Licența Atribuire – Necomercial – Distribuire în Condiții Identice 4.0 Internațional (CC BY-NC-SA 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ro>

CUPRINS

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	9
TABEL CRONOLOGIC	13
APRECIERI	15
Maria COSNICEANU: „Numele îl face pe om să fie!” (Interviu realizat de Elena Ungureanu)	18
STUDII SEMNATE DE MARIA COSNICEANU	55
Studii de onomastică	55
Numele de familie cu sufixul <i>-eanu</i>	55
Nume de familie românești cu și fără articolul <i>-l</i>	63
Nume de familie provenite de la etnonime	70
Nume de familie provenite de la numiri de monede	79
Scurt dicționar de prenume	85
STUDII DEDICATE MARIEI COSNICEANU	106
Iustina BURCI. Tradiție și modernitate în onomastica românească	106
Silvia PITIRICIU. Une études des anthroponymes nationaux contemporains	108
Vlad POHILĂ. Elegantă în viață, elegantă și în cercetare	110
BIBLIOGRAFIE	113
MARIA COSNICEANU – CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC, LINGVIST	113
Cărți (studii, dicționare, îndreptare, cursuri universitare, programe, alte lucrări didactice)	113
Articole în enciclopedii, culegeri și ediții periodice	118

Articole publicate la rubricile <i>Dicționar de nume</i> și <i>Ce nume purtăm</i>	132
Recenzii, omagieri, evocări	159
STUDII ȘI REFERINȚE LA ACTIVITATEA MARIEI COSNICEANU	165
DOCUMENTE AUDIO	169
INDEXURI AUXILIARE	190
Index de nume de autori	190
Index de nume de familie	191
Index de prenume	199
Index de publicații periodice	200

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Prezenta lucrare completează colecția „Bibliographica” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, în care au apărut mai multe volume dedicate unor personalități marcante, printre care Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Nicolae Mătcaș, Nicolae Esinencu ș.a. Volumul constituie un omagiu adus doamnei Maria Cosniceanu – conferențiar universitar, lingvist notoriu din Republica Moldova, care și-a dedicat întreaga viață studierii onomasticii românești, activând în cadrul Institutului de Filologie al AȘM, căruia i-a fost fidelă toată viața (actualmente Institutul de Filologie Română „B.P. Hasdeu” intrat în anii de la urmă în subordinea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova). Anume onomastica a făcut-o să-și caute și să-și găsească rostul atât în cercetarea academică, cât și în popularizarea constantă a formei corecte a prenumelor și a numelor de familie. Așa cum bine se cunoaște, onomasticonul românesc al populației din dreapta Prutului a suferit în ultimele două secole modificări dramatice, în special sub influența nefastă a limbii ruse, care au distorsionat formula lor corectă, tradițională. În ultimele trei decenii s-a produs o schimbare radicală în bine, prin reîntoarcerea la formulele firești de adresare, la numele scrise și rostite în conformitate cu specificul limbii române literare.

Lucrarea începe cu un scurt tabel cronologic, un mănunchi de aprecieri și un interviu biobibliografic amplu, realizat cu protagonista volumului. Capitolul *Studii semnate de Maria Cosniceanu* conține patru *Studii de onomastică*, constituind o selecție de lucrări de interes public, nu doar științific, apărute în presa de specialitate, și un *Scurt dicționar* cu cele mai frecvente *prenume* românești (*Alexandru, Ana, Andrei, Bogdan, Constantin, Cristian, Dragoș, Dumitru, Elena, Gheorghe, Grigore, Ion, Maria, Mihail,*

Nicolae, Petru, Ștefan, Teodor, Vasile, Vlad), a căror etimologie este explicată pe înțelesul publicului larg.

Capitolul *Studii dedicate Mariei Cosniceanu* cuprinde trei materiale care invocă chipul și activitatea dnei Maria Cosniceanu, semnate de colegi de breaslă din Republica Moldova și din România, care au cunoscut-o, au colaborat și au apreciat dăruirea profesională a omagiatei.

Capitolul **BIBLIOGRAFIE** reprezintă o contabilizare a întregii activități științifice, didactice și de popularizare a cercetătoarei. Conține 870 de surse bibliografice și este structurat în următoarele subcapitole: *Maria Cosniceanu – cercetător științific, lingvist*, care include volume de autor, materiale didactice, capitole în volume, lucrări lingvistice, filologice, de cultivare a limbii, articole în dicționare și enciclopedii, recenzii și cronici, apărute în culegeri și în ediții periodice; materiale de sociolingvistică, publicistică, interviuri, dialoguri etc. Tot aici, punem pentru prima dată în atenția cititorului o amplă listă bibliografică cu articole publicate în săptămânalul *Timpul* și în ziarul *Natura*, tablete privind corectitudinea numelor de familie purtate de moldovenii dintre Prut și Nistru (cuprinzând în total un număr impunător de cca 1300 de nume și prenume examinate), cu ample și documentate incursiuni etimologice și istorice. Este singurul segment bibliografic prezentat în ordinea cronologică a apariției surselor, având menirea să scoată în evidență periodicitatea exemplară, consecutivitatea și interesul crescut pentru astfel de subiecte din partea populației. Cercetătoarea a fost omul de serviciu al rubricii *Dicționar de nume* (săptămânalul *Timpul*) și al rubricii *Ce nume purtăm* (revista *Natura*), care au avut o apariție exemplară (16 ani), cu subiecte solicitate de purtătorii numelor respective. Cele două rubrici audio de autor au avut un impact substanțial, contribuind la informarea mai bună a cetățenilor, dar și la motivarea opțiunii acestora pentru formele recomandabile din punctul de vedere al normei gramaticale. Pentru acest devotament, dna Maria Cosniceanu a fost desemnată în mai multe rânduri laureat al săptămânalului *Timpul*, deoarece i-a învățat pe cititori să-și poarte cu demnitate numele (nu doar în acte, dar și de-a lungul

întregii vieți). Listarea acestor articole reconstituie neobositele drumuri ale dnei Maria Cosniceanu de la Institutul de Filologie până la Casa Radio, sau până la Arhiva de Stat, sau până la Biblioteca Științifică Centrală, sau până la Biblioteca Națională, locuri unde s-a documentat fără încetare întreaga viață.

Urmează *Recenzii, omagieri, evocări* semnate de autoare cu referire la personalități marcante din breasla în care a activat (Nicolae Corlăteanu, Silviu Berejan, Ion Melniciuc, Vladimir Ciubucciu, Vasile Melnic, Vlad Pohilă ș.a.). Analizele și aprecierile vizavi de activitatea profesională a protagonistei se regăsesc în subcapitolul *Studii și referințe la activitatea Mariei Cosniceanu*.

Un subcapitol inedit e cel intitulat: *Documente audio*, care prezintă pentru prima dată o listă cu materiale audio din fonoteca Radio Moldova 1 (1980-2013) pregătite și prezentate publicului ascultător de către dna Maria Cosniceanu, și anume 84 de surse audio din cadrul emisiunilor și rubricilor *Maeștri ai cuvântului, Grai matern, Dulce grai, Revista muzelor, Logos, În lumea cuvintelor* (materialele au fost oferite cu multă bunăvoință de Compania de Stat „TeleRadio Moldova”, căreia îi aducem mulțumiri pe această cale). Aceste documente audio au fost înregistrate pe un CD care este atașat prezentului volum. De asemenea, în același capitol sunt listate alte peste 80 de descrieri bibliografice ale tuturor rubricilor din cadrul emisiunii *Originea și semnificația numelor*, înregistrată la postul de radio Vocea Basarabiei, descrieri care s-au păstrat în arhiva cercetătoarei.

Materialul informativ a fost selectat din publicațiile bibliografice: *Cărțile Moldovei Sovietice* (1960-1985), *Cronica presei* (1960-1998), *Bibliografia Națională a Moldovei* (1999-2019), *Calendar Național* (1990, 2000, 2005, 2015, 2020), din presa periodică, precum și din arhiva personală a protagonistei, pusă cu generozitate la dispoziție. În procesul de elaborare a bibliografiei, au fost utilizate sursele din fondurile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Bibliografia se încheie cu un șir de *Indexuri auxiliare: Index de nume de autori, Index de nume de familie, Index de prenume și Index de publicații periodice*.

Volumul e postat în acces deschis pe repozitoriul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” www.hapes.hasdeu.md și pe platforma Zenodo.org.

Criteriul de aranjare a materialului este strict cronologic, iar în cadrul anului descrierile sunt sistematizate în ordine alfabetică. Publicațiile apărute în limbi străine sunt aranjate la sfârșitul fiecărui an, la început fiind plasate articolele cu caractere latine, urmate de articolele cu caractere chirilice. Recenziile, referințele la cărțile autorului sunt trecute imediat după cartea respectivă, fiind aranjate în ordine alfabetică. Lucrările apărute în limba română, cu caractere chirilice (până la 1989), au fost transcrise cu caractere latine. Descrierea bibliografică este realizată în baza STAS-ului 7.1.-2003 Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe și reguli generale de alcătuire. Abrevierile cuvintelor s-au făcut conform SM SR ISO 832: 2005. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici. Limitele cronologice ale biobibliografiei au cuprins anii 1959-2022. Selectarea materialului s-a încheiat în luna martie 2022. Majoritatea materialelor au fost consultate de visu.

Prezentul volum este destinat bibliotecarilor, cercetătorilor, universitarilor, studenților, precum și tuturor celor interesați de istoria luptei pentru încetățenirea numelor corecte în limba română din Basarabia în a doua jumătate a sec. XX – începutul sec. XXI.

TABEL CRONOLOGIC

MARIA COSNICEANU

(n. 4 februarie 1935 în s. Temeleuți, jud. Soroca)

1952-1957 – Studentă a Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Filologie.

1958 – Pedagog la Școala medie nr. 1 din satul Costești (Hâncești).
Domenii de cercetare: Antroponimie (studierea numelor de persoane în plan istoric și lingvistic); gramatică, stilistică, cultivarea limbii.

1958-1963 – laborant și laborant superior în cadrul Institutului de Limbă și Literatură al Filialei Moldovenești a Academiei de Științe a URSS.

1963-1977 – cercetător științific inferior în cadrul aceluiași institut.

1964-1967 – Doctorandă a Institutului de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei, unde, sub conducerea acad. Nicolae Corlăteanu, face doctoratul, susținând, în 1971, teza de doctor în filologie, consacrată antroponimiei naționale.

1977-1995 – cercetător științific superior în cadrul Institutul de Lingvistică al AȘM;

1995-2000 – cercetător științific coordonator în cadrul Institutului de Filologie al AȘM;

2000-2018 – cercetător științific coordonator în cadrul Institutului de Filologie Română „B.P. Hasdeu” al AȘM, din 2018 – institut în cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Participări la simpozioane și congrese internaționale: Bulgaria (Sofia, 1972), Rusia (Moscova, 1976), Polonia (Cracovia, 1978), Germania (Leipzig, 1984), România (București, 1994, Cluj-Napoca, 1996, 1988, Suceava, 2001), Ucraina (Kiev, 2001) ș.a. Este unicul specialist în domeniul onomasticii din Republica Moldova care a participat la proiectul lingvistic european „PatRom

(Patronymica Romanica)”, cu centrul în orașul german Trier, fiind unul din autorii și membrii colegiului de redacție al volumelor editate în cadrul proiectului.

Cele mai importante publicații: *Nume de persoane* (în colaborare, 1964, 1968, 1974); *Studiu asupra numelor de persoane* (1973), *În lumea numelor* (1981), *Reflecții asupra numelor* (1986), *Dicționar de prenume și nume de familie* (1991, 1993, 1999), *Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane* (în colaborare, 1997, 2004); *Dicționar de prenume* (2006, 2010), *Nume de familie (din perspectivă istorică)*, vol. I (2004), vol. II (2010), vol. III (2018), precum și a peste 200 de articole științifice apărute în ediții republicane, foste unionale și internaționale.

Distincții: Diploma de recunoștință a AȘM (1996); Diploma de Excelență a Primăriei Municipiului Chișinău (2004, 2011); Medalia „Meritul Civic” (2005); Diploma de laureat al ziarului „Timpul” (2006), Medalia AȘM „Dimitrie Cantemir” (2010); Diploma de gradul I a Guvernului Republicii Moldova (2010); Diploma Ministerului Educației al Republicii Moldova (2010); Diploma de Excelență a revistei „Limba Română” (2011); Diploma de laureat al săptămânalului „Literatura și Arta” (2019); Medalia Spirituală „Zamolxis” (2018); Ordinul „Meritul cultural-creștin” al Centrului creștin-ortodox „Sf. Teodora de la Sihla” (2019).

APRECIERI

Cercetările științifice în domeniul onomasticii și aplicarea lor în practică au marcat personalitatea doamnei Maria Cosniceanu recunoscută în republică și peste hotarele ei drept un bun specialist în domeniul antroponimiei naționale.

Nicolae CORLĂTEANU

Prima antroponimistă din Republica Moldova recunoscută pe plan internațional.

Ion DRON

Maria Cosniceanu a venit în onomastică să cultive câmpurile antroponimiei românești din spațiul basarabean. A debutat în presa timpului cu articole de propagare a științei onomastice, abordând la început probleme de corectitudine a numelor proprii de persoane. Mai târziu, în reviste și culegeri, publică lucrări de teorie onomastică, articole privind diversele particularități ale antroponimiconului autohton: lexico-semantice, gramaticale, derivaționale etc.

Dat fiind faptul că în acea perioadă antroponimia din spațiul nostru era supusă unor necruțătoare intervenții din exterior, prin impunerea unor forme denaturate și a unor formule de nominație personală inadecvate, străine tradițiilor onomastice românești (ne referim la triada onimică de factură rusă – prenume, patronimic, nume de familie: *Anatolii Mircevici Rotari, Fiocla Silvievna Cojuhari*), specialiștii s-au văzut obligați să elaboreze un prim îndreptar antroponimic de *Nume de persoane* (Chișinău, 1964), care, completat și îmbunătățit, a apărut încă în două ediții (1968 și 1974). Acel prim îndreptar, după cum s-a menționat în presă, a avut „un rol covârșitor la menținerea și perpetuarea prenumelor

și a numelor de familie autohtone, precum și la promovarea formelor corecte ale acestora, în condițiile în care influența nefastă a limbii ruse părea a fi nestăvilită în acest domeniu” (Vlad Pohilă, în *Calendar Național*, 2005, p. 37). Editarea aceluia îndreptar a fost, de bună seamă, o adevărată izbândă în condițiile sociale de atunci.

Anatol EREMIA, Liliana STEGĂRESCU

Dicționarul de prenume și nume de familie semnat de Maria Cosniceanu constituie o realizare importantă pentru lingvistica noastră și un instrument util în procesul de reglementare a onomasticii românești din Basarabia, acesta contribuind, prin urmare, un valoros jalon de transpunere în viață a legislației lingvistice.

Vasile BAHNARU

Înalt apreciată lingvistă Maria Cosniceanu, care pe parcursul întregii sale activități a cercetat antroponimia și ne-a pus la dispoziție mai multe lucrări privind corectitudinea prenumelor și a numelor de familie, dintre care menționăm cartea de ultimă apariție „Nume de familie” (2004) ce o reprezintă plener.

Ion MELNICIUC, Ion CIOCANU

Încercarea făcută de M. Cosniceanu de a restabili o parte din inventarul numelor de botez și de familie din Moldova este întrutotul justificată și merită toate laudele...

Gheorghe C. MOLDOVEANU

Maria Cosniceanu este nu numai unica specialistă în materie de antroponimie, ci și unica lingvistă din R. Moldova care a reprezentat știința și cultura noastră pe diverse meridiane. Ne bucurăm că numele ei a trecut demult hotarele republicii, ocupând cu demnitate un loc alături de prestigioase nume în proiectul internațional PatRom (cu centrul la Trier, Germania).

Ion EȚCU

Chiar dacă ar fi scris numai această lucrare (*Dicționar de prenume și nume de familie*), Maria Cosniceanu și-ar fi împlinit un rost demn de toată stima și recunoștința noastră – cel de reabilitare a demnității naționale a românilor basarabeni și transnistreni prin scrierea și pronunțarea corectă a numelor moștenite...

Unii cu admirație, alții, se prea poate, cu o ușoară invidie, dar mulți au observat, de-a lungul anilor, eleganța exemplară, dacă nu chiar ieșită din comun, a doamnei Maria Cosniceanu. Cu adevărat, așa e dumneaei în viața cotidiană. Însă ceea ce mi se pare nu mai puțin important e că o eleganță demnă de reținut o definește pe dna dr. Maria Cosniceanu și în munca de cercetare, în roadele acestei trude – dicționare, studii, articole, emisiuni radio și TV.

Vlad POHILĂ

Inventarul antroponimic realizat de Maria Cosniceanu completează cu atestări unice sau foarte rare tezaurul antroponimic românesc, consultarea sa fiind obligatorie în cercetarea numelor de persoană în limba română.

Domnița TOMESCU

Într-un sens mai larg, dna Maria Cosniceanu, ca specialist, am zice că a rămas o voce distinctă, dar unică în peisajul studiilor antroponimice, mai mult: o rostire nepermis de singulară în domeniul pe care și l-a ales și l-a cultivat. Iar dacă totuși n-a fondat o școală propriu-zisă în antroponimia națională, cum mai e la modă să se afirme în spațiul academic, a fost ea însăși o întreagă școală.

Elena UNGUREANU

MARIA COSNICEANU: „Numele îl face pe om să fie!”

1957. Căsuța părintească

Cu părinții Andrei și Măriuța Barbă

EU: Interviuurile încep, de regulă, cu amintirile din copilărie, de la casa părintească și de la școala din sat. Dumneavoastră, distinsă Doamnă Maria Cosniceanu, de unde ați prefera să-l începem?

De la casa părintească, de la părinții mei Maria (scrisă în acte *Măriuța*) și Andrei Barbă, gospodari, dar și mari iubitori de carte. Tata era meșter de butoaie, ținea cai buni pentru a lucra pământul, dar era și un cititor pasionat. A citit toate cărțile românești din biblioteca satului de pe atunci, dar și din perioada sovietică. Știa pe de rost piesa lui Vasile Alecsandri „Piatra din casă”. De la el am aflat despre Anton Pann și fabulele lui pline de înțelepciune, pe care tata le folosea în momentele potrivite. De la el am învățat colindele, poveștile, snoavele, ghicitorile. Folcloristul Grigore Botezatu a înregistrat de la el un colind foarte rar întâlnit.

Mama era pasionată de cântec. Împreună cu tata formau un duet, interpretând cele mai frumoase melodii și romanețe românești. Fiindcă purta numele *Barbă*, tatei îi plăcea să cânte balada „Barbu Lăutarul”: *Eu sunt Barbu Lăutarul,/ Starosteale și cobzarul...*

Astfel, înainte de a merge la școala din sat, tata mi-a fost primul și cel mai bun învățător. Mă învăța să citesc și, așezați în fața unei tăblițe, scriam, socoteam, desenam.

Au urmat apoi școlile: cea din satul meu Temeleuți, clasele a cincea – a șaptea în satul vecin Vârtejeni, clasele a opta – a zecea în satul Sănătăuca, apoi universitatea. În toți acești ani (cu război, cu foamete), părinții m-au susținut și m-au încurajat mereu. Luminoasă să le fie amintirea.

EU: Mă bucur că ați început cu cele care trebuie să rămână... Pentru a sugera expresia vieții dedicate cercetării cu trudă, dar și cu admirație, a numelui românesc într-un spațiu vitregit al istoriei, am ales să parafrazez titlul unui cunoscut roman autobiografic semnat de Lucian Blaga: „Hronicul și cântecul vârstelor” și i-am zis, denumind toată munca dvs.: *Hronicul și cântecul numelor*. Toată averea intelectuală, toate cărțile dvs. adunate grămăjoară, pe care le-ați semnat de-a lungul timpului, pot alcătui un adevărat hronic al numelor – fiecare nume cu istoria lui, cu

1943. Moștenire de la tatăl Andrei Barbă:
 priceperea, hărnicia și sârguința

1953. Frumoșii ani ai studenției. Printre colegii de la litere, Maria Cosniceanu, în rândul al doilea, a doua din dreapta

etimologiile lui, cu derivatele lui, cu lungul șir de persoane și personalități care l-au purtat, cu variantele lui, cu influențele, cu lungă lui întoarcere acasă, cu punerea lui la adăpostul legii, cu cântecul lui, pe care dvs. l-ați ascultat până l-ați învățat și l-ați transmis generațiilor de azi și de mâine. Numele noastre sunt cele care rămân – pe un act, pe o cruce, pe o carte...

MC: Eu, draga mea, mi-am închinat toată viața studiului numelor și a fost cea mai mare bucurie a mea. Am fost conștientă de mică că port nume românesc și că sunt româncă. Acte rămase de la tatăl meu erau pentru mine dovada cea mai vie a românității și a scrisului cu caractere latine, pentru a cărui revenire a trebuit să luptăm în 1989. După facultate, am avut mare noroc să-mi aleg o temă de cercetare necesară, interesantă, cu aplicare palpabilă (căci numele ne însoțește peste tot întreaga noastră viață; fără nume s-ar prăbuși activitatea tuturor instituțiilor, a birourilor de stare civilă, recensămintele populației, registrele populației etc.). Cu alte cuvinte, onomastica s-a dovedit a fi un domeniu foarte „personalizat” și de care este interesat orice om de pe pământ. Ca să pot scrie toate aceste lucrări, am colectat material antroponimic din diferite surse: documente istorice, materiale de arhivă, calendare bisericești, registre agricole, literatură artistică, opere folclorice, publicații periodice etc. Mi-a plăcut acest lucru și l-am făcut cu drag și cu mult interes.

EU: Oricine dintre noi se atinge inevitabil de domeniul onomasticii atunci când este pus în situația de a alege un NUME pentru odrasla/odraslele care îl vor duce mai departe, de a-i cunoaște originile și semnificația și de a-l scrie și a-l pronunța corect, într-un fel anume care să-l reprezinte. Paul Goma spunea: „Când ai să te însori, ai să vezi că numele e ca nevasta: cu timpul, te înveți tu cu el, se învață el cu tine, fiecare se dă olea-că după celălalt, se modelează unul după altul. Știau ei ce știau bătrânii Evrei, când considerau că numele nou-născutului nu e doar o etichetă lipită de fruntea pruncului, ci, în clipa în care îl numeau, îl și făceau să fie! Cred că la asta se referă Ioan, când zice că la început a fost Cuvântul. Cum a făcut Dumnezeu lumea,

1954. Tinerețea în persoană

*1956. O generație
ieșită din război,
dornică de carte,
plină de speranță.
Prima din
dreapta: Maria
Cosniceanu*

*1957. Fetele,
studentele de
la litere, una și
una. A doua din
dreapta: Maria
Cosniceanu*

1957. Promoția de absolvenți ai Facultății de filologie, USM.
Prima din stânga, rândul întâi – proaspăta absolventă Maria
Barbă-Cosniceanu

dacă nu așa? Nu se spune, în *Facere*, că pământul era netocmit și gol? Și că Dumnezeu a zis: Să se facă cutare! Să fie cutare! – și s-a făcut, după cuvânt! În fine, începând din a opta zi, a zis: „Să fie Avram, să fie Iacob, să fie Rașela, să fie...” (Paul Goma, *Din calidor*, p. 285-286). Cred că la asta v-ați tot referit de-a lungul vieții, dna Maria Cosniceanu – la A FI prin NUME.

MC: Fiecare nume de persoană își are istoria proprie, zicea cercetătorul Ștefan Pașca. Iar numele pe care îl dau părinții copiilor la naștere aceștia sunt obligați să-l poarte până la moarte. E foarte bine să cunoaștem istoria numelor noastre, pe care ni le-au dat părinții, dar și numele pe care îl dăm noi copiilor noștri. Da, într-adevăr, numele îl face pe om să fie! Și un nume ales pe potrivă va fi purtat cu mândrie. Un singur exemplu, *Gheorghe* înseamnă, din greacă, „lucrător al pământului”, fiind compus din *geo* „pământ” și *ergon* „energie, muncă, lucru”. Purtătorul unui astfel de nume va fi marcat de semnificația numelui său, în sensul că, dacă o va

conștientiza, se prea poate că chiar se va distinge prin calități ale unui om asiduu, muncitor. De fapt, în toate cărțile mele am căutat să satisfac un interes firesc al persoanelor pentru istoria numelui lor și le-am oferit, atât cât am știut, într-o formă sintetizată și accesibilă.

EU: Munca de cercetare e un continuu exercițiu de interpretare. Tot un exercițiu de interpretare continuă a fost și întreaga activitate de cercetare a Dvs., dar ce exercițiu! Datorită acestei teme, dnă Cosniceanu, sunteți la ora actuală unul dintre cele mai cunoscute nume de femeie-lingvist din republică, sunteți prezentă și în Enciclopedia *Femei din Moldova*. Cine v-a susținut cel mai mult pe acest drum?

MC: Eu mă bucur mult când lume necunoscută din stradă mă recunoaște sau îmi spune că mi-a ascultat rubricile la radio sau că mi-a citit articolele din ziare. Hai să fim sinceri, fiecare cercetător râvnește o anumită recunoaștere. Trebuie să spun că am avut și am parte de ea. Cine m-a susținut? Soțul meu, Grigore, a fost și este până astăzi cel mai aprig susținător, critic și ascultător al meu. Am avut sprijinul celor mai buni lingviști din republică, în primul rând, al patriarhului lingvisticii autohtone – acad. Nicolae Corlăteanu, al acad. Silviu Berejan și al altor specialiști notorii.

EU: Prima dumneavoastră carte este îndreptarul „Nume de persoane”, elaborat în colaborare cu Anatol Eremia, apărut în 1964. Lucrarea a fost atât de solicitată, încât a fost reeditată în 1968 și în 1974 și a avut un rol însemnat în reglementarea scrierii antroponimelor și în promovarea specificului onomasticii naționale în anii când se stimula rusificarea și schimonosirea numelor noastre. În perioada de tristă amintire se utiliza, după modelul limbii ruse, o triadă onimică alcătuită din prenume, patronimic și nume de familie, de ex.: *Vasilii Mircevici Rotari, Evghenia Silvievna Cebotari*. Aceste modele trebuiau cu orice preț scoase din uz. Cine v-a îndrumat în alegerea temei de cercetare?

MC: Cel mai mare noroc în cariera mea profesională a fost să-l cunosc pe distinsul cărturar Nicolae Corlăteanu, cel care a stat la

1957. Susținerea lucrării de diplomă de către Maria Cosniceanu. În comisia de examinare: prof. Vasile Coroban (cond. lucrării), Boris Chiroșca, Andrei T. Borșci, Ion Racul, Faina Cojuhari și Ion Osadcenco

1957. Printre colegi, după eveniment

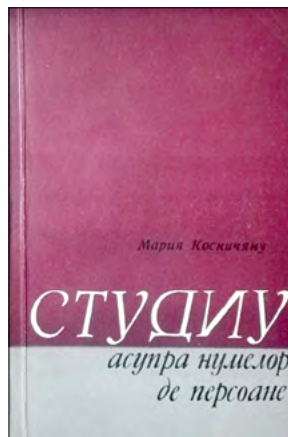

1960. Maria și Grigore Cosniceanu, pornind pe același drum

leagănul lingvisticii naționale, în vremi de restriște, când adevărurile se rosteau doar cu jumătate de gură sau nici măcar atâta. Nici Corlăteanu nu a avut multă vreme curajul să le spună, deși a optat mereu pentru o limbă literară cultivată. Mai spre sfârșitul vieții, și-a făcut *mea culpa*...

EU: L-am apucat și eu în viață, distinsă doamnă, pe patriarh. L-am ascultat de vreo două ori – calm, senin, împăciuitor, bonom, deschis... Ne îndemna peăștia, mai tinerei, să îndrăznim să formulăm opiniile noastre, fie ele greșite sau naive, dar să le spunem.

MC: Dacă tot ne amintim de acad. Nicolae Corlăteanu, din a cărui manta am ieșit cu toții, cum zicea cineva (și Berejan, și Mătcaș, și Ciobanu, și Melniciuc, și eu, și mulți alții), e cazul, cred, să mai zăbovim un pic asupra imaginii distinsului profesor. Este adevărat că m-am simțit întotdeauna mândră de faptul că un mare specialist stătea în preajma mea, mai exact invers, eu stăteam! în preajma unui mare om de cultură. Au fost și voci care au contestat realizările profesorului, pe nedrept, bineînțeles. Acestora din

M. Cosniceanu
**DICȚIONAR DE
PRENUME
ȘI NUME
DE FAMILIE
PURTATE
DE MOLDOVENI**

*Cărți semnate de dna
Maria Cosniceanu*

1965. Angajată la Institutul de Limbă și Literatură al Filialei Moldovenești a Academiei de Științe a URSS

urmă Nicolae Corlăteanu le-a răspuns în felul următor: „Le doresc învățăceilor mei, cărora m-am străduit să le mențin trează conștiința de neam și care muncesc acum în așezămintele științifice de învățământ, de cultură, în justiție și în instituțiile statului, să contribuie permanent la extinderea și consolidarea adevărului că limba noastră

literară, limba exemplară pe care o folosim și o vor folosi și generațiile viitoare, limba lucrărilor literare și științifice, limba din documentele administrative etc. este, precum susține și Academia de Științe a Moldovei, una singură și se numește *Limba Română*, aceeași pentru toți românii (moldoveni, munteni, ardeleni, bucovineni, transnistreni, cei din Banatul sârbesc, din Ungaria, Bulgaria, Ucraina, Rusia, SUA etc.)” În *Testamentul* său lăsat urmașilor Corlăteanu spunea clar și răspicat: „Am recunoscut, în anii din urmă, că eu, fiind constrâns de regimul sovietic, am vorbit și am scris despre „limba moldovenească”,

1968. Îndemnuri, încurajări, sugestii pentru discipola sa preferată din partea acad. Nicolae Corlăteanu

1976. Maria Cosniceanu împreună cu colegul de breaslă Vasile Melnic

deși aveam în inimă (o știau mulți dintre voi!) și Țara, și limba, și istoria întregului neam românesc. Eram, dragii mei, „supt vremi”, sub crunte vremi, eram – mai ales filologii – copiii nedoriți ai unei realități istorice vitrege și nu aveam voie să rostim răspicat întregul adevăr.” „Țineți minte! – v-o spun în calitate de încercat drumeț pe întortocheatele căi ale basarabenilor – limba română este numele corect și adevărat al limbii noastre și ea trebuie să ne unească, să devină un izvor de bucurii pentru contemporani și pentru cei ce vor veni după noi. Eu cred, cred

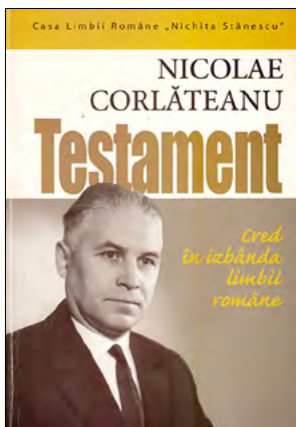
*1980. Eduardas Karaliūnas (Lituania)
și Maria Cosniceanu*

*12 mai 2015. Inaugurarea expoziției „Stejarul de la Caracui”,
dedicată centenarului nașterii acad. Nicolae Corlăteanu.
Participanți: Ion Ungureanu, pr. Octavian Moșin, Maria Cosniceanu,
Nicolae Bilețchi, Anatol Eremia ș.a.*

2015. Maria Cosniceanu aducând un omagiu profesorului care i-a îndrumat pașii în lumea literelor și a numelor

sincer în izbânda limbii române și a neamului românesc!” („Limba Română”, 2005, nr. 4, p. 5-6). Aceasta este lecția cea mai importantă pe care ne-a dat-o nouă, filologilor, ilustrul profesor.

EU: Profesorul Nicolae Corlăteanu a ținut foarte mult la dvs. Atât în perioada doctoratului, cât și ulterior, cand v-ați manifestat ca cel mai bun specialist în domeniul onomasticii. Cu prilejul unei aniversări a dvs. spunea cu toată sinceritatea: „Demnă de toată lauda și cinstea, Maria Cosniceanu merită urarea de sănătate, fericire și să nu scape nicidecum din mână tocul de scris lucrări științifice, apreciate nu numai în mica noastră țărișoară, ci și peste hotarele ei”.

MC: Am avut o comunicare cu prilejul centenarului Corlăteanu cu titlul: „Încadrarea lingvistică în realitățile europene în viziunea acad. Nicolae Corlăteanu”, în: Filologia modernă: Realizări și perspective în context european. Ed. a 9-a, 14 mai 2015, Chișinău, 2017, p. 122-126. Am mai scris și un amplu articol: „Academicianul Nicolae Corlăteanu în aprecierea contemporanilor săi”, în: Buletin de lingvistică, 2010, nr. 11, p. 59-63.

Anumite personalități au devenit, prin pregătirea și ținuta lor profesională, adevărate simboluri ale luptei pentru limba literară română în spațiul acesta vitregit. Nicolae Corlăteanu, într-adevăr,

mărturisea, în cartea *Așa am trecut până acum prin viață*, că-l bucurau nespuse de mult aprecierile discipolilor săi, care îi produceau o satisfacție morală deplină: „Cu diferite ocazii, mai ales prezentându-mi cărțile publicate de ei, au prilejul să-mi exprime cele mai înalte aprecieri și titluri. Cei mai mulți mi-au acordat titlul de *patriarh al științei lingvistice românești din Basarabia postbelică*. Alții mă consideră: *părinte al filologiei moldave, Luceafărul lingvisticii noastre, decan al filologilor moldoveni, savant filolog, dascăl cu literă mare, venerat academician, învățător al învățătorilor, dascăl model, savant model, Om model, etalon de demnitate, lingvist de talie europeană, distins stilistician și cultivator al graiului matern, iubit profesor, povățuitor, îndrumător și exemplu în toate etc.*, etc. Afecțiunea permanentă și venerația multor generații de învățăcei față de umila mea persoană a concretizat-o Nicolae Mătcaș, considerând că în formarea concepțiilor lor am fost «și simbol, și flămură a vieții». Astfel m-am străduit să fiu pentru toți emulii mei” [Chișinău, 2000, p. 163-190].

EU: Pentru mine, de exemplu, acest simbol a fost Nicolae Mătcaș, pentru Gheorghe Popa a fost Silviu Berejan (și Eugeniu Coșeriu, desigur!), pentru alții – Mihai Cimpoi, pentru dvs., cu siguranță, a fost Nicolae Corlăteanu...

MC: Nici nu se pune la îndoială... Eu, draga mea, am trait în două sau și mai exact trei perioade total diferite: sovietică, post-sovietică și ultima – o continuă tranziție. Da, și am mai prins o perioadă, nu credeam că voi trăi-o și pe asta, se numește pandemie, care e o adevărată stagnare, parcă s-a oprit timpul în loc... (Și iată că mai trăim una – un război de o cruzime nemaivăzută în Ucraina, pornit de Rusia – *n.n.*) Pe timpul comuniștilor, cu toată ideologizarea impusă, lingviștii (nu doar cei de la Academie) au avut și însuși de bună coordonare a muncii, de colaborări instituționale la nivel de republici unionale, care și-au lăsat într-un fel amprenta în tot ce se făcea aici, în republica noastră. Acele întruniri ne învățau pe noi o conduită și o responsabilitate academică, care lipsește de multe ori azi. Deși nu aveam acces la literatura de specialitate în limba română, să știți că anume de la Moscova și

de la Kiev am cumpărat volume semnate de Alexandru Graur sau Ion Coteanu, dicționare și enciclopedii pe care le citeam în grafie latină. După 1989 au devenit curajoși cu toții... Am amintiri dintre cele mai frumoase de la întâlnirile din Chișinău sau din alte orașe cu lingviști vorbitori de limbă rusă sau bulgară. La temelia formării mele profesionale stau multe studii apărute în spațiul sovietic, pe care nu le putem arunca din istorie. Să se înțeleagă corect, nu mă încercă niciun fel de nostalgii. Noi atunci, în acele vremuri, am învățat să fim cercetători. Și Silviu Berejan, și Nicolae Corlăteanu, și Anatol Ciobanu, și Nicolae Mătcaș, de care zici – toți au făcut școală sovietică, dar au ajuns specialiști notorii, pe care valul de renaștere din amorțeala ideologică i-a propulsat și le-a deschis, ca să zic așa, o a doua respirație și vocație – cea națională.

EU: Dar mai buni specialiști ați devenit cu toții în special după 1989?

MC: Bineînțeles! A fost cel mai plin de avânt moment al activității noastre de cercetători – lupta pentru denumirea corectă a limbii noastre și revenirea la alfabetul latin a fost și rămâne apogeul generației mele și sunt mândră că am avut posibilitatea să las în urmă semne că am participat și eu la această luptă. Am fost implicată în elaborarea unor documente de importanță majoră. Astfel, am participat, în 1989, la dezbaterile din cadrul *Comisiei interdepartamentale pentru studierea istoriei și problemelor dezvoltării limbii*. La una din istoricele sale ședințe, eu am optat pentru revenirea la formulele de adresare *domnul, doamna, domnișoara*, care să înlocuiască adresarea sovietică *tovarăș*. Ulterior, am fost membru și în alte comisii: *Comisia republicană pentru controlul asupra realizării legislației privind funcționarea limbilor*, *Comisia municipală pentru reglementarea urbonimicelor din Chișinău*, *Comisia republicană pentru reglementarea și ocrotirea onomasticii naționale sub egida Ministerului Educației și Tineretului*. Această comisie a propus recomandări utile din practica internațională privind utilizarea numelor și prenumelor în actele de stare civilă, pentru protejarea onomasticii naționale. Trebuie să spun că, de la bun început, președinte al acestei din urmă comisii a fost acad. Silviu Berejan

(pe parcurs s-au mai schimbat și alții). Eu aveam funcția de secretar. Membri erau: Anatol Eremia, Vlad Ciubucciu, Vlad Pohilă, Ala Dumbrăveanu ș.a. Cu propuneri judicioase venea la unele ședințe Constantin Tănase. Dar, până la apariția acestei comisii, au fost făcute unele cercetări în cadrul Institutului de Limbă și Literatură al AȘM, au apărut articole în presă, în care se punea problema corectitudinii numelor noastre. În 1991, a venit la institut dl Leontie Suholitco, șef adjunct al Secției de pașapoarte a Ministerului de interne, care a spus că secția se pregătește de trecerea documentației la limba de stat și că aveau nevoie de o listă de nume corect(at)e. În acest scop ne-a pus la dispoziție lista numelor din Registrul de stat al populației. La sugestia acad. Silviu Berejan, am elaborat și am publicat *Dicționarul de prenume și nume de familie*, „recomandat de Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a R.S.S. Moldova, Ministerul justiției și Ministerul științei și învățământului din R.S.S. Moldova în calitate de îndrumar pentru activitatea practică a oficiilor stării civile și a unităților de învățământ din republică”. Dicționarul a fost aprobat de Departamentul limbilor, care a propus ca pe baza lui să fie întocmită o instrucțiune. Tot cu concursul acad. Berejan am întocmit și *Instrucțiunea privind ortografierea numelor de persoane românești și transliterarea din rusește a numelor neromânești ale reprezentanților altor etnii*, care a fost aprobată prin hotărârea *Comisiei republicane pentru reglementarea și ocrotirea onomasticii naționale*. La 12 mai 1993, sub semnătura președintelui *Comisiei...*, acad. Silviu Berejan, această Instrucțiune a fost expediată Guvernului Republicii Moldova cu următorul conținut: „Domnule Prim-ministru, Avem onoarea de a Vă expedia *Instrucțiunea...*, aprobată prin hotărârea Comisiei din 04.05.1993, spre a fi difuzată, oficial și operativ, organelor administrației publice centrale și autoadministrării locale, în vederea utilizării ei în procesul de scriere corectă a tuturor actelor (pașapoarte, certificate, adeverințe, bonuri patrimoniale etc.)”

EU: Dna Maria Cosniceanu, trebuia să purtați un nume atât de frumos, atât de eufonic, ca să aveți dreptul moral și prin propriul nume să vă ocupați de studiul numelor noastre. Ați făcut-o

1994. Conferință dedicată prof. Vasile Pavel la 60 de ani. În dreapta dnei Maria Cosniceanu, care vorbește la tribună: acad. Silviu Berejan, Vasile Pavel, Ion Bărbuță, Arcadie Suceveanu ș.a.

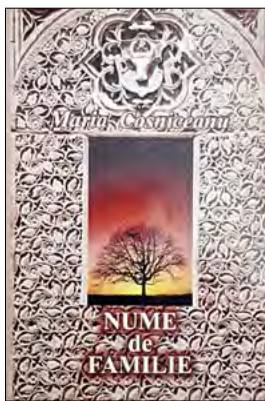
2000. Maria Cosniceanu omagiată la 65 de ani la Casa Limbii Române. În stânga: Leontie Suholitco, șef adjunct al Secției de pașapoarte a Ministerului de interne; în dreapta: Vlad Ciubucciu, Ion Ețcu, Cecilia Melniciuc, Vitalie Marin

întotdeauna cu un fel de orgoliu al meseriei. Ceea ce se întrevede din tot scrisul dvs. este opțiunea constantă pentru păstrarea specificului autohton al numelor, care au fost mutilate într-un timp și într-un spațiu căzut din istorie – Republica Moldova.

MC: Problema noastră cea mai mare a fost, într-adevăr, lupta cu urmările din cauza mutilării specificului numelor românești sub influența nefastă a limbii ruse. Și *Instrucțiunea* a avut efect o anumită perioadă. În 1990, conform *Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul R.S.S. Moldovenești* și hotărârilor de guvern, s-a trecut la scrierea numelor tradiționale naționale, s-au eliberat buletine de identitate și pașapoarte noi. *Ivan* a fost înlocuit de *Ion*, *Serghei* de *Sergiu*, *Piotr* de *Petru/Petre*, *Stepan* de *Ștefan*. Și vreau să spun că în acea perioadă s-a lucrat foarte mult. Responsabilii de la oficiile stării civile erau monitorizați de specialiștii de la Departamentul limbilor, care avea subdiviziuni în toată republica. Pe linia Ministerului învățământului activau cadrele didactice în scopul respectării normelor onomasticii naționale. Peste un timp, s-au schimbat guvernele și administratorii locali, a fost desființat Departamentul limbilor (condus inițial de Ion Dumeniuk), au continuat, din ignoranță, dar și din nesupunere, practicile sovietice de deznaționalizare și de rusificare a băștinașilor. Atunci când termenul de valabilitate a buletinelor expira, oamenii trebuiau să meargă să le reperfecteze. Acestora însă li se spunea că prenumele și numele

lor sau ale părinților vor fi deja transcrise ca în documentele zise originale sovietice în grafie rusă. Adică exact așa cum era în actul de naștere de la Arhiva Națională, fără a se ține cont de ortografia pe baza alfabetului latin. Adică legislația lingvistică nu mai avea nicio valoare. Astfel, la greșelile existente s-a mai adăugat o sumedenie de alte greșeli. Și atunci oamenii au început să mă sune intermitent – acasă, la radio, la serviciu, pentru a mă întreba care e forma corectă a prenumelor și a numelor de familie pe

care le poartă, rugându-mă să le eliberez certificate cu formele corecte. Cu ștampila institutului, am eliberat sute de certificate, lucru care continuă și azi, dar e făcut de Centrul de Terminologie. Am publicat articole în ziare și reviste, am susținut rubrica *Dicționar de nume* la ziarul *Timpul* (din 2002 până în 2019), rubrica *Ce nume purtăm?* la revista *Natura*. Acest lucru mi-a permis să adun material suficient pentru a publica cele trei volume la Editura Pontos.

EU: Cine este la ora actuală responsabil, la nivel de guvern, de respectarea corectitudinii scrierii prenumelor și numelor de familie în Republica Moldova? A circulat un timp o *Nota informativă* la Ordinul directorului Serviciului Stare Civilă cu privire la aprobarea Regulilor privind scrierea numelui de familie și prenumelui în documentele de stare civilă (în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora), de prin 2014, se pare. A fost sau nu aprobată? Este adevărat că a existat mereu o neînțelegere între oficiile stării civile din cadrul Ministerului Justiției și Secția de evidență a pașapoartelor din cadrul Ministerului de Interne?

MC: La ora actuală, se discută fără sfârșit despre aceste *Reguli privind scrierea numelui de familie și prenumelui în documentele de*

stare civilă (în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora), elaborate pe baza *Instrucțiunii* noastre. Dar n-am auzit să fi fost aprobate de cineva. În ultimii ani, Secția Stare civilă din cadrul Ministerului Justiției a încercat de mai multe ori să revigoreze activitatea sus-numitei Comisii de reglementare a onomasticii cu noi membri, printre care dr. Inga Druță (președinte) și dr. Viorica Răileanu. Alți specialiști din domeniu au fost excluși. Despre rezultatele acestei comisii nu se mai aude nimic. Eforturile Comisiei (deciziile, recomandările, propunerile, chiar și cele făcute de Guvernul republicii) n-au dat rezultate scontate, fiindcă n-au avut caracter de lege. Pentru a face ordine în antroponimia națională este imperios necesară o lege perfectă, întocmită pe baza rezultatelor științei academice din republică, precum și elaborarea unor principii adecvate care ar contribui la funcționarea ireproșabilă a legii respective. Au fost mai multe încercări din partea unor deputați de a pune problema în cadrul fostelor parlamente, dar ele n-au avut sorți de izbândă, din păcate.

EU: Aproape două decenii ați susținut rubrica „Dicționar de nume” la ziarul *Timpul*. În cadrul acestei rubrici ați explicat, la cerere și la alegerea dvs., numele purtătorilor. Orice scrisoare venită de la cititorii ziarului, care era o adevărată tribună a românismului în spațiul basarabean postsovietic, prin dirigitorul Constantin Tănase, redactorul-șef al cotidianului (a fost și colegul nostru la institut un timp), a constituit prilej de feedback pentru a-i ține cititori activi ai ziarului. Pentru colaborarea cu adevărat fidelă și prodigioasă, ați fost apreciată cu Diploma de Laureat în 2006 și în 2008. Câți oameni v-au contactat nemijlocit pentru a face acest serviciu de iluminare pentru fiecare în parte și totodată pentru toată lumea interesată să cunoască istoria unui nume?

MC: Cele trei volume de la Editura Pontos conțin numele solicitate de purtători și explicate în rubricile susținute pe parcursul anilor la ziarul *Timpul*, la revista *Natura* și la emisiunile radiofonice și televizate. Au fost atât de multe, că nu le-am mai dus evidența.

EU: Dicționarele dvs. s-au bucurat de apreciere din partea comunității științifice. Astfel, pe lângă faptul că sunt la mare căutare printre utilizatorii de rând, au intrat în atenția specialiștilor de dincolo de Prut. Țineți o vie corespondență cu cercetătoarea Domnița Tomescu de la București, cea care, de exemplu, consemna cu privire la activitatea dvs. științifică: „Inventarul antroponimic realizat de Maria Cosniceanu completează cu atestări unice sau foarte rare tezaurul antroponimic românesc, consultarea sa fiind obligatorie în cercetarea numelor de persoană în limba română”. De asemenea, cercetătoarea Iulia Mărgărit, o altă lingvistă, cu origini basarabene, a pus în discuție anumite aspecte pe care le analizați în dicționarele dvs. Surpriza cea mai mare a fost să gășesc, la o căutare pe Google, dicționarele semnate de dvs. în bibliotecile și repozitoriile online din Berlin, München, Bonn și Jena (Germania), Zürich (Elveția), Ljubljana și Maribor (Slovenia), Leiden și Amsterdam (Olanda), Budapesta (Ungaria), Granada (Spania), Londra și Oxford (Marea Britanie), Montreal (Canada), New York, Washington, Cambridge (SUA). Dar cea mai valoroasă contribuție a tot ce ați făcut în domeniul onomasticii e faptul că ați contribuit, în mare parte, la eliminarea erorilor și deformărilor prenumelor și numelor de familie ale persoanelor din Republica Moldova, cauzate de regimul sovietic. Nimeni nu a făcut-o mai bine decât dvs.

MC: Nu știam despre cărțile mele depozitate în repozitorii străine, din întreaga lume, dar mă bucur mult să aflu acest lucru, ceea ce înseamnă că efortul meu de o viață nu a fost în zadar.

EU: Ați fost conducător a trei proiecte instituționale: Tezaurul antroponimic din Republica Moldova (Cercetare diacronico-sincronică) (2004-2008); Analiza tipologică a antroponimelor (2009-2010); Patrimoniul antroponimic din Republica Moldova sub aspect derivațional (2011-2014). Rodul acestor proiecte sunt cele trei volume cu titlul: *Nume de familie (din perspectivă istorică)*, vol. I (2004), vol. II (2010), vol. III (2018). Puteți să ne spuneți mai multe despre rezultatele acelor proiecte?

2003. Maria Cosniceanu împreună cu colegii de institut Valentina Tcaci, acad. Silviu Berejan, Ana Vulpe

2007. Maria Cosniceanu luând cuvântul la o conferință de cultivarea limbii la Casa Limbii Române

MC: Pe scurt, iată care sunt rezultatele acelor proiecte. În cadrul proiectului dedicat cercetării tezaurului antroponimic din Republica Moldova (2004-2008) am urmărit relevarea straturilor lexical-semantice care au stat la baza apariției antroponimelor de diferite origini și evidențierea principalelor categorii antroponimice pe bază de analiză lexical-etimologică și derivațională. Am stabilit vechimea documentară, repartiția teritorială, motivarea lingvistică și condițiile social-istorice în care au apărut acele unități lexical-semantice. Rezultatele cele mai importante în cadrul proiectului din 2009-2010: am pus antroponimele sub lupa etimologică, istorică, lingvistică. În acest scop am recurs la informațiile din letopisețe, din textele religioase, izvoarele folclorice, din literatura clasică și contemporană. Cercetarea formațiilor onimice cu bază lexicală social-istorică s-a realizat prin evidențierea principalelor categorii antroponimice. Proiectul cu tematica dedicată patrimoniului antroponimic din Republica Moldova sub aspect derivațional, cel desfășurat în 2011-2014, s-a soldat cu stabilirea tipurilor și modelelor derivaționale ale antroponimelor, caracterizarea lor din punct de vedere istoric, etimologic și statistic, indicându-se formele corecte de scriere și de pronunțare.

EU: De-a lungul carierei, ați avut invitații la simpozioane și congrese internaționale de anvergură, care s-au desfășurat în diferite orașe: Sofia, 1972; Moscova, 1976; Krakow, 1978; Leipzig, 1984; București, 1994; Iași, 1994; Cluj-Napoca, 1996, 1998; Kiev, 2001; Suceava, 2001. Dvs. ați participat la unul dintre puținele proiecte de colaborare internațională ale filologilor basarabeni (iar în domeniul onomasticii – singurul), și anume: Proiectul Lingvistic Internațional PatRom: *Patronymica Romanica. Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane* (Centru coordonator – Universitatea din Trier, Germania), în perioada 1994-2000. În cadrul proiectului, au apărut mai multe publicații. Ați contribuit la două volume (din 1997 și din 2004), apărute la o prestigioasă editură din Tübingen, orașul în care s-a afirmat conaționalul nostru, marele Eugeniu Coșeriu. A fost o întreprindere de anvergură, cu un colectiv internațional, de o

2009. Klaus Bochmann (Germania), Maria Cosniceanu și Marin Butuc la o întâlnire de specialitate

2012. Maria Cosniceanu la AȘM, într-o discuție cu scriitorul Nicolae Dabija (foto din arhiva Tatianeii Rotaru)

mare responsabilitate. Ați publicat, în calitate de coautor și redactor regional, informații importante despre numele românești utilizate în spațiul nostru. Este una dintre cele mai valoroase contribuții autohtone la tezaurul de nume romanice.

MC: Da, ai dreptate, cartea mi-a fost trimisă prin poștă și am simțit o reală bucurie pentru această reușită la nivel internațional. Acad. Silviu Berejan a fost membru al colegiului redacțional al proiectului PatRom, iar eu am fost coautor și membru al comitetului de redactare a articolelor regionale pentru Republica Moldova.

EU: Am spus-o, cu prilejul sărbătoririi vârstei de 75 de ani, la Academie: „ați fost prin propriul exemplu o întregă școală”. Pot repeta acest lucru și azi, peste un deceniu, știind că doctoranzii nu dau năvală să studieze antroponimia, deși este și ar trebui să constituie, mai ales la noi, un domeniu prioritar. Mai ales că onomastica tradițională are și o derivată interesantă, care merită a fi studiată. Această nouă disciplină lingvistică care se impune cercetării tot mai insistent este *onomastica virtuală*.

MC: Ai scris chiar dumneata câteva articole despre acest nume de factură nouă, virtual...

EU: Da, și așa putea doar să-mi exprim regretul că, la noi, nu mai scrie nimeni. Nickname-ul e noul nume care a populat spațiul virtual cu o categorie de cetățeni care pot fi denumiți „netățeni”. Numele netățeanului e ca titlul unei cărți, e noul pașaport/buletin al internautului, cu ajutorul cărora navighează în acest nou spațiu. În dosul lui se ascund persoane reale, cu nume de societate. Mai prolifică decât onomastica clasică (sau tradițională) și cu extinderi foarte puternice în numerologie și imagistică, onomastica virtuală oferă un extrem de bogat material lingvistic pentru studiu. Rețelele de socializare se înmulțesc și se diversifică într-un ritm alert. Numele celor care interacționează pe aceste rețele se mai numește *nume virtual*, *ID*, *nume de cod*, *nickname* (de la engl. *nick*, *nickname* „poreclă, pseudonim”). Sub ochii noștri se naște o nouă ramură a antroponimiei – antroponimia virtuală. Dar aceasta e o temă care abia își așteaptă cercetătorii. Numele de familie reprezintă stabilitatea și continuitatea genealogică și este mai puțin influențabil

decât prenumele, care este schimbător și reprezintă creativitatea, modificarea, diferența, amestecul valorilor, etniilor etc. Alegerea prenumelor este un domeniu privat, selectiv și subiectiv, unde se bate tradiția cu modernitatea. În Republica Moldova, începând mai ales cu anii '90 ai sec. trecut, s-au impus progresiv numele românești tradiționale (*Andreea, Călin, Loredana, Sorin, Traian, Ovidiu, Mihnea, Olivia* etc.) (până atunci existase un adevărat boom al numelor rusești *Olesea, Oxana, Snejana, Oleg, Igor* etc.).

MC: Cercetarea numelor de persoane, din punct de vedere teoretic, mi-a servit drept bază pentru recomandările practice. Evenimentele de ordin social de la 1989 – aprobarea legilor cu privire la statalitatea limbii, revenirea la grafia latină, acceptarea normelor ortografice pe baza alfabetului latin – au scos la iveală o serie de probleme referitoare la scrierea corectă a numelor de persoane. Și a trebuit să fiu mereu „în temă” cu tema mea de cercetare.

EU: Studiind dicționarele dvs., am observat că numeroase alte prenume românești însă s-au mișcat către periferia onomasticonului, ieșind din uz aproape cu totul: *Agapia, Agripina, Aritina, Glicheria, Glafira, Arghirie, Eremia, Evlampie, Fevronia, Filimon, Filotei, Foca, Ipatie, Macarie, Pahomie, Paladie, Panaghia, Pancratie, Pantelimon, Paraschiva, Pelaghia, Vovidenia, Procopie, Profir, Voichița* etc. (pe care le mai poartă doar părinții și buneii).

MC: Mă bucur să știu că domeniul respectiv ți-a trezit curiozitatea și dumitale și rămâne în continuare de mare interes. Da, multe nume au ieșit din uz, dar sunt de o frumusețe aparte.

EU: Vă cunoaște foarte multă lume mai ales de la rubricile de popularizare a științei și de cultivare a limbii difuzate la radioul național. Ce colaborări cu radioul național au rămas cele mai aproape de sufletul Dvs.?

MC: Emisiunile la care am participat cu mult drag au fost: *În lumea cuvintelor, Dulce grai, Grai matern, Logos...* Pe parcursul anilor (fiindcă am început din 1975), am colaborat la radio și la TV cu mulți redactori buni, dar mi-au rămas în suflet până azi Lidia Popodneac, cu care am făcut niște emisiuni TV de excepție, dar care, din păcate, nu s-au păstrat în arhiva televiziunii naționale. De

*2005. Colegi din Direcția Gramatică a Centrului de Lingvistică a
Institutului de Filologie al AȘM:
Ion Bărbuță, Valentina Tcaci, Maria Cosniceanu, Elena Constantinovici,
Elena Ungureanu, Aurelia Hanganu.*

*Printre colegii de breaslă: Ion Bărbuță, Angela Savin-Zgardan, Tatiana
Rotaru, Alexandru Dâru, Maria Cosniceanu, Elena Varzari, Alexandru
Cosmescu, Elena Constantinovici, Elena Ungureanu, Vasile Pavel*

asemenea, am colaborat, la Radio Moldova, cu Cecilia Melniciuc, Raisa Belicov, Svetlana Sârbu, Valentina Marchitan, Ilie Stratulat, Valentina Ursu, precum și pe Milica (Emilia) Ghețu, dar și mulți alții. Am avut emisiuni și la postul de radio „Vocea Basarabiei”, unde am colaborat cu multă plăcere cu Maria Bulat-Saharneau și cu Anișoara Moraru. Dar nu m-am oprit la emisiunile radiofonice, ci am fost permanent prezentă pe paginile ziarelor și revistelor noastre autohtone cu articole de popularizare a științei onomastice, cu rubrici de autor (în *Literatura și arta*, *Făclia*, *Femeia Moldovei*, *Timpul*, *Natura* etc.). Am publicat săptămână de săptămână tablete, în care tălmăceam etimologia numelor și prenumelor românești. Am ținut numeroase lecții în fața redactorilor și crainicilor de la radio și televiziune, în fața ziariștilor, la cursurile de reciclare a învățătorilor, pentru lucrătorii de la oficiile stării civile și de la birourile de pașapoarte. Întotdeauna, de când mă știu, de prin anii 70 chiar (deci pot să zic că de o jumătate de secol!), le-am vorbit ascultătorilor mei, la radio sau de la catedră, despre importanța corectitudinii numelor noastre strămoșești, dar mi-a fost dragă și munca de popularizare a științei și de cultivare a limbii. Iar azi vă ascult deja pe voi – pe Irina Condrea, Aliona Zgardan, Inga Druță, pe dumneata... Ai avut o foarte interesantă rubrică la radio, despre cuvinte și linkuri.

EU: Ați făcut acestea toate cu o consecvență de invidiat. Unele din emisiunile și tabletele semnate de dvs. beneficiază de multe aprecieri, inclusiv pe rețelele sociale. Mi-ați povestit, de mai multe ori, cu câtă plăcere ați activat pe tărâm pedagogic, predând la fostul Institut de Stat de Arte (astăzi Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice). Ce amintiri aveți de acolo?

MC: Am fost invitată la Institutul de Arte de către Maria Bârcă, șef al catedrei de limbi moderne, și am ținut, într-adevăr, două cursuri: *Limba română și Stilistica și cultivarea limbii*. Cred că și astăzi, și mâine studenții ar avea nevoie de cursuri similare. În acea perioadă fructuoasă și plină de inspirație (nu uitați totuși că aveam în față viitori actori!) am reușit chiar să elaborăm și să publicăm în colaborare cu dna Tatiana Muzîca, profesoară de teoria muzicii,

2017. Lansarea cărții Cuvinte și linkuri de Elena Ungureanu. Printre invitați, Mariana Harjevschi, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Maria Cosniceanu, Igor Cojocaru, Iulia Iordăchescu ș.a.

un *Mic dicționar explicativ de forme și genuri muzicale (rus-român)* (1994), foarte util, cred eu, la acea vreme pentru facultățile de muzică. În acel răstimp am îndeplinit și funcția de secretar științific al Senatului institutului, rector fiind Veniamin Apostol, prorector Claudia Crăciun. Alături de ei și în acel colectiv m-am simțit minunat. Anume pentru acea activitate mi s-a conferit titlul de conferențiar universitar.

EU: Știu că regretatul Vlad Pohilă v-a fost apropiat și chiar m-a îndemnat, într-o ultimă discuție purtată la telefon, pe timp de pandemie, înainte de plecarea în lumea celor dreپți, să mă ocup de o eventuală biobibliografie a dvs. Vreau să cred că până la a mă hotărî să o fac(em), încerc măcar prin acest interviu să recuperez pagini vii și să dau viață unor amintiri și date importante din viața dvs., căci eu vă cunosc de cca 3 decenii!

MC: Dragă colegă, Vlad Pohilă a fost cu adevărat un proeminent om de cultură. Păcat că a plecat atât de devreme, atât de singur... Am și scris despre el, cel care mă suna de fiecare dată și mă întreba de sănătate, dar de sănătatea lui – mai la urmă... Am purtat cu el lungi discuții. În mediile intelectualității românești Vlad era cunoscut ca un ilustru cărturar, scriitor, publicist, distins lingvist, traducător și redactor, aprig propagator și apărător al românismului și în special al limbii române. A fost un Domn al cărții. Chiar și numele-i corespundea vocației, fiindcă Pohilă înseamnă „înclinat, aplecat”, deci aplecat asupra cărții. Anume lui Vlad Pohilă îi aparține un studiu inedit pentru anul 1988, când apăruse: *Nume proprii din alte limbi în context moldovenesc*, lucrare pe care, cu părere de rău, din exces de modestie, n-a prezentat-o pentru obținerea gradului științific de doctor în filologie, pe care l-a meritat din plin. Dl Nicolae Bilețchi, pe-atunci redactor-șef adjunct al revistei Institutului de Limbă și Literatură, spunea că Vlad Pohilă făcea în două ore cât nu puteau face alții în două zile sau mai mult. Anume Vlad Pohilă a participat la elaborarea lucrării *Normele ortografice ale limbii române* (Chișinău, 1990), alături de Silviu Berejan, Alexandru Dârul, Ion Ețcu, Nicolae Mătcaș ș.a., fiind printre aceștia unicul fără grad științific.

Feciorul Victor Cosniceanu

*Maria Cosniceanu
omagiată la 75 de ani, alături
de nepoțica Daniela,
prietenii și colegii*

27 februarie 2019. Lansarea cărții „Nume de familie: Din perspectivă istorică” (vol. 3) de Maria Cosniceanu. Vlad Pohilă, cel care ne-a îndemnat să elaborăm prezenta biobibliografie

2019. Cecilia Melniciuc, soția regretatului lingvist prof. Ion Melniciuc, cu un discurs omagial dedicat Mariei Cosniceanu cu prilejul celor 60 de ani de activitate în domeniu

EU: Da, pentru noi, filologii, aceste *Norme...* au fost realmente o carte de căpătâi, deoarece nu aveam la vremea cea nimic editat în grafie latină, care să fie buche de lege. Normele, apropo, vizau și numele românești. Între altele, sunteți singura care a abordat tematica normelor în domeniul antroponimiei, ați scris studiul *Norma în antroponimie*, care a apărut în *Revistă de lingvistică și știință literară*, în 1993.

MC: Vlad Pohilă a muncit cu pasiune toată viața. A fost REDACTOR cu literă mare: la *Glasul Națiunii*, la *Mesagerul*, la *Viața Basarabiei*, la *Limba Română*. Din 2003 a fost redactor-șef al Revistei de biblioteconomie și științe ale informării *BiblioPolis*. A îngrijit cu toată dragostea această revistă, la care muncești și dumneata acum cu Ivan Pilchin, cu Mariana Harjevschi și mai ales Lidia Kulikovski, cea care l-a angajat la bibliotecă, unde s-a simțit cel mai în apele sale. A făcut, de unul singur sau în echipă, o muncă cu adevărat colosală, din 1997, fiind redactor stilizator și coautor al *Calendarului Național*, prin care a popularizat personalitățile noastre naționale. O sursă extraordinar de prețioasă, în care a găsit loc și pentru mine. Îmi pare foarte rău că Vlad nu mai e printre noi...

EU: Vlad Pohilă a scris în mai multe rânduri despre Dvs. În *Calendarul Național* din 2005 scria că acel prim îndreptar *Nume de persoană* din 1964 a avut „un rol covârșitor la menținerea și perpetuarea prenumelor și a numelor de familie autohtone, precum și la promovarea formelor corecte ale acestora, în condițiile în care influența nefastă a limbii ruse părea a fi nestăvilită în acest domeniu” (p. 37). Editarea îndreptarului a fost o adevărată izbândă în condițiile sociale de atunci. Tot el a scris un frumos articol omagial cu titlul *Elegantă în viață, elegantă și în cercetare*, publicat în revista Bibliotecii Municipale *BiblioPolis*, 2015, vol. 56, nr. 1.

MC: Da, l-am citit cu multă emoție... Vlad a scris despre toți de la care a avut de învățat: despre Mioara Avram, Valeria Guțu Romalo, Alexandru Graur, Flora Șuteu, Nicolae Corlăteanu, Eugeniu Coșeriu, Silviu Berejan, Nicolae Raevschi, Arcadie

Evdoșenco, Anatol Eremia, Vasile Bahnaru, Ion Ețcu, Irina Condrea, Ion Dumeniuk, Nicolae Mătcaș, a scris și despre mine... Tot el este autorul unor articole consacrate activității desfășurate de romaniști de seamă precum Alf Lombard (Suedia), Rajmund Piotrowski (Rusia), Libuse Valentova (Cehia) etc. Și prin aceasta Vlad Pohilă și-a manifestat generozitatea, mărinimia, bunătatea, calități ale unei personalități educate în spiritul dragostei față de oameni, fapt pentru care este apreciat și stimat în societate. Între altele, Vlad a fost ales membru al Comisiei republicane pentru reglementarea și ocrotirea onomasticii naționale, unde a contribuit substanțial la munca de corectare a numelor noastre de persoane și de localități, schimonosite în perioada rusificării. Nu mai întâlnești azi asemenea oameni! Sunt fericită că l-am cunoscut, știu că l-ai cunoscut un pic și dumneata...

EU: Munca dvs. a fost apreciată atât de academie, cât și de primărie. Astfel, nu puține sunt premiile și distincțiile pe care le-ați adunat de-a lungul carierei dvs.: Diploma de recunoștință a AȘM (1996); Medalia „Meritul Civic” (2000); Diploma Primăriei Chișinău (2004); Diploma de Laureat al ziarului „Timpul” (2006); Medalia „Dimitrie Cantemir” (2010), Diploma de Laureat al săptămânalului „Literatura și Arta” (2019)...

La evenimentul de lansare a celei de-a treia cărți din seria *Nume de familie*, Vlad Pohilă avea să remarce, iar Vasile Șoimaru avea să scrie, într-un fel subtil, dar mă tem că totuși neuzit de mai-marii zilei, că în biografia dvs. n-a încăput nicio distincție românească, bine meritată, pentru o cercetătoare care de șase decenii scrie, iar de-o jumătate de secol și tipărește cărți la tema dată, se zbate neîncetat pentru apărarea și purificarea limbii noastre și a onomasticii românești din Basarabia... „Nimeni dintre diplomații români nu s-a găsit să-i observe munca ei plină de abnegație pentru cauza românismului și să o înainteze la o distincție minusculă măcar, azi, la împlinirea a șase decenii de cercetare în acest domeniu al lingvisticii românești...”

MC: Mulțumesc pentru toate distincțiile pe care le-am primit. Cea mai mare distincție – aprecierea oamenilor. Pentru aceasta le

4 februarie 2015. Împlinind o vârstă incredibilă, distinsa Doamnă a numelor Maria Cosniceanu, înconjurată de familie (soțul Grigore și feciorul Victor), având în preajmă oameni dragi sufletului (părintele Vlad Mihăilă, părintele Ioan Ciuntu, prof. Ion Melniciuc ș.a.).

mulțumesc cititorilor și ascultătorilor mei fideli, dar și oamenilor care au contribuit la editarea cărților mele – editurilor Pontos (directoare Marcela Mardare) și Știința (director Gheorghe Prini) le port toată grațitudinea, pentru efortul de a-mi fi editat volumele dedicate prenumelor și numelor de familie.

EU: Tot în 2019, ați participat la un frumos eveniment: 125 de ani ai Catedralei Sf. Teodora de la Sihla, 25 de ani de la redeschiderea Catedralei, 100 de ani de la începutul slujirii arhieresti a Mitropolitului Gurie Grosu în Basarabia, 65 de ani ai protoiereului Ioan Ciuntu, lansarea *Dicționarului creștin-laic* și a unei cărți de aforisme (autor pr. Ioan Ciuntu). Știu că pr. Ioan Ciuntu vă apreciază foarte mult ca pe o bună creștină activă în Consiliul Bisericesc.

MC: Da, și eu îl respect foarte mult pe părintele Ioan Ciuntu. Am fost, împreună cu soțul Grigore, prezenți la toate slujbele importante pe care le-a ținut. Am redactat o parte din dicționarul care a fost lansat la acel eveniment de zile mari și am semnat un cuvânt introductiv.

EU: Sunteți o foarte bună gospodină și o mare iubitoare de cântec și poezie. Ne-ați cântat de-a lungul vieții romanțe și ne-ați recitat poezii pe care nu le-am mai auzit în altă parte.

MC: Am copt cu drag chintale de plăcinte, am învelit în frunză de viță-de-vie mii de sarmale, am vibrat la vorbele de duh spuse în jurul oalei de pe foc, am pus și-un vin bun pe masă, făcut de soțul meu Grigore, dar cel mai mult mi-a plăcut comunicarea cu oamenii dragi sufletului meu: familia Corlăteanu, familia Bilețchi, familia Melniciuc, familia Mirgorodschi, familia Ciuntu, părintele Vlad Mihăilă, Vlad Ciubucciu, Vlad Pohilă, Silviu Berejan, Ana Dodu, Victoria Sucleian, Marcela Mardare, Raisa Ciobanu, Raisa Belicov, Ionel Căpiță, familia Hadârcă ș.a. Când vin din urmă generații care trag în plămâni un alt aer decât am respirat noi, nu-mi rămâne decât să mă bucur că ei, tinerii, nu mai sunt *Alexandrovici* și *Petrovna*, că nu mai scriu litera rusească *Щ* (*Ж* cu căciuliță), că alfabetul latin e învățat nu la jumătatea vieții lor, ci o dată cu laptele matern al limbii de-acasă... Am pus și eu o piatră, lăsați-o ca să fie...

EU: Mult dragă mie Doamnă Maria Cosniceanu, eu cred că și acuma sunteți gata să luați penița în mână (căci calculatorul deocamdată nu v-a înlocuit vechea pasiune) și să vă continuați cercetarea cu același interes, cu aceeași hotărâre și mai ales cu aceeași dragoste. Vă doresc mulți ani prodigioși și să nu vă trădați niciodată nici vocația, nici vârsta. Pentru tot ce ați făcut, aveți toată RECUNOȘTINȚA noastră!

MC: Mulțumesc, dragilor. Lacrima asta, ah, lacrima... Cu multă credință, cu multă speranță, cu multă dragoste – așa am dansat eu valsul vieții!

STUDII SEMNATE DE MARIA COSNICEANU

STUDII DE ONOMASTICĂ

NUMELE DE FAMILIE CU SUFIXUL -EANU

Maria COSNICEANU

La ortografierea numelor de familie apare confuzia dintre derivatele cu sufixul *-an* – sufix al calității și varianta grafică *-an(u)* a suf. *-eanu*, care formează nume de locuitori de la numiri de localități (*Buciușcanu, Pitușcanu, Șipcanu, Hațeganu, Hârlăuanu* etc.).

În limba română suf. *-an* (< slav. *-anŭ*) formează augmentative (propriu-zise, cu valoare depreciativă, cu valoare de nume de agent), derivate ce denumesc purtătorul unei calități, al unui obiect. Prin intermediul porecelor aceste derivate au devenit nume de familie: *Bârban, Bâzgan, Boțan, Boxan, Bucșan, Buzan, Câlțan, Cârjan, Coliban, Corban, Coșan, Drugan, Frigan, Gușan, Hărțan, Holban, Lungan, Lupan, Mațcan, Mogâldan, Murgan, Orban, Otânjan, Pipan, Plescan, Pleșcan, Roiban, Rusan, Sturzan, Șoiman, Șoldan, Știrban, Torban, Țolan, Ursan, Zgârdan, Zurban* etc.

Cercetătoarea M. Pietreanu indică faptul că în limba slavă suf. *-an* se folosea și la formarea numelor de persoane (bg. *Дръганъ, Миланъ, Първанъ*, srb. *Вуканъ*). Unele dintre ele au pătruns și în limba română – *Drăgan, Pârvan, Stoian* – și după modelul lor vorbitorii le-au format pe *Dumitran, Șerban, Puican* etc. [1, p. 96]. E fapt cert că antroponime cu suf. *-an* ne-au venit formate gata atât din limba bulgară (*Gorgan, Lozan, Petran, Velican, Vișan, Vulcan* etc.), cât și din limba ucraineană (*Costan, Goțcan, Grișan, Grițan, Guțan, Huțan* etc.), limbi în care sufixul dat este productiv și la formarea derivatelor de la prenume [2, p. 25; 3, p. 111]. Ceea ce ne interesează în cazul de față este sensul pe care îl imprimă suf. *-an*

derivatelor de la prenume. Dacă în *Șerban* și *Puican*, datorită temei apelative și suf. *-an*, putem sesiza un sens augmentativ (peiorativ), la derivatele cu *-an* de la prenume (masculine și feminine) sensul acesta nu se confirmă. Pentru limbile rusă și ucraineană s-a subliniat faptul că derivatele cu *-an* de la prenume și nume de familie au sensul de patronime indică descendența [4, p. 146; 3, p. 111]. Cercetătorul Al. Cristureanu susține că în *Floran*, *Șerban*, *Todoran* suf. *-an* poate indica în aceeași măsură și descendența [5, p. 172]. La sensul patronimic și matronimic al derivatelor cu *-an* de la prenume se referă și N.A. Constantinescu [6, p. LV], evidențiind, mai ales, formarea matronimelor în mediul rural: „În sistemul onomastic al satelor, matronime ca: *Ioniță al Voichii*, *Dumitru Chirii*, *Petre al Creții* sunt redată și prin numele mamei + sufixul *-an*: *Voican*, *Chiran*, *Crețan*, complicând astfel categoria numelor în *-an*, ca *Drăgan* < *Dragu* etc.” [6, p. XXVII].

Prin urmare, derivatele cu *-an* de la prenume masculine și feminine, care circulă azi ca nume de familie, inițial au fost patronime și matronime, indicând descendența: *Chițan*, *Dochițan*, *Duman* (< *Duma*), *Dumitran*, *Fedorcan*, *Focan*, *Gafițan*, *Ghițan*, *Iacoban*, *Jurcan*, *Macaran*, *Magdan*, *Marcan*, *Mărițan*, *Mereuțan*, *Mitran*, *Parascan*, *Tudoran*, *Vascan* etc. Pentru a reda nuanța augmentativă-peiorativă au fost folosite alte sufixe (*-ac*, *-ău*, *-oi*): *Ghițac*, *Ghițău*, *Ghițoi* etc. Referitor la ortografierea patronimelor și matronimelor cu suf. *-an*, N.A. Constantinescu relatează că, prin analogie cu sufixul similar de apartenență locală *-anu*, unele dintre acestea se scriu greșit cu *-u* final, ca: *Organu*, *Pașcanu*, *Răducanu* [6, p. LV].

Cercetătorii care au luat în discuție suf. *-an* au subliniat faptul că în derivatele care indică originea locală (*Crișan*, *Hațegan*, *Mureșan*, *Someșan*, *Cârțan*, *Cunțan*) *-an* apare cu funcția suf. *-eanu* (< slav. *-janinŭ*), fiind o variantă a acestuia [1, p. 97; 5, p. 172; 6, p. LV; 7, p. 116], indicând tot apartenența sau originea locală. De aceea „nu e de mirare că apare astfel *Timișan* alături de *Timișean* și *Merișoran* alături de *Merișorean*. Unele nume derivate cu *-an* care arată originea locală ar putea proveni nu numai de la nume de

localități, ci și de la nume topice, de exemplu, *Hortopan*, *Luncan*” [5, p. 172].

În literatura de specialitate opiniile privind cazurile de folosire a lui *-an* ca variantă a lui *-eanu* nu sunt unanime. După părerea cercetătoarei M. Pietreanu, suf. *-an* este o variantă a lui *-ean*, născută pe teren românesc din nevoia de a nu se modifica prea mult forma derivatelor. Varianta *-an(u)* apare în două situații precise: când tema se termină în *-ău* (*Hârlăuanu*) și când tema se sfârșește într-o oclisivă alterabilă, adică în *-c*, *-g*, evitându-se astfel alterarea lor (*Hațeganu*, *Mândăcanu*). Toate celelalte consoane după care urmează suf. *-ean(u)* rămân nemodificate (*craiovean* < *Craiova*, *bucureștean* < *București* etc.) [1, p. 97]. Acad. Al. Graur, fiind de acord că forma *-anu* apare acolo unde suf. *-eanu* ar altera consoana finală a rădăcinii (*Felecan*, *Hațegan*, dar și *Busuioceanu*), susține totodată că forma *-anu* apare, în primul rând, după consoane pronunțate dur: *r* (*Tătăranu* < *Tătaru*, *Cocoranu* < *Cocora*), *ș* (*Mureșanu*, *Orășanu*), *j* (*Blăjan*, *Corjan*, *Lugojan*), *ț* (*Vințan* < *Vinț*), *s* (*Bârsan* < *Bârsa*), *z* (*Rogozanu*), iar acolo unde consoanele se pronunță muiate, apare forma *-eanu*: *Blăjeanu*, *Bârseanu*, *Răchiteanu*, *Rușețeanu* [7, p. 117].

Astfel, principiul pronunțării locale și chiar individuale a dus la apariția diferitelor forme ale unuia și aceluiași nume: *Blăjan* și *Blăjeanu*, *Bârsan* și *Bârseanu*, *Mureșan* și *Mureșeanu* etc. Pronunțarea individuală depindea de nivelul de cultură și de cunoașterea limbii literare de către purtătorul numelui sau de către cel care a scris numele. Acest fapt poate fi confirmat și printr-un exemplu din primele noastre hrisoave, în care numele *Moldovanul* era purtat de un țigan: „молдованул, циган, DȚR, 1501”, iar un spătar se numea *Moldovean*: „молдовѣн, спатар, DȚR, 1457” [8, p. 177]. Tot datorită pronunțării, numele unor personalități notorii ale culturii românești în diferite enciclopedii au fost scrise în forme diferite. De ex.: Mureșianu Aurel, ziarist roman; Mureșianu Iacob, compozitor; Mureșianu Andrei, poet ardelean, autorul imnului *Deșteaptă-te, Române* (*Răsunetul*) [9, p. 697]. Pe monumentul de la mormântul poetului de asemenea e scris «Andrei Mureșianu» (a

se vedea fotografia monumentului în *Literatura și arta* din 30 mai, 1996). Dar și Mureșanu Andrei [10, p. 451], formă care a circulat în uz și a rămas în vigoare până azi. Cercetătorul Al. Cristureanu indică forma *Luncan* atestată în mediul rural, iar V. Alecsandri în *Mărgărita* folosește forma *Lunceanu* (Alexis Lunceanu).

Din cele expuse mai sus rezultă că numele de familie s-au fixat în scris după două principii: după pronunțarea locală și după normele limbii literare. Materialul antroponimic atestat în documentele moldovenești denotă prevalarea formelor vorbite pentru care e specifică varianta *-an(u)* a suf. *-eanu*: *Căldărușanu* (1607, B. 14, p. 3), *Trotușan* (1656, B. 11, p. 5), *Moldovan* (1677, B. 20, p. 43), *Azăpanul* (1706, B. 12, p. 3), *Brânzanul* (1738, B. 13, p. 16), *Corjovanu* (1774, RM, p. 411), *Lozovan și Lozovanu* (1774, RM, p. 408, 429), *Hârtopan* (1774, RM, p. 435), *Hușan* (1774, RM, p. 407), *Giosan și Giosanu* (1744, RM, p. 414, 420), *Joranu* (1786, B. 20, p. 137), *Susanul* (1774, RM, p. 464), *Ciuhoran* (1785, B. 20, p. 117) etc. Paralel cu cele în *-an(u)*, deși mai puțin, sunt atestate și numele în *-ean(u)*: *Cățelean* (1522, B. 5, p. 7), *Morozeanul* (1577, B. 5, p. 31), *Giurgiuveanul* (1609, B. 14, p. 8), *Nemțeanu* (1797, B. 20, p. 191), *Ciuhureanu* (1775, B. 14, p. 47), *Merlan și Merlean* (1774, RM, p. 442), *Glodeanul* (1752, B. 20, p. 43), iar I. Iordan indică în județul Buzău și forma *Glodanul* [11, p. 408]. Dar formelor în *-eanu* nu le-a fost dat să se generalizeze la moldoveni din următoarele motive: influența rusă și ucraineană pe parcursul secolelor impunea formele *-an*, specifice pentru aceste limbi; uzul păstra intacte formele vechi din limba vorbită; normele limbii literare române după 1812 n-au mai fost în vigoare.

După principiul pronunțării locale moldovenești a fost întocmită și *Ortografia limbii moldovenești*, conform căreia numirile de locuitori se scriau cu suf. *-ean*, excepție făcând cele cu rădăcina în *c, ț, ș, j*, care primeau suf. *-an*: *cernăuțan, bălțan, călărășan, clujan* ș.a.m.d [12, p. 15]. Aici e cazul să amintim că în vechea slavă suf. *-janinŭ* avea pluralul *-iane/-eane* (Rimleane). „În românește s-a împrumutat forma de plural, *-eane*, în cuvinte ca *brăileni, slătineni*, de la care apoi s-au format în românește singulare ca *brăilean*,

slătinean, iar acestea au ajuns să fie folosite ca nume de familie pentru cei care s-au deplasat din localitatea de origine: *Brăileanu, Slătineanu*” [7, p. 116]. Prin analogie cu acestea, suf. *-eanu* s-a răspândit la derivatele de la toate numele topice. Prin urmare, conform regulii ortografice indicate, după toate celelalte consoane (în afară de *c, ț, ș, j*) trebuia să se scrie suf. *-eanu*, provenit din pluralul *-eni*: *Basarabeanu, Strâmbeanu, Bârlădeanu, Ardeleanu, Ulmeanu, Cojușneanu, Azăreanu, Hârtopeanu, Nistreanu, Bârseanu, Joseanu* (locuitor al Țării de Jos), *Suseanu* (locuitor al Țării de Sus), *Bahmuteanu, Cubolteanu, Brașoveanu, Ialoveanu, Lozoveanu, Moldoveanu, Cornoveanu, Cosoveanu* (< satul Kosovo [2, p. 271]), *Roznoveanu* (< Roznov [13, p. 400]), *Brânzeanu, Cucuruzeanu, Morozeanu* etc. Dar continuând tradiția veche, populară, vorbită, excepția s-a extins și asupra consoanelor *p, s, v, z*, fără ca acestea să fie indicate în nota din ortografia sus-numită. Astfel, în registrele oficiale și în actele persoanelor sunt scrise formele: *Azapan, Hârtopan, Josan, Susan, Brașovan, Lozovan, Moldovan, Cornovan, Cosovan, Roznovan, Voinovan, Brânzan, Cucuruzan, Morozan* etc.

După principiul provenienței lui *-eanu* din pluralul *-eni* s-au scris cu *-eanu* și unele nume cu rădăcina în *c*: *Hrușceanu, Jăpceanu, Soroceanu* și cele provenite de la nume topice în *-eni* după *c*: *Brăviceanu, Copăceanu, Suruceanu* etc. După acest principiu, cu suf. *-eanu* trebuie să se scrie numele cu rădăcina în *j, ș, ț*: *Cotiujeanu, Tribujeanu, Verejeanu; Brătușeanu, Căușeanu, Miclăușeanu, Strășeanu; Albinișeanu, Pârlișeanu, Veverișeanu* etc.

Excepția de la regula ortografică sus-numită (fixată în nota respectivă) a dus și la încălcarea celei mai elementare norme a limbii literare române, conform căreia după o consoană înmuiată se scrie suf. *-ean* [7, p. 117]. Deci, de la numirile de localități: *Bălți, Călărași, Cernăuți, Colibași, Cosăuți, Făgărași, Galați, Mărcăuți, Rădăuți, Sireți, Trifăuți, Văscăuți* etc. derivatele antroponimice trebuie să fie cu *-eanu*: *Bălțeanu, Călărășeanu, Cernăuțeanu, Colibășeanu, Cosăuțeanu, Făgărășeanu, Gălățeanu, Mărcăuțeanu, Rădăuțeanu, Sirețeanu, Trifăuțeanu, Văscăuțeanu* etc., așa cum recomandă ortografia limbii române pentru numele comune [14, p.

23], și nu *Balțan*, *Cernăuțan*, *Galațan*, *Radauțan*, *Vascauțan* etc., cum sunt scrise în registrele oficiale și în pașapoartele cetățenilor din Republica Moldova. Excepție fac doar derivatele de la temele în *-ău* (*Băcăuanu*, *Tăzlăuanu*), în consoanele *-c*, *-g*, când se evită alterarea lor (*Piscanu*, *Romașcanu*) și în vocale (*Băcioianu*, *Orheianu*). Celelalte derivate cu *-an* (variantea lui: *-eanu*) sunt regionalisme sau forme populare învechite ajunse până azi prin documentele scrise pe parcursul secolelor sau forme modificate sub influența rusă și ucraineană.

Sufixul *-eanu*, unul din cele mai vechi și mai productive sufixe, s-a folosit și la formarea numelor de familie și la prenume. Procedul formării acestor nume de familie a fost recomandat pe cale oficială într-un document din anul 1680, prin care domnitorul Țării Românești Șerban Cantacuzino a dat ordin ca fiecare cetățean pe lângă prenume să-și adauge și un nume. „Numele să se ia: cel ce are moșie sau sub a lui putere cu temei moștenit vr-un sat, să-și puie numele satului adăugându-i scurtimea ... *-eanu* sau *-escu*. Așa pronomele unuia este *Ioan* și are moșie *Plop*, prin adăugirea la *Plop* scurtimea *-eanu*, face... *Plopeanu Ioan*. Cel ce nu are nici una din bogății (moșie sau sat) apoi să-și formeze viitoare numire luând pronomele lui tată-său, adăugându-i scurtimea *-escu* sau *-eanu*” [15, p. 62]. Astfel au apărut numele de familie: *Bucureanu*, *Grigoreanu*, *Mărineanu*, *Opreanu*, *Petreanu*, *Teodoreanu* etc. Prin analogie cu acestea, suf. *-eanu* a format derivate de la toate antroponimele, provenite din: termeni de rudenie: (*Brăteanu*, *Bădicheanu*), numiri de ocupații (*Băceanu*), situații sociale (*Arnăuțeanu*, *Călugăreanu*, *Cămărășeanu*), porecle și supranume ce au la bază substantive care exprimă cele mai variate noțiuni (*Bobuleanu*, *Buzuleanu*, *Cârjeleanu*, *Drumețeanu*, *Mugureanu*, *Vultureanu*, *Zoreanu* etc.), adjective (*Albășeanu*), verbe (*Sădeanu*, *Zătreanu*), onomatopee (*Duruianu*, *Țuruianu*) etc. Numele de familie care nu au la bază numiri geografice sau prenume sunt numite de Al. Graur „nume inventate, formate fie cu voie, fie fără voie, în dezacord cu regula [7, p. 117]. Și totuși, credem noi, în ele se simte nuanța de descendență dintr-un predecesor cu

porecla respectivă (*Bobul, Drumeșu, Vulturul* etc.). Aici s-au încadrat și derivatele cu *-eanu* de la nume pătrunse din alte limbi: *Mavrodineanu* (< *Mavrodin*), *Melniceanu* (< *Melnic*), *Volceanu* (< *Volc*), *Zagorceanu* (< *Zagorcea*) etc.

Revenind la patronimele și matronimele în *-an*, despre care N.A. Constantinescu spune că se scriu greșit cu *-u* final (*Opranu, Răducanu* – [6, p. LV]), susținem împreună cu Al. Graur că „se impune prudență în apreciere” [7, p. 117], fiindcă într-un caz putem avea un patronim în *-an* (*Opran, Răducan*), iar în alt caz un nume de familie format de la prenumele *Oprea* și *Răducu* cu suf. *-eanu* și varianta lui *-anu* (după *c* nealterat) – *Opreanu, Răducanu*.

Astfel, cu suf. *-an* se scriu numele de familie provenite din apelative, augmentative, care sunt sesizate și azi ca porecle (*Boțan, Buzan, Gușan, Holban*), din patronime și matronime în *-an*, care și-au păstrat forma populară veche și în numele de familie (*Dochițan, Giurgiucan, Todoran*), deși de la acestea s-au putut forma derivate cu suf. *-eanu*, care indică descendența (*Dochițeanu, Giurgiucanu, Tudoreanu*), menținându-se ambele forme, în *-an* și în *-eanu*. În toate celelalte cazuri, cum am arătat mai sus, se scrie suf. *-eanu*, cu varianta *-anu* după consoanele *-c*, *-g* și după terminația *-ău*. După aceste reguli au fost redată numele de familie respective în îndepărtatul antroponimic [16].

Referințe bibliografice*

1. Pietreanu M. *Sufixul -an* // SFC, II, 1960.
2. Илчев С. *Речник на личните и фамилни имена у българите*. – Sofia, 1969.
3. Редько Ю. К. *Сучасні українські прізвища*. – Kiev, 1966.
4. Селищев А. М. Происхождение русских фамилий, личных имен и прозвищ // Ученые записки МГУ, вып. 128. – Moscova, 1948.
5. Cristureanu Al. *Derivarea cu sufixe a numelor de familie din Valea Jiului* // CL, 1961, nr. 1.

---

* Referințele bibliografice sunt prezentate ca în sursa originală.

6. Constantinescu N.A. *Dicționar onomastic românesc*. – București, 1963.
7. Graur Al. *Nume de persoane*. – București, 1965.
8. Bogdan I.P. *Glosarul cuvintelor românești din documentele slavo-române*. – București, 1946.
9. *Minerva. Enciclopedie română*. – Cluj, 1930.
10. *Dicționar enciclopedic român*, III. – București, 1965.
11. Iordan I. *Торонимия ромânească*. – București, 1963.
12. *Орфография лимбий молдовенешть*. – Chișinău, 1967.
13. Iordan I. *Dicționar al numelor de familie românești*. – București, 1983.
14. *Dicționar ortografic cu elemente de ortoepie și morfologie*. – Chișinău, 1990.
15. Pașca Șt. *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*. – București, 1936.
16. Cosniceanu M. *Dicționar de prenume și nume de familie purtate de moldoveni*. Ed. A II-a, revăzută și completată. – Chișinău, 1993.

Abrevieri

- B – Boga L.T. *Documente basarabene, 1-XX*. – Chișinău, 1928-1938.
- RM – *Молдова ын епока феудализмулуй*, vol. VII, partea 2: *Реченсэминтеле популацией Молдовеї дин аниї 1772-1773 ши 1774*. – Chișinău, 1975.

Revistă de lingvistică și știință literară.
1996, nr. 5, pp. 148-152.

NUME DE FAMILIE ROMÂNEȘTI CU ȘI FĂRĂ ARTICOLUL -L

Maria COSNICEANU

Un aspect foarte important al limbii române actuale îl constituie ortografierea antroponimelor. E vorba de probleme ce țin atât de scrierea numelor rusificate, ucrainizate, modificate în diferite moduri, forme care îndepartează și chiar exclud numele românești din sistemul limbii române, cât și de normele propriu-zise ale limbii literare române, norme care s-au constituit istoricește și reprezintă azi rezultatul evoluției interne a fenomenelor. În articolul de față ne vom referi la numele de familie (NF) românești cu și fără articolul -l, care continuă să suscite interesul purtătorilor, dar mai ales al lingviștilor și dialectologilor [1, p. 93-96].

În tratarea fenomenului articulării/nearticulării numelor de persoane, cercetătorii disting două perioade – perioada veche și perioada modernă. În perioada veche (sec. XIV-XV), conform materialului din documentele slavo-române și părerii unanime a cercetătorilor în acest domeniu, prevalau antroponimele masculine cu articolul -(u)l alături de cele fără articol, terminate în consoană, destul de numeroase și ele, și cele cu -u, care erau mai puține, dar apăreau deja ca o tendință în evoluția fenomenului dat [2; 3; 4, p. 112].

În perioada modernă, tipul NF în -u devine o normă a limbii române literare, fapt semnalat și de Iorgu Iordan: „o caracteristică a numelor de familie românești provenite din apelative masculine sau formate cu sufixe de felul lui -esc, -ean și altele asemănătoare, constă în aparenta lor «articulare», prin apariția lui -u” [5, p. 17].

„Aparentă” articulare „prin apariția lui -u” la NF, de care vorbește Iorgu Iordan, presupune natura diferită a acestui -u, care nu totdeauna poartă valoarea articolului hotărât. Pe baza analizei mai multor clase de antroponime atestate în documente și frecvente în limba contemporană, populară și literară, cercetătorii au delimitat diferite funcții și valori ale lui -u final: (a) vocală de suport pentru un grup de consoane care nu putea fi pronunțat la sfârșitul cuvintelor (vocală de sprijin după *muta cum liquida*, ca în

codru, membru, metru, socru, fenomen moștenit din latină), ca în *Alexandru, Dumitru, Petru*; (b) vocală finală ce se adaugă la numele alcătuite dintr-o singură silabă pentru a da „un corp acceptabil numelor care ar fi prea scurte”, de tipul hipocoristicelor [4, p. 63, 111]: *Dinu, Doru, Nacu, Nuțu, Onu*. Apoi, prin analogie cu acestea, au primit *-u* final și o serie de hipocoristice alcătuite din două-trei silabe: *Doruțu, Neluțu, Sănducu* etc.; (c) echivalentul lui *-o*-slav – vocală de legătură între elementele formelor compuse: *Radu* (< *Rad-o-mir*), *Dragu* (< *Drag-o-mir*), *Bratu* (< *Bratoslav*), *Neagu* (< *Neagoslav*) etc., compusele cu vocala de legătură *-i-* rămânând fără *-u* final, deși sunt monosilabice: *Bran* (< *Branimir*), *Dan* (< *Danimir*), *Vlad* (< *Vladislav, Vladimir*); (d) *-u* provenit din bg. *-o* final plus suf. *-ko*: *Bobu* (< *Bobko*), *Nedelcu* (< *Nedelko*), *Stancu* (< *Stanko*), *Vlaicu* (< *Vlaiko*) etc.; (e) *-u* provenit din suf. slav *-ov*: *Dicu* (< *Dikov*), *Milcu* (< *Milkov*), *Vâlcu* (< *Vâlkov*) etc. [4, p. 97, 111]; (f) substitutul articolului hotărât enclitic *-l*, „o urmă a articolului hotărât obișnuit altădată în pronunțarea numelor de persoane” [6, p. 130]; (g) *-u* rămas final după căderea articolului *-l* [4, p. 112], „funcția de individualizare a elementului dispărut *-l* trecând asupra elementului precedent rămas *-u*, astfel încât acest *-u* a ajuns să reprezinte articolul hotărât enclitic *-l*” [7, p. 39].

Datorită tendinței puternice de articulare cu articolul enclitic *-l* a numelor provenite din cuvintele comune în sec. XIV–XV, care s-a păstrat în mare parte, prin tradiție, și în secolele următoare, se scriau cu *-l* și numele de origine slavă, la care *-u* nu rezultase din căderea lui *-l*: *Bobul, Bratul, Dragul, Neagul, Radul, Stancul, Vâlcu, Vlaicu*, iar cele terminate în consoană, devenind NF, prin analogie cu numele articulate, au primit finala *-u*: *Branu, Danu*. Încadrându-se în categoria NF, hipocoristicele monosilabice la care *-u* nu provenise din articol au primit articolul *-l*: *Druțul, Guțul, Mihul, Nacul, Onul* etc., iar după căderea lui *-l* aceste nume, provenite fie din slavă, fie din hipocoristice autohtone, au rămas aparent „articulate” cu *-u* final.

NF care într-adevăr sunt articulate cu *-(u)l* și terminate în *-u* au rezultat din apelative: substantive propriu-zise și adjective, verbe,

adverbe substantivizate prin articulare cu articolul hotărât [8, p. 28-30]. Analiza unui bogat material de fapte atestate în izvoarele scrise din sec. al XV-lea – primul pătrar al sec. al XIX-lea ne-a permis să urmărim trecerea de la formele articulate cu *-(u)l* la cele cu *-u* [9, p. 74-79].

Rezultatele statistice demonstrează că cele mai multe NF articulate au provenit din adjective: (1) numele ce au la bază porecle: *Albul* (1580) și *Albu* (1617), *Grosul* (1609) și *Grosu* (1774), *Lungul* și *Lungu* (1774), *Negrul* (1642) și *Negru* (1774) etc.; (2) numele cu suf. *-esc* provenite din adjective ce exprimă apartenența: *Albescul* (1576), *Bunescul* (1775) și *Bunescu*, *Cuculescul* și *Cuculescu* (1803), *Popescul* (1783) și *Popescu* (1815) etc.; (3) numele cu suf. *-ean/-ian*, ce indică originea locală, dar și descendența: *Bârlădeanul* (1652) și *Bârlădeanu* (1801), *Codreanul* (1784) și *Codreanu* (1814), *Munteanul* (1710) și *Munteanu* (1825) etc.

Din substantive propriu-zise, la care prezența articolului este explicabilă, au provenit numele ce au la bază: (1) denumiri de ocupații, „acestea fiind la origine substantive comune folosite pentru identificare: *care Ion? Croitorul?*” [4, p. 141]: *Croitorul* (1661) și *Croitoriu* (1800), *Ciobanul* (1746) și *Ciobanu* (1759), *Rotariul* și *Rotariu* (1812) etc.; (2) vechi termeni social-politici (titluri, ranguri, funcții): *Armașul* (1803), *Arnăutul* (1774), *Căpitanu* (1774), *Diaconul* (1774), *Joimiru* (1787), *Lipcanu* (1750); (3) nume de popoare: *Cerchezu* (1815), *Grecul* (1823), *Rusul* (1589) și *Rusu* (1815), *Sârbul* (1507) și *Sârbu* (1832), *Turcul* (1573) și *Turcu* (1738) etc.

Mai numeroase sunt NF provenite de la substantive comune ce exprimă diferite noțiuni care, în planul articulării, nu sunt supuse unei regularități: *Bățu* (1783), *Boul* (1607) și *Bou* (1716), *Boldul* (1512), *Lupul* (1618) și *Lupu* (1800), *Racu* (1809), *Ciocoii* și *Ciocoii* (1774) etc.

Prezentarea și clasificarea sub aspectul articulării cu *-l* și terminate în *-u* a NF atestate în documentele moldovenești și în cele basarabene din sec. al XV-lea – primul pătrar al secolului al XIX-lea ne permit să facem următoarele concluzii:

1. Articolul hotărât enclitic *-l* la NF s-a menținut până în primul pătrar al sec. al XIX-lea: *Armașul, Boldescul, Cuculescul, Grecul, Rotarul, Scurtul, Ursul, Ursoianul* etc. Datorită frecvenței lor în documente și în virtutea principiului tradițional-istoric, unele nume cu *-l* au ajuns și până azi: *Grosul, Lungul, Racul, Radul, Scurtul, Surdul, Știrbul* etc. De aceea și amplificarea cu suf. *-escu* și *-eanulianu* s-a făcut, în majoritatea cazurilor, de la formele articulate cu *-l*: *Bărbulescu, Cuculescu, Duduleanu, Răduleanu* etc.

2. Numele cu *-u* final se răspândesc mai ales spre sfârșitul sec. al XVIII-lea, iar la începutul sec. al XIX-lea sunt atestate de două ori mai multe decât cele cu *-l*: *Bârlădeanu, Buzduganu, Cobăleanu, Codreanu, Croitoru, Grosu, Lungu, Lupu, Mândru, Munteanu, Popescu, Racu, Rotaru, Scorțescu, Soroceanu, Șișcanu, Ursu, Ursoianu* etc.

Dispariția articolului *-l* s-a produs mai întâi la apelative, prin reducerea sunetelor finale în limba vorbită. Apoi, prin analogie cu substantivele comune pronunțate *omu, lupu, copacu, frumosu*, au început să se pronunțe și antroponimele: *Lupu, Ursu, Racu* etc. [10, p. 77].

În limba literară însă apelativele au continuat să se scrie cu *-l*: *omul, lupul, frumosul*, iar antroponimele au urmat tradiția scrierii fără *-l*: *Lungu, Lupu, Munteanu, Popescu* etc. [4, p. 148]. Acest fenomen (în situațiile de omonimie) reflectă tendința de gramaticalizare a opoziției dintre apelative și antroponime.

Opoziția semnalată a contribuit la apariția unei serii de particularități semantice și gramaticale specifice antroponimelor, particularități care din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, concomitent cu stabilirea normelor limbii literare, au devenit norme antroponimice propriu-zise [11, p. 34-37]. Una din ele se referă la stabilirea în sistemul oficial de denominație a NF fără articolul *-l*, fapt care a condus și la formarea unui subsistem de declinare unificată și simplificată a antroponimelor: articularea proclitică la G-D a tuturor NF și a prenumelor masculine, indiferent de terminația lor: *lui Lupu, lui Radu, lui Popa, lui Toma, lui Zaharia, lui Vulpe* etc. [12, p. 46-55] (și nu *Lupului, Radului, Popei, Tomei, Zahariei, Vulpei*, forme învechite, arhaice).

Cu privire la ortografierea NF cu sau fără articolul *-l*, *Îndreptarul ortografic și Introducerea la Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (DOOM-1) nu dau vreo explicație, recomandând numai scrierea cu majuscule și cu cratimă a numelor proprii [13, p. 28; 14, p. XXIX].

Gramatica academică a limbii române, v. I (1966), include o observație importantă pentru problema în discuție: „*Observație*. Articolul *-l* a dispărut la numele proprii de persoane terminate în *-u*: *Albu, Fătu, Lupu, Bălcescu, Măzăreanu, Văcărescu* etc., mai vechi: *Șcheianul și Mircescul*”, făcând trimitere la o poezie de V. Alecsandri [15, p. 89]. În volumul *Poezia populară* (cântece bătrânești, legende, balade) V. Alecsandri a folosit numele cu formele pe care le-a înregistrat (*Mihu și Mihul, Codreanu, Codrean, Codreanu, Grozovanul* etc.), dar în volumul *Teatru NF* create de autor pentru personajele contemporane lui sunt scrise fără articolul *-l*: *Lunceanu, Lunătescu, Lipicescu, Hârzobeanu, Stâlpeanu, Pungescu, Răzvrătescu* etc. Numai *Barbu Lăutarul* este scris cu *-l*, pentru că indică adevărata profesie a personajului, *starostele lăutarilor* (numele lui adevărat era *Vasile Barbu*).

În noua gramatică academică, din 2005, referitor la articolul *-l* al NF există doar o singură notă: „În măsura în care multe nume proprii provin din substantive comune articulate definit (cf. *Dulgheru, Boieru, Turcu* și, pe o cale mai puțin directă, chiar *Ionescu, Moldoveanu*), finala numelui propriu derivă din articol, ca și *lui* proclitic (*lui Bălcescu*, mai vechi și *Bălcescului*, ca și *omului, fratelui*)” [16, p. 56].

Prin urmare, conform normelor ortografice contemporane, numele de familie românești vor fi scrise fără articolul *-l* (dar cu *-u* final). În Basarabia, după 1918, această normă privind NF a fost introdusă oficial, ortografându-se în spiritul limbii române nu numai NF, ci toate numele (prenumele, formula de denotație, toponimele). (Trebuie menționat faptul că în toate epocile, începând cu primele documente, scrierea numelor a fost dictată de oficialitățile regimurilor respective.) Păstrarea formelor arhaice ale NF cu articolul *-l* (*Albul, Crețul, Dodul, Grosul, Josul, Lungul* etc.,

etc.) la românii din Transnistria, din enclavele Ucrainei și din alte zone periferice, izolate, se explică prin faptul că aceste teritorii nu s-au aflat sub influența limbii române și n-au fost supuse normelor limbii române nici după 1918. Circulând într-un mediu lingvistic străin, o mare parte din aceste NF încă și-au păstrat (în mod fericit) formele traditional-istorice românești, fiindu-le recunoscute, prin acestea, zonele de proveniență. Neincluderea NF cu articolul *-l* în *Dicționar de prenume și nume de familie* (Chișinău, 1991, 1993, 1999) nu înseamnă excluderea lor din fondul nostru antroponimic, cum ar putea să considere domnul profesor V. Zagaevski.

Dicționarul de prenume și nume de familie are un caracter normativ. Altfel ar fi trebuit incluse toate numele, rusificate, ucrainizate, schimonosite, care circulă azi. Întrucât NF fără *-l* constituie o normă ortografică, nu le-am inclus pe cele cu *-l*, în speranța că, în procesul de trecere de la grafia rusească la cea românească, purtătorii lor vor folosi această ocazie și vor tinde să-și scrie numele în conformitate cu norma actuală. Nimeni nu tinde să falsifice și nu obligă personalitățile notorii, cu pondere în istoria, știința și cultura poporului, să-și modifice (corecteze) forma NF, prin care au devenit cunoscute de toată lumea și chiar departe de hotarele țării. Dar de aceștia nu sunt prea mulți. Norma prevede majoritatea, nu excepțiile. *Kogălniceanu* a fost unul, dar azi sunt o mulțime de cetățeni care nu pot semna decât *Cogălniceanu*.

NF cu *-l* din zonele periferice, limitrofe, enclave trebuie să se afle în vizorul dialectologilor și să le folosească drept argument întru afirmarea vechimii satelor moldovenești în aceste teritorii, dar nu să dicteze norma ortografică oficială.

Referințe bibliografice

1. Zagaevski V. *Nume de familie românești articulate cu -l* (Crețul, Dodul, Grosul, Racul) // *Limba Română* (Chișinău), 2007, nr. 4-6.
2. Ștefănescu M. *Cu privire la articolul masculin -ul al numelor proprii* // *Arhiva*, 1932, nr. 1-2.
3. Graur Al. *Les noms roumains en -u(l)* // *Melanges linguistiques*, I, Paris – Bucarest, 1936.

4. Graur Al. *Nume de persoane*. – București, 1965.
5. Iordan I. *Dicționar al numelor de familie românești*. – București, 1983.
6. Pașca Șt. *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*. – București, 1936.
7. Dimitriu C. *Limbă literară – limbă populară* // Revistă de lingvistică și știință literară, 1993, nr. 3.
8. Cosniceanu M. *Antroponime formate prin conversie* // Limba și literatura moldovenească, 1979, nr. 2.
9. Cosniceanu M. *Numele de familie cu și fără -u final* // Revistă de lingvistică și știință literară, 1995, nr. 3.
10. Drăganu N. *Elemente de sintaxă a limbii române*. – București, 1945.
11. Cosniceanu M. *Norma în antroponimie* // Revistă de lingvistică și știință literară, 1993, nr. 3.
12. Cosniceanu M. *Rolul antroponimelor la stabilirea sistemului de declinare în limba moldovenească* // Probleme de istorie a limbii, Chișinău: Știința, 1986.
13. *Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație*. Ediția a IV-a. – București, 1987.
14. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. – București, 1989.
15. *Gramatica limbii române*. – București, 1966.
16. *Gramatica limbii române*. Vol. I: *Cuvântul*. – București: Editura Academiei Române, 2005.

Limba Română. 2007, nr. 10-12, pp. 170-174.

NUME DE FAMILIE PROVENITE DE LA ETNONIME

Maria COSNICEANU

Datorită așezării geografice, poporul român are în onomastica sa multe nume etnice. Triburile, popoarele, care s-au perindat pe parcursul secolelor pe aceste meleaguri, popoarele vecine, care prin anumite relații au venit în contact cu poporul român, au lăsat urme în onomastică: toponime, prenume, porecle devenite nume de familie. Cercetătorul Ioan Bilețchi-Albescu, care s-a ocupat în mod special de acest material, spune: „Numele etnic în patronimia română (luate deci ca patronim) semnaleză un element alogen, confundat cu timpul în masa românească și astfel numele de popor devine nume de persoană și toponim”. El citează 20 de toponime formate de la nume etnice: *Arman, Arnăut, Bulgaru, Cazacu, Comanul, Frâncul, Turcul, Sârbul, Tătarul, Țiganul* ș.a. și o serie de antroponime spicuite din documentele vechi (sec. XV): *Grecin, Rus* și *Rusin, Armeanul, Tătarul, Turcul, Sârbul* și *Sârbescul* ș.a. Analizând aceste nume, I. Bilețchi-Albescu stabilește regula că ele pot indica: a) apartenența etnică imediată sau îndepărtată, b) proveniența dintr-o țară (*Ungureanu* – român din Transilvania, care era sub stăpânirea Imperiului Austro-Ungar), c) o însușire specifică neamului respectiv, d) simpatie, admirație sau interes pentru acel popor. De ex., numele *Cazacul* poate indica alogeni, dar și români, admiratori ai eroismului căzăcesc. De asemenea se afirmă la sigur că etnicele purtate de femei românce ca prenume, atestate în documentele din sec. XV-XVI, *Armanca, Greaca, Litovca, Sasca, Sârbca, Șcheauca, Țiganca*, precum și cele de bărbați – *Arman, Frâncu, Rus, Sasu, Țiganu* – nu exprimă apartenența etnică, ci numai sentimentul de simpatie față de poporul respectiv [1, p. XLVII-XLVIII].

Conform părerilor altor cercetători, care tangențial s-au referit la unele nume etnice, numele ce au la bază etnonime nu dovedesc neapărat originea străină a primului purtător. În anumite cazuri a putut fi și un străin, dar în majoritatea cazurilor aceste nume etnice au fost atribuite românilor prin anumite asociații, deci la

început au fost porecle, supranume care făceau aluzie la o trăsătură a poporului respectiv. De ex., Al. Graur menționează că prin numele *Bulgaru* și *Sârbu* erau desemnați adesea grădinarii, chiar dacă erau români [2, p. 93].

Aceasta e o idee generală, dar, când cercetăm numele din documente, fiecare nume aparte, proveniența lui istorică, în prim-plan se evidențiază apartenența etnică și alte sensuri derivate de la etnonimul respectiv.

Referitor la numele *Bulgaru* și *Sârbu*, cercetătorii denotă faptul că o „neșteptată răspândire la dacoromâni are etnicul *Sârbu* la bărbați, dar mai frecvent ca nume de familie. În Țara Românească, mai ales din sec. al XV-lea încoace, etnicul *sârb* designa în genere pe slavii de sud, sârbi și bulgari, iar limba slavonă, până în sec. al XIX-lea, era numită „sârbie”, „limbă sârbească”. Numeroasele elemente sud-dunărene, sârbi și bulgari, căutând un refugiu de asupra jugului otoman, s-au adăpostit în principatele române, pătrunzând în cler, în clasa boierească și în cea negustorească, prin târguri” [1, p. XLIX]. Toți aceștia erau identificați prin numele *Sârbul* și *Sârbescul*, deși printre ei erau și bulgari.

În documentele moldovenești, la 1462 este atestat *Nicoară Sârbescul*, boier de divan, stăpân în multe sate [3, p. 515], precum și satul cu numirea *Sârbi*, ceea ce denotă că majoritatea locuitorilor o constituiau sârbii. La fel și satul *Bulgari* din jud. Zalău, Transilvania, o localitate în care majoritatea locuitorilor o constituie bulgarii. Cei mutați cu traiul în altă localitate desigur că erau identificați *Bulgaru*, *Sârbu*. Și în sec. al XVIII-lea, în vremea războaielor ruso-turce, sârbii și bulgarii, de frica turcilor, treceau Dunărea și se așezau în țările române, fiind identificați, în majoritatea cazurilor, *sârbi*, dar și *bulgari*. În Recensământul Moldovei de la 1774, în satele din țin. Orhei-Lăpușna, foarte multe persoane erau identificate prin etnonimul *sârbul*, scris cu literă mică, nefiind încă nume de familie. În satul Parcani din 36 de persoane 9 persoane erau identificate prin etnonimul *sârbul* (*Petco*, sârbul, *Stoian*, sârbul, *Andronache*, sârbul etc.) și un *Mihălache* sârbul, alături de un *Mihălachi*, rus, *Ostap*, rus, *Hrițco*, rus [4, p. 466]. Și

prenumele unora din ei sunt sud-slave: *Stanciul*, sârbul, în satul Sărăteni, *Cole*, sârbul, volintir, în satul Zăhăicani, *Stoian*, sârbul, în Lăpușna etc. [4, p. 411, 412, 447]. Puțin mai târziu, în documentele basarabene, *Sârbul* apare ca nume de familie. În documentele orheiene, la 1786 este atestată moșia *Sârbeni* pe Răut; la 1795: *Andrei Sârbul* din Târgul Chișinău; la 1796 *Dumitru Sârbul* din Leușeni; la 1813: *Stoian Sârbul*, martor la vânzarea unor stânjeni din moșia Bravicea [5, p. 324, 339, 344, 460].

Azi, în republică, numele *Sârbu* este purtat de 14 719 persoane. Cu numele *Bulgaru* sunt înscrise 1 333 de persoane.

Despre prenumele feminin *Armanca*, foarte frecvent atestat în documentele vechi (sec. XV-XVI), și prenumele *Arman* cercetătorii spun că exprimau admirația pentru elementul urban armenesc din târguri, care practica cele mai importante îndeletniciri și meserii [1, p. XLVIII]. Prenumele *Armanca* este atestat și în documentele basarabene, la 1573. În același document apare *Armanca*, *Litovca* și *Țigan*, strănepoții lui Băloș, paharnicul, care împărțeau satul Holohoreni [6, p. 23]. În sec. al XVII-lea nu se mai întâlnesc, au dispărut. Prenumele *Arman*, devenit patronim, mai este atestat la 1618: *Toma Arman*, slugă domnească. În schimb, la 1774, în Târgul Iași, armenii erau destul de numeroși și nu aveau nume de familie, ci erau identificați prin etnonim. Doar câteva exemple: *David*, *arman*, cafegiu, *Ștefan*, *arman*, papuciu, *Agop*, *arman*, blănar, *Garabet*, *arman*, precupeț, *Sava*, *arman*, solonar, *Bogos*, *arman*, pastramagiu etc., etc. De la acești etnici a provenit numele de familie *Arman*, *Armanu*, atestat o singură dată și în documentele basarabene, la 1803, în moșia Glinjeni, jud. Bălți: *Ilie Armanul* [7, p. 233].

Azi, în republică, numele *Arman* este purtat de 442 de persoane, cu forma *Armanu* sunt înscrise 367 de persoane și cu forma nouă, contemporană, *Armeanu* – 36 de persoane.

Numele *Rus*, *Rusin*, atestate la 1432 [3, p. 584], și *Rusul*, frecvent atestat între anii 1456 și 1624 [3, p. 586; 8, p. 105], nu erau etnonime, ci porecle provenite din adjectivul *rus* (< sl. *rusŭ*) „blond, roșcat, roșcovan”. Numele cu tema *rus* din documentele

moldovenești, sec. XV-XVIII, denotă forme bulgărești: *Rus, Ruse, Rusea* (*Ruse, Rusea Mitescul*, 1608, Suceava), *Rusa* (*Rusa*, bunica lui Lupul din țin. Iași, 1604), *Rusi* (mama Neacșăi, 1495), *Rusca* (între anii 1483 și 1624 sunt atestate 28 de persoane cu acest prenume). *Rus* este atestat și ca patronim: *Ion Rus*, fiul lui *Rus* (1617). De la persoane cu prenumele sau patronimul *Rus* au apărut și numiri de localități: *Toader Rus*, boier, bunic lui Vlad din *Rusi* pe Bârlad, dăruiește loc de sat *Rusi*, cu pârâu pe Tutova [3, p. 584]. Astfel, atestările documentare denotă faptul că din vechime numele respective au provenit de la porecla *rus*.

Tot atestările documentare, pe care s-au bazat cercetătorii, demonstrează faptul că la români, după 1775, numele *Rusu(l)* indică numai originea etnică. Drept dovadă servește și mulțimea de atestări din Recensământul Moldovei de la 1777, când persoanele erau identificate prin numele de origine (etnonime). De ex., *Mihai, rusul, Ivan, rusul, Dumitru, rusul, Maștei, rusul* etc. din satul Sămășcani, țin. Orhei-Lăpușna [4, p. 466]. Când numele de familie s-a impus pe cale oficială, etnicul *rusul* a devenit nume de familie, cu o serie de derivate: *Rusan, Rusoi, Rusuleț*. Astfel, numele etnic *Rusu(l)* s-a suprapus pe numele vechi provenite din adjectivul *rus* și în epoca contemporană ele pot fi delimitate numai prin stabilirea perioadei de atestare și circulație a numelui respectiv.

Azi, în republică, numele *Rusu* este ortografiat în cinci variante: *Rusu*, purtat de 23 589 de persoane, *Russu* – 7 520 de persoane, *Rus* – de 86 de persoane, *Russo* – 50 de persoane și *Ruso* – 3 persoane.

Numele *Cóman*. Documentele moldovenești și cele basarabene atestă o serie de nume provenite de la etnice propriu-zise, indicând originea primului purtător. Ele circulă și în antroponimia contemporană. De ex., numele *Cóman*, provenit de la *cumani*, numele unei populații care, în migrația sa, în sec. XI-XIII, s-a aflat și pe meleagurile noastre. Deși în documentele basarabene numele *Coman* este atestat târziu și numai o singură dată, la 1810 – un *Toader Coman*, martor la o danie [5, p. 445] – azi, în republică, cu numele *Coman* sunt înscrise 579 de persoane.

Numele *Tătaru* de asemenea este provenit de la etnicul *tatar*. Se știe din istorie că din sec. al XIII-lea până la mijlocul sec. al XIV-lea partea de stepă a Moldovei s-a aflat sub stăpânirea tătarilor mongoli, care alcătuiau statul feudal *Hoarda de Aur*. Spre sfârșitul sec. al XIV-lea, când s-a început destrămarea Hoardei de Aur, o parte din triburile tătarești s-au unit sub conducerea hanului Nogai, formând Hoarda lui Nogai, care s-a așezat în Crimeea și la nordul Mării Caspice până în Bugeac. În sec. al XV-lea tătarii nogai din Crimeea au trecut sub stăpânirea turcilor. Dm. Cantemir ne spune că din porunca turcilor, pe la 1568, tătarii nogai s-au așezat cu traiul în Bugeac, apoi s-au întins spre Apus până dincolo de râurile Ialpuș și, spre Nord, până în ținuturile Lăpușnei și ale Orheiului [9, p. 44-45; 10, p. 44-46]. Atestările documentare denotă faptul că, până la formarea hoardei lui Nogai, o parte din tătarii mongoli s-au statornicit cu traiul pe meleagurile Moldovei. Unii din ei au primit religia băștinașilor, s-au botezat, s-au îmbogățit, pătrunzând în clasa boierească și chiar în slujba domnească, dăruindu-li-se moșii, sate. Astfel, ei au fost asimilați, rămânându-le numai supranumele provenit din etnonim. De ex., *Pitir Tătarul*, atestat la 1468 [3, p. 553], *Coste Tătărăș*, fiul lui Ivașco, bunicul lui Șteful, stăpân în Vicșineț, la 1488 [3, p. 126], *Duma Tătăranu* din Tătărani, la 1484 [3, p. 181], *Nicolae Tătaru*, întărit stăpân în Golăești [3, p. 515]. *Avram Tătărășanul*, vinde lui Zaharia parte din Sângureni, acum Dumeani pe Jijia, la 1569 [3, p. 58] etc. Numele *Tătaru*, atestat frecvent în țin. Orhei-Lăpușna, la 1774, a provenit de la tătarii nogai: Vasile *Tătaru* în Vălciineț, Ion *Tătaru* în Zăicani, Lupul *Tătaru* în Târgul Chișinău, Andrieș *Tătaru* în Sămășcani etc. [4, p. 425, 434, 442, 447].

Azi, în republică, numele *Tătaru* este purtat de 3 350 de persoane.

Numele *Calmăș* este un nume etnic, provenit de la *calmuc*, numele unei populații care face parte din grupul turcic, al tătarilor mongoli [1, p. 228; 11, p. 96; 12, p. 234]. Nume provenite de la acest etnic sunt atestate în limbile: greacă – *Kalmukis* și *Kalmukos*, bulgară – *Kalmuka*, rusă – *Kalmâk*, ucraineană – *Kalmuk*. În limba

română există numele *Calmâcu* [9, p. 96]. De la *calmâc* forma de plural este *calmâci*, în pronunție populară vorbită – *calmâși*, singularul de la această formă este *calmâș*, iar printr-o pronunție degajată – *calmăș*. Astfel a apărut numele *Calmăș*, cu varianta *Calmăș*. În documentele basarabene este atestată numai forma *Călmășoai*, un nume de localitate la o danie de moșii și de țigani, în țin. Orhei, 1768 [13, p. 13]. În documentele moldovenești sunt atestate nume provenite de la forma *calmuc*. La 1661 este atestat un Toader *Calmoșul*, zis și *Calmușul*. A fost atestat și un Ioan *Calmuț* [1, p. 228]. În Bucovina sunt atestate numele *Calmuțchi*, *Calmățchi*, la 1759, la mănăstirea Putna, și *Călmățelu*, un Nicolai *Călmățelu*, mazil ot Suceava [13, p. 14]. La 1813, în documentele moldovenești, este atestat un *Manolache Calmuțchi*, episcop [ibidem].

Domnul Mihai Calmăș (din Pânășești, raionul Strășeni) ne-a spus o legendă, cum că, după alungarea tătarilor de pe meleagul nostru, unii din ei totuși au rămas și erau numiți *calmâși*, *calmăș*, având sensul de „om rămas”. Posibil că în această legendă să fie și un sămbure de adevăr. În primul rând, printre tătarii rămași au putut fi și etnici *calmâci*, care așa și se numeau – *calmâși*, în limba noastră. În al doilea rând, tătarii mongoli, zdrobindu-i pe cumani și ocupând pământurile dintre Nistru, Marea Neagră, Dunăre și Carpați, unde locuiau aceștia, posibil că au împrumutat și unele cuvinte de la cumani, printre care și cuvântul *kalma*, cu sensul „rămas”, prin care se identificau tătarii respectivi.

Cuvântul *kalma* se află și la baza toponimului nostru de origine cumană *Călmățui*, cu sensul „apă rămasă” [10, p. 42, 43]. Prin contaminarea cuvintelor *kalmăș* și *kalma* s-a ajuns la sensul de „om rămas”. E o ipoteză, dar ipotezele au stat la baza cercetărilor.

Azi, în republică, numele *Calmăș* este purtat de 664 de persoane și numai o singură persoană e scrisă cu forma *Calmăș*.

Numele *Nogaiu*. De la tătarii nogai s-a păstrat până azi în circulație și numele *Nogai*, atestat la 1774 în forma populară *Nohaiu* [4, p. 426]. Azi este purtat de 455 de persoane. De la tătari au provenit și numele: *Mârza*, *Mârzac*, *Bazatin*, *Erhan*, *Timirgaz*, *Temircan* etc. [14, p. 21, 132, 85, 186].

Numele *Turcu*. Cronicarul Gr. Ureche spune că turcii, din tâlhari și din oameni puțini la început, s-au înmulțit și s-au lătit apoi cuprinzând Asia și Africa, iar mai târziu și o parte din Europa. „Numele acesta ce zicem noi *turcu*, să înțelege om ce este cu viață sălbatică (...), iară ei își zicu busurmani (...), că turci să-i cheme nu suferă, că-i de ocară la dânșii acesta nume, că pre limba jidovască să înțelege nemernicu sau prădătoriu. Alțu își zic otomani sau osmanidu, dispre numele împăratului lor cel dintâi, care l-au chematu Otoman” [15, p. 121]. Cercetătorii susțin că etnicul *turc* s-a folosit ca nume în ambele țări înainte de venirea turcilor osmanlii la Dunăre: epitetul „turc”, sinonim cu „păgân”, se aplica copiilor înainte de botez [1, p. 393]. Și în documentele moldovenești este atestat *Turcul* ca prenume: *Turcul*, fiul Drăgălinei și nepot lui Toader, la 1555; *Turcul*, sulger, fiul lui Clănău, spătar, la 1576; *Turcul*, fiul lui Constantin, nepot Simei, la 1620. Probabil că tot prenume este și *Turcul*, slugă domnească, la 1515 [3, p. 710]. Mai apoi *Turcul* este folosit ca poreclă ce se referă la o trăsătură de caracter specifică acestui popor: a fi foarte încăpățânat, a nu vrea să înțeleagă, a nu ține seama de nimic. Poate de aceea numele *Turcu* nu este prea frecvent atestat. În documentele basarabene *Turcul* este atestat la 1573, 1639, 1762 [6, p. 23; 7, p. 56]. La 1660 este atestat Ștefan *Turcuman*, feciorul Turcului din Vârtop [16, p. 11]. La 1774 sunt atestați Maței *Turcul* în s. Hirșișeni și Dumitru *Turcul* în Târgul Chișinău [4, p. 407, 433].

Azi, în republică, numele *Turcu* este purtat de 1 023 de persoane. Cu numele *Turculeț* sunt înscrise 1 156 de persoane.

Numele *Caraman* la origine este un nume etnic provenit din turcescul *karamanli* „originar din Karamania” [1, p. 230], provincie situată în sudul Asiei Mici. Cronicarul Gr. Ureche numește locuitorii Karamaniei – *Caraimani*. Prin analogie cu diferite cuvinte turcești asemănătoare ca formă și mai ales prin împărțirea cuvântului în componentul *cara-*, cunoscut element de compunere în limbile turcice, cu sensul „negru”, și componentul *-man*, *caraman* a fost explicat de cercetători în mod diferit: „om negru, brunet”, „om tare, sănătos” [12, p. 242], „om înalt” [11, p. 99]. *Caraman* a

pătruns în Moldova, ca nume de persoană, în sec. al XV-lea, la 1431 fiind atestat un țigan cu acest nume. În documentele moldovenești înainte de Ștefan cel Mare este atestat numele *Caramanu*. În documentele basarabene e frecventă forma *Cărăiman*, atestată la 1606, 1732 (13, p. 10) și mai ales la 1774 în țin. Orhei-Lăpușna: Ioniță *Cărăiman*, Nicolai *Cărăiman*, Niță *Cărăiman*, Pavăl *Cărăiman*, precum și Darie *Cărăman*, Ștefan *Cărăman* [4, p. 428, 445, 452, 462]. În antroponimia contemporană circulă numele *Caraman* și *Caraiman*, purtate de 4 194 de persoane.

Numele *Cerchez* provine de la numele etnic de origine turcă *cerchez*. *Cerchez* a fost numit omul care făcea parte dintr-un popor originar din Caucaz, poporul *cerchez*. *Cerchezii* formau cavaleria neregulată turcească. Din rândul lor ajungeau și demnitari la curtea sultanului. În documentele moldovenești numele *Cerchez* este atestat din sec. al XV-lea: *Cerchiaz*, diac de divan, la 1345 [3, p. 106], *Cerchiaz* Gheorghe, boier, la 1611 [1, p. 235]. În documentele orheiene, la 1667 este atestat Irimia *Cerchez*, armaș, martor la dania unor părți din moșia Trebujeni [5, p. 140]. La 1774 sunt înscrise Ilie *Cerchez* în s. Dâșcova și Antohi *Cerchez* în s. Berezlogi [4, p. 400, 471]. La 1781, la mărturia hotarnică a moșiei Porosecica, țin. Orhei a fost martor *Cerchez*, răzeș din moșia Ciohorăni și Hâjdieni [7, p. 107].

Azi, în republică, cu numele *Cerchez* sunt înscrise 877 de persoane.

Numele *Cazacu* la origine este un etnonim. Termenul *Cazac* se folosea pentru a desemna persoane libere, care s-au izolat de mediul lor social. De la sfârșitul sec. al XV-lea, prin numele de *cazaci* era desemnată o populație de la marginile de sud și de la est ale Statului Rus și ale Poloniei. În operele cronicarilor moldoveni, Miron Costin și Ion Neculce, se vorbește despre cazacii care locuiau în bazinul Niprului. Conform cronicarilor, aceștia au participat la toate războaiele purtate de domnitorii moldoveni și munteni și de cei polonezi, atât între ei, cât mai ales împotriva turcilor și tătarilor. Cazacii se deosebeau prin vitejie și eroism. În onomastica română numele *Cazacu* putea indica alogeni, dar și români

admiratori ai eroismului căzăcesc [1, p. XLVIII]. De aceea, numele *Cazacu* este frecvent atestat în documentele istorice muntene, moldovene și basarabene. În documentele moldovenești, la 1609 este atestat *Cazacul*, diac, scrie acte domnești; la 1619 *Cazacul* din Soroca [3, p. 93, 94]. În documentele basarabene, la 1639 este atestat *Cazacul*, căpitanul de călărași de Orhei [5, p. 77], la 1662 *Cazacul* de Furceni [5, p. 114], la 1682 *Cazacul*, unul din bătrânii moșiei Cobusca, țin. Orhei [8, p. 135], la 1671 *Cazacul*, șoltuzul ot Chișinău [5, p. 130] etc. La 1774 sunt atestați: Timofti *Cazacu* din Boghicieni, Ioniță *Cazacu* din Chiperceni, Tanasă *Cazacu* din Molovata, Sandul *Cazacu*, volintir din Sămășcani [4, p. 447, 470, 446, 467]. etc.

Azi, în republică, cu numele *Cazacu* sunt înscrise 7 543 de persoane.

În articolul de față au fost analizate numai o parte din numele provenite de la etnonime.

Referințe bibliografice

1. Constantinescu N.A. *Dicționar onomastic românesc*. – București, 1963.
2. Graur Al. *Nume de persoane*. București, 1965.
3. *Documente privind Istoria României. A. Moldova. v. XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de persoane*. Întocmit de A. I. Gonța. – București, 1990.
4. *Молдова ын епока феудализмулуй*. Vol. VII, p. I, II: *Реченсэ-минтеле популацией Молдовой дин аний 1772-1773 ши 1774*. – Chișinău, 1975.
5. Sava A.V. *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*. – București, 1944.
6. Boga L.T. *Documente basarabene*. Vol. V. – Chișinău, 1929.
7. Boga L.T. *Documente basarabene*. Vol. XX. – Chișinău, 1938.
8. Sava A.V. *Documente privitoare la târgul și ținutul Lăpușnei*. – București, 1937.
9. Кантемир Д. *Дескриеря Молдовой*. – Chișinău, 1975.
10. Eremia A. *Nume de localități*. – Chișinău, 1970.

11. Iordan I. *Dicționar al numelor de familie românești*. – București, 1983.
12. Илчев Ст. *Речник на личните и фамилии имена у Българите*. – Sofia, 1969.
13. Boga L.T. *Documente basarabene*. Vol. III. – Chișinău, 1929.
14. Cosniceanu M. *Nume de familie (din perspectivă istorică)*. – Chișinău, 2004.
15. Уреке Гр. *Летописецул Цэрий Молдовой*. – Chișinău, 1971.
16. Boga L.T. *Documente basarabene*. Vol. XI. – Chișinău, 1930.

Philologia. 2013, nr. 1-2, pp. 75-81.

NUME DE FAMILIE PROVENITE DE LA NUMIRI DE MONEDE

Maria COSNICEANU

În studiile anterioare, referitoare la originea numelor de familie, a fost efectuată o statistică din care rezultă că 57 de procente din numele de familie care circulă azi în Moldova au provenit din porecle (Cosniceanu 1973). Poreclele sunt cuvinte ce fac parte din lexicul activ al limbii și pe care spiritul activ al poporului le atribuie indivizilor în corespundere cu diferite aspecte ale vieții lor (*Lăcustă, Furtună, Talcioac*). Poreclele prezintă un mare interes din punct de vedere lingvistic. În ele se reflectă capacitățile creatoare ale poporului, spiritul fin de observație și simțul limbii în stare să exprime cât mai lapidar și mai spiritual, în primul rând, defectele, dar și calitățile indivizilor. Ele conțin mai întotdeauna o metaforă (Candrea 1895: 7). Sensul figurat al cuvântului care generează porecla trebuie să fie cunoscut în interiorul grupului și „să corespundă unor condiții psihologice cerute de împrejurările locale, să fie sugestiv pentru toți sau pentru cea mai mare parte a indivizilor care alcătuiesc nucleul social respectiv” (Pașca 1936: 50). Conținutul semantic al poreclelor iese la iveală numai atunci când sunt asociate cu alte cuvinte din limba comună de care sunt legate genetic, fiindcă „porecla este rezultatul codificării printr-un nume comun a particularităților fizice, psihice, morale sau de

comportament care caracterizează o persoană, căreia i se atribuie acel nume” (Oancă 2016: 107). Izolate de limba comună poreclele sunt lipsite de sensul lor inițial propriu și îndeplinesc funcție exclusiv antroponimică, fiind cristalizate în numele de familie.

În antroponimia română poreclele cu funcția de nume sunt atestate din sec. XIV-XV, în primele texte scrise. Pe parcursul secolelor componența lexicală a limbii a suferit schimbări, la diferite etape o parte din cuvinte au devenit arhaice, întâlnindu-se azi numai în folclor, în cântecele populare și cristalizate în numele de familie, a căror semantică reflectă anumite etape din viața poporului. Și din acest punct de vedere este importantă studierea originii semantice a numelor de familie contemporane. În continuare vom analiza câteva nume de familie provenite de la numiri de monede care au circulat la români în diferite perioade și care prin intermediul poreclelor au devenit nume de familie.

Galben. Numele *Galben* a provenit de la adjectivul *galben* < lat. *galbinus*, nume de culoare. Tot de la această culoare a provenit și numele monedei *galben*, monedă de aur de valori variabile după timp și după țări, care a circulat și în țările românești. Din sec. al XV-lea (1456) principatele românești plăteau în fiecare an turcilor tribut în galbeni. *Galbenul* a devenit și personaj literar la V. Alecsandri în „Istoria unui galben”. Nu-i exclus ca numele *Galben* să fi provenit (poate în unele cazuri) de la numirea monedei *galben*. La 1456, în documentele moldovenești este atestat *Duma Galbinu*, boier, martor în sfatul domnesc (Gonța 1995: 181).

De la numele *Galben*, cu varianta *Galbin*, a provenit numele *Galbur*, prin rotacizare: *Galben* > *Galbin* > *Galbir* > *Galbur*, formă comodă în pronunție față de *Galbir*. La 1546, într-un document scris la Huși se spune: copii lui *Nistor Galbirul* au vândut o bucată de pământ din hotarul *Galbirilor*, anume pârâul Voinov (Moldova, sec. XVI, vol. I: 531).

Azi, în republică, cu numele *Galben* sunt înscrise 823 de persoane, *Galbenu* – 6, cu numele *Galbur* – 302 persoane.

Gologan. Numele *Gologan* provine de la o poreclă ce are la bază cuvântul *gologan*, numirea unei „vechi monede de aramă în valoare

de 10 bani” și, prin generalizare, „monedă de mică valoare; ban”. Acest sens apare și în cântecul popular „Radu mamei, Radule”: „Căpitane, căpitane, n-ai văzut, pe Radu-n cale?/ L-am văzut la crâșma Stanei,/ Unde-și beau voinicii banii și haiducii *gologanii*”. Se știe că haiducii nu erau oameni înstăriți, ci răzvrățiți împotriva celor bogați pe care îi jefuiau. Există și verbul *a gologăni*, „a înșela pe cineva, luându-i banii, *gologanii*”. Nu se cunoaște etimologia cuvântului *gologan*, dar într-un document de la 1472 este atestat în toponimia satului Cudalbi din Moldova (Gonța 1995: 264). Ca nume de persoană, *Gologan* se întâlnește într-un document de la 1560, fiind purtat de un țigan rob întărit mănăstirii Dobrovăț (Gonța 1995: 768). Porecla *gologan* are și sensul de „inferioritate”. Circulând pe tot teritoriul românesc, moneda, precum și sensul ei din poreclă, a fost atribuită drept caracteristică a multor persoane. Astfel, numele *Gologan*, la 1774, este frecvent atestat în ținuturile Moldovei. În țin. Cernăuți: *Dumitrașcu Gologan, Andrei Gologan și Iliei Gologan* (RM, I: 383, 392). În țin. Hotin: *Toader Gologan* (RM, II: 130). În țin. Bacău: *Ion Gologan* (RM, II: 332). În țin. Neamț: *Pavăl Gologan, Ion Gologan, Ștefan Gologan* (RM, II: 72). În țin. Orhei – Lăpușna, s. Pârjolteni: *Irimie Gologan* (RM, II: 425) și în alte ținuturi.

La ucraineni este atestat numele *Gologanov*, fiind explicat ca provenit de la *gologan* „un fel de monedă veche” (Ilčev 1969: 137). Azi, în republică, cu numele *Gologan* sunt înregistrate 274 de persoane.

Mangâru. Numele *Mangâru* provine dintr-o poreclă ce are la bază turcescul *mangyr*, cu sensul „gologan”, „veche monedă de aramă de mică valoare” (DOR 1963: 316). Moneda și respectiv cuvântul *mangâr* a pătruns în română, fiind atestat ca apelativ de la care a apărut porecla devenită apoi nume de familie. Numele *Mangâru* este atestat la 1774 în țin. Cernăuți, satul Costești: *Axăntii Mangâr și Constantin Mangur* (RM, I: 445). Azi, în republică, numele este înregistrat cu forma *Mangîr* și este purtat de 280 de persoane, cu forma *Mangâr* – de 3 persoane.

Potoroacă. Numele *Potoroacă* are la bază cuvântul *potor*, numirea unei vechi monede de aramă, care a circulat mai ales în

Transilvania. Valoarea ei a variat în timp între o jumătate de ban și 10 bani, iar numirea ei provine din polonezul *poltora*, cu sensul „unu și jumătate”. Datorită unor asociații, prin intermediul poreclelor și prin amplificarea cu sufixe, numirea *potor* a stat la baza unor nume de persoane. Astfel, la 1774, în țin. Vaslui, în satul Ferești, este atestat *Anton Potoracu*, iar în satul Bălteni *Vasile Potoracu* (RM, I: 227, 231), nume formate de la *potor*, cu suf. augmentativ *-ac*. La 1777, în *Acte privitoare la moșia Comarnic, jud. Prahova*, sunt numiți sătenii: *Cârstea* și *Potoriță*, *Stoica Cojocarul*, și *Micu Dulamă* (Iorga, XXI: 78). Din acest context reiese că *Potoriță*, ca și *Cârstea*, este prenume, format de la *Potor*, cu sufixul diminutival/ dezmiertător *-iță*. La 1837, într-o scrisoare a răzeșilor din satul Crusăști, jud. Tutova, printre semnatari este și un *Simeonu Potoracu* (Iorga, XXI: 515). La 1845, în satul Dumbrăveni, țin. Tutova, în lista birnicilor sunt înscrși: *Alistar Potoroc* și *Ioan Potoroc* (Iorga, XXI: 451). În documentele editate de Nicolae Iorga a mai fost atestat și numele *Potorache* (DOR 1963: 352). În documentele istorice basarabene numele acestea nu sunt atestate, dar a fost și se află în circulație numele cu forma *Potoroacă*, apărută prin diftongarea lui *a* și *o* din formele *Potorac* și *Potoroc*, pătrunse pe teren basarabean prin purtătorii veniți din alte ținuturi românești. Azi, în republică, numele *Potoroacă* este purtat de 144 de persoane, iar 3 persoane sunt scrise cu forma incorectă *Potoroaca* în loc de cea corectă *Potoroacă*.

Zlotea. Numele *Zlotea* provine de la cuvântul *zlot*, din polonezul *zloty* (< slav. *златъ* „aur”), monedă de aur de origine poloneză care a circulat în Europa centrală și răsăriteană, inclusiv la români; nume dat odinioară în Transilvania unei monede austriece. Dovadă este și cântecul: *Mă dusei să trec la Olt/ Și podaru-mi cere-un zlot*. În Transilvania există și numele topice *Zlota* și *Zlotești*. De la *zlot* în română s-a format și cuvântul *zlotăș* „slujbaş însărcinat cu strângerea impozitelor”. *Zlotea* este o variantă a lui *Zlota*, suf. *-ea* atribuiindu-i sensul de poreclă. Prin intermediul unei porecle au apărut numele de persoane, atestate în documentele basarabene cu formele: *Zloti* (*Ștefan Zloti*, în Obileni, 1774), *Zlotic* (*Groza*

Zlotic, în Bălășești, 1774). La 1814: *Nicolai Ziloti*, răzeș de moșia Horbinești (B 1938: 290). Azi, în republică, numele *Zlotea* este purtat de 429 de persoane.

În antroponomia contemporană există nume provenite de la numiri de monede care au circulat la români în diferite perioade și prin intermediul poreclilor au devenit nume de familie, dar nu se întâlnesc atestate în documentele istorice moldovenești și basarabene publicate până azi, accesibile nouă. În continuare vom numi acele monede care au stat la baza numelor actuale cu definițiile date în dicționarele explicative ale limbii române.

Aspru este numirea unei monede turcești de argint, cu circulație în țările române, începând din sec. al XV-lea. Din neogreacă *áspron*. Azi, în republică, cu numele *Aspru* sunt înscrise 40 de persoane.

Ban este numirea unei monede egală cu a suta parte dintr-un leu, dar și numirea unui titlu de rang boieresc în Țara Românească și nume topic în Ardeal. Nu se poate stabili când numele de familie *Banu* a provenit de la numirea monedei sau de la numirea titlului de rang boieresc. Cert este că numele *Banu* există și azi în republică și este purtat de 624 de persoane.

Beșlic este numirea unei monede turcești de cinci parale, care a circulat și în Țara Românească. Din turcescul *beşlic*. Azi, în republică, cu numele *Beșlic* sunt înscrise 36 de persoane.

Pará – mică monedă turcească de argint, care a circulat și în țările române, fiind egală cu a suta parte dintr-un leu vechi. Din turcescul *para*. *Paraua*, ca și *galbenul*, a devenit personaj literar în „Istoria unui galben” de V. Alecsandri. Azi, în republică, numele *Para* este purtat de 887 de persoane.

Stambol – monedă de aur turcească, care a circulat și în țările române în sec. al XVIII-lea. Din turcescul *Istambol* „Constantinopol”. Azi, în republică, cu numele *Stambol* sunt înregistrate 168 de persoane.

Astfel, în perioada contemporană, în Republica Moldova există nume de familie provenite de la numiri de monede, care au circulat în diferite perioade în țările românești.

Referințe bibliografice

1. Candrea, Aurel. *Poreclele la români*. București: Imprimeria Națională, 1895.
2. Cosniceanu, Maria. *Studiu asupra numelor de persoane*. Chișinău: Știința, 1973.
3. Oancă, Teodor. *Microsisteme antroponimice românești*. Craiova: Editura Grafix, 2016.
4. Pașca, Ștefan. *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*. București: Editura Librăriei Soceo, 1936.

Documente, dicționare

1. B 1938 = L.T. Boga, *Documente basarabene*, XX, Chișinău.
2. DOR 1963 = N.A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, București.
3. Gonța 1995 = *Documente privind Istoria României. A. Moldova, v. XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de persoane*. Întocmit de A. I. Gonța, București.
4. Ilčev 1969 = Стефан Илчев, *Речник на личните и фамилни имена у Българите*, Sofia.
5. Iorga 1911 = N. Iorga, *Studii și documente privitoare la Istoria Românilor, XXI. Documente interne*. București.
6. Moldova 1954 = *Documente privind Istoria României. A. Moldova, v. XVI, vol. I*. București.

Filologia modernă: Realizări și perspective în context european.
Ed. a X-a, Chișinău, 20 octombrie 2016.
Chișinău, 2017, vol. X, pp. 63-67.

SCURT DICȚIONAR DE PRENUME

ALEXANDRU

Prenumele **Alexandru** și **Alexandra** provin de la numele grecești **Aleksandros** (gen. **Aleksándru**) și **Aleksándra**. Format în limba greacă de la verbul *alexo* „a apăra, a proteja” și substantivul în genitiv **andros** „bărbat, om”, **Aleksandros** însemna „care apără pe oameni”. Frecvența acestui prenume la toate popoarele europene se explică prin faptul că el a avut o circulație largă încă în lumea antică, fiind purtat de vestitul comandant de oști *Alexandru Macedon*, care, prin cuceririle sale, a contribuit la răspândirea culturii și civilizației grecești. În lumea medievală el s-a răspândit prin literatură, mai ales prin romanul *Alexandria*, o legendă despre Alexandru Macedon, roman devenit cunoscut în Asia și Europa, inclusiv în țările românești. A doua și cea mai importantă sursă de punere în circulație a prenumelui **Alexandru** a fost și rămâne calendarul creștin, prin care a pătruns în masele largi de vorbitori, adaptându-se la sistemele diferitelor limbi și în fiecare din ele dând naștere unor forme populare și hipocoristice noi. La români a ajuns prin filieră slavă, în documentele slavo-moldovenești fiind atestate formele ucrainene *Olecsandro*, *Oleşca*, *Alecsandro*. În forma **Alecsandru** e atestat în 1392: *Alecsandru*, fiul lui Roman Voievod și al Anastasiei, în sfatul domnesc al lui Roman Voievod (1392-1393), devenit apoi domn al Țării Moldovei (1400 -1432) și supra-numit *Alexandru cel Bun* (*Alecsandru cel Bătrân și Prea Bun*). În sec. XV-XVI, în Ardeal și Moldova, sunt răspândite formele ungurești *Șandru*, *Șendrea*, *Șendre*: *Alecsandru* (*Șandre*, *Șandru*, *Șendrică*), spătar, stăpân în Glodeni pe Crasna și Vasileuți pe Nistru, martor în sfatul domnesc (1436-1439); *Șandru* (*Alecsandru* de la Cetatea Nouă), părcălab de Roman (1528-1546) etc., etc. Aceste prenume s-au păstrat până azi ca nume de familie și ca nume de localități: satul *Șendreni*, raionul Nisporeni.

În istoria Moldovei **Alexandru** era preferat ca nume domnesc, fapt relatat de cronicarul Grigore Ureche despre

schimbarea numelui *Petre Stolnicul* în *Alexandru-Vodă*, supra-numit *Lăpușneanul*, domn al Țării Moldovei (1552-1561; 1564-1568). Prenumele **Alexandru** a mai fost purtat și de alți domnitori ai Moldovei: *Alexandru cel Tânăr* (1449, 1452-1453), *Alexandru Iliăș* (1620-1621), *Alexandru Moghilă* (Movilă) (1615-1616) și *Alexandru Ioan Cuza*, domn al Principatelor Unite (1859-1862) și al României (1862-1866). Ca nume comemorative, *Alexandru cel Bun* și *Alexandru Ioan Cuza* sunt astăzi numiri de localități. De la diferite persoane cu prenumele **Alexandru** au provenit și actualele numiri de localități: *Alexăndreni*, *Alexăndrești*, *Alexandrovca* (formă rusificată). De la prenumele **Alexandru** s-a format numele **Alexandri**, atestat documentar la 1603-1621 (*Alexandri*, vistier, martor în sfatul domnesc), purtat apoi de scriitorul clasic *Vasile Alecsandri*. Domnitorul *Alexandru Lăpușneanul* a fost immortalizat de scriitorul C. Negruzzi în nuvela istorică cu același nume. Pe baza nuvelei a apărut recent și opera cu același nume de compozitorul Gheorghe Mustea.

De la prenumele **Alexandru** și **Alexandra** ingeniozitatea popoului român a creat o bogăție de forme populare și hipocoristice, dintre care o mare parte circulă și ca nume de familie: *Alecu*, *Leca*, *Lixandru*, *Lixăndruță*, *Druță*, *Lisandru*, *Lisandra*, *Sandu*, *Sandru*, *Sanda*, *Săndel*, *Sănducu*, *Săndulache*, *Sănduleț*, *Sănduțu*, *Sănduța* etc., etc.

De la **Alexandru** provin și formele contemporane, moderne, **Alexandrin** și **Alexandrina**, împrumutate din apus ca nume noi de sine stătătoare.

ANA

Ana este unul dintre cele mai vechi și mai răspândite prenume feminine. El își are originea în limba ebraică, unde există prenumele **Hannah**, provenit dintr-o frază verbală cu numele divinității **Iahve**, care, potrivit textului biblic, înseamnă „Iahve s-a îndurat, Iahve a avut milă” și i-a dăruit Anei un fiu. Ebraicul **Hannah**, redat în greacă și latină prin **Anna**, s-a răspândit în toată Europa, căpătând o frecvență mare mai ales în Anglia, în Imperiul Bizantin, de

unde a trecut la slavi și la români. În calendarul creștin ortodox sunt atestate mai multe sfinte cu prenumele **Ana**, care a fost purtat și de mama Maicii Domnului (22 septembrie, stil vechi).

Atestat din sec. al XV-lea, **Ana** apare în documentele moldovenești cu o frecvență mare și cu variate forme hipocoristice, care circulă și azi: **Anica**, **Anicuța**, **Nicuța**, **Anișoara**, **Anița**, **Anușca**, **Anuța**, **Nuța**, **Anca**, **Ancuța**, **Hana** etc. Din sec. al XIX-lea au apărut și forme occidentale: **Anet**, **Aneta**, **Anita**. **Ana** a fost prenumele fiicei lui Ștefan cel Mare, înscrisă în pomelnicul mănăstirii Bistrița (1499). **Anița** s-a numit soția lui Constantin Cantemir (pe când era serdar). **Ancuța** a fost numele fiicei lui Radu Șerban și a lui Constantin Brâncoveanu. **Ancuța** este și prenumele personajului feminin din povestirile lui Mihail Sadoveanu *Venea o moară pe Siret* și *Hanul Ancuței*. Principalul personaj feminin din opera lui Ion Druță *Balade din câmpie* are prenumele **Nuța** ș.a. Prin intermediul matronimului (de la prenumele mamei) au provenit și numele de familie: **Anei** (< al **Anei**), **Anică**, **Aniță**, **Anițoae**, **Anițoi**, **Anușcă**, **Anuțoi**.

B. P. Hasdeu aduce date interesante despre folosirea prenumelui **Ana** în folclorul românesc. De exemplu, în descântece **Ana** este prima dintre cele nouă zâne invocate să-i ajute pe bolnavi. Adresarea *Ană buziană* denotă faptul că „epitetul este un derivat de la *boz*, plantă cu recunoscute proprietăți curative încă din antichitate și din care era făcută cununa zeului Pan”. În două ghicitori **Ana** este identificată cu *lumina* („Ana grasa/ Umple casa” și „Ana subțirica/ Umple ulcica”, răspunsurile fiind *ziua* și *opaițul*). La români **Ana** era sărbătorită cu mare fast în luna martie, în aceeași perioadă cu zeul Marte. De aceea se crede că la origine **Anna** era o divinitate a lunii. Unii cercetători consideră că prenumele latin **Anna** este de origine etruscă, iar alții îl consideră o formație latină de la *anus* „babă”, fiindcă în mitologia română era prenumele unei bătrâne care ar fi salvat poporul de la foame. Acestea și alte exemple duc la gândul că **Ana** din folclorul românesc poate fi o reminiscență din perioada daco-romană peste care s-a suprapus mai târziu numele de origine ebraică.

ANDREI

Prenumele **Andrei** provine din grecescul **Andréas**, format de la substantivul *andreia* „bărbăție, curaj” sau de la adjectivul *andreios* „curajos”. La români prenumele **Andrei** a pătruns în diferite perioade istorice din diferite surse. Dovadă că numele **Andreas** (lat. **Andrea**) a circulat înainte de venirea slavilor, în latina balcanică, la populația romanizată din Dacia, sunt formele **Îndrea** și **Udrea**, atestate în hrisoavele moldovenești din sec. al XV-lea ca prenume, care au circulat până în sec. al XVII-lea: **Udrea** și **Udre** (1491), **Udrea** (1667, țin. Orhei). Ele s-au păstrat până azi ca numiri populare ale lunii *decembrie* „luna lui Andrei”. Asemenea numiri ale lunilor noiembrie și decembrie, legate de numele **Andrei**, există și la alte popoare. A doua oară numele **Andrei** pătrunde la români de la popoarele slave, prin calendarul creștin și pe cale orală, numele căpătând o popularitate mare datorită faptului că a fost purtat de unul dintre cei 12 apostoli ai lui Iisus Hristos: *Apostolul Andrei cel întâi chemat*, care a creștinat populația de la gurile Dunării și este considerat apostolul românilor. Cu timpul formele slave **Andrei**, **Andrii** au înlocuit formele vechi **Îndrea** și **Udrea**. Sărbătorit la 30 noiembrie, numit *cap de iarnă*, prenumele **Andrei** a căpătat o răspândire largă și datorită tradițiilor populare legate de începutul iernii (apărarea turmelor de oi de năvala lupilor și a strigoilor, prezicerea ursitului ș.a.), obiceiuri care au apărut pe baza semnificației inițiale a numelui – „bărbăție, curaj”. Popularitatea prenumelui **Andrei** a contribuit la apariția unei bogate serii de forme populare și hipocoristice, atestate în documentele moldovenești începând cu sec. al XIV-lea: **Andriaș** (1392), **Andreico**, **Andreica**, **Andreicuță**, **Andriicu**, **Andrică** (devenit azi prenume nou în formă **Ándric**), **Andrea**, **Andrușca**, **Andrieș**, **Andriuță** ș.a. Prenumele **Andrei** își păstrează frecvența și în perioada contemporană, o mare parte din derivatele sale circulând și ca nume de familie: **Andreicu**, **Andrianu**, **Andriescu**, **Andriesei**, **Andrieș**, **Andrilucă**, **Andriloae**, **Andrioi**, **Andrițoiu**, **Andriucă**, **Andriucu**, **Andriuță**, **Andros**, **Andruș**. Prenumele feminin **Andreea** este un împrumut modern

din limbile apusene. Influențe occidentale moderne sunt și numele **Andra, Andrada**.

BOGDAN

Prenumele **Bogdan** este de origine veche slavă și e compus din două elemente: *bog* „noroc, reușită; zeu” și *dan* „dat, dăruit”. El face parte din seria prenumelor formate cu *bog*: **Boguslav, Bogomol, Bogomil, Bogolep**. În perioada creștină, prin analogie cu prenumele grecești **Teodor, Dorotei, Eliodor**, prenumele **Bogdan** a fost interpretat ca „dat, dăruit de Dumnezeu”, fiind un calc după grecescul **Theodoros** sau **Theodotos**. La români prenumele **Bogdan** a pătruns pe cale orală într-o perioadă timpurie, poate chiar în epoca primelor contacte cu popoarele slave, și a devenit un nume vestit. Pe cale orală a venit și o serie de hipocoristice slave, pe care le întâlnim în numele de familie actuale: **Bodan, Bodas, Bodeanu, Bogdea, Bodoi** ș.a. Se știe că primul domnitor al Țării Moldovei a purtat prenumele **Bogdan I** (1358-1365), după care a urmat o serie de domnitori cu același prenume. După prenumele lui Bogdan I turcii numeau Țara Moldovei **Bogdania**, iar pe locuitorii ei – *bog-dani*. Prenumele **Bogdan** a devenit frecvent în poezia populară ca simbol al vitejiei (a se vedea *Poezii populare* de Vasile Alecsandri). Prenumele Bogdan, care n-a fost calendaristic, dar a circulat în curs de secole, circulă și azi ca prenume și ca nume de familie. De la persoane cu prenumele **Bogdan** provin și numirile de localități **Bogdănești, Bogdanovca, Bodeni**.

CONSTANTIN

Prenumele **Constantin** provine din cognomenul latin **Constantinus**, un derivat cu suf. *-inus* de la forma **Costantius**, acesta, la rândul său, fiind format de la adjectivul *constans, constantis* „ferm, puternic, constant”. În Europa răsăriteană prenumele **Constantin** s-a impus în onomasticonul creștin, mai ales datorită faimei împăratului *Constantin cel Mare*, împăratul tuturor creștinilor, considerat întocmai ca apostolii. Acesta a unificat Imperiul Roman și a declarat creștinismul religie oficială. Prin

flieră slavă, forma **Constantin**, cu o bogată serie de hipocoristice, pătrunde și în română pe la sfârșitul sec. al XIV-lea. Prima atestare documentară datează din 1932 sub forma **Costea**, iar forma plină **Constantin** este atestată la 1450. Alături de **Costea**, cele mai frecvente hipocoristice atestate documentar sunt **Costache**, **Costin**, **Costici**. În epoca modernă, de la prenumele **Constantin** a apărut o serie de hipocoristice: **Costăchel**, **Costel**, **Costică**, **Costaș**, **Coica**, **Coța**, **Cocea**, **Tică** etc., care circulă azi și ca nume de familie. De la forma grecească **Constandin** a apărut hipocoristicul **Dinu**, care se folosește azi ca prenume independent. Pentru feminine este frecvent prenumele **Constanța**, preluat în lumea bizantină din latinescul **Constântia**, provenit din substantivul comun *constântia*, *constantie* „statornicie, constanță”. În antichitate, respectiv în Imperiul Roman, existau patru orașe cu acest nume. În perioada contemporană, de la **Constanța** circulă hipocoristicele **Tanța**, **Tănțica**. Prenumele **Constantin** a fost purtat de mai mulți domnitori din Moldova și Țara Românească, printre care: *Constantin Movilă*, *Constantin Șerban Basarab*, *Constantin Brâncoveanu*, *Constantin Cantemir*.

CRISTIAN

Prenumele **Cristian** și **Cristiana**, frecvente în perioada contemporană, reproduc numele de persoane latine **Christiánus** și **Christiána**, la origine fiind adjective derivate de la numele lui Iisus Hristos, în forma latină **Christus**. De la **Christus** s-a format numele comun *christianus* „creștin”, prin care erau desemnați adepții noii religii, acest cuvânt fie că înlocuia numele persoanei, fie că îl însoțea în mod obligatoriu. În timpul lui Constantin cel Mare, când creștinismul a devenit religie oficială, **Christiánus** apare ca nume propriu de persoană. Și chiar **Hristos** devine un prenume răspândit în sud-estul Europei, de ex., la bulgari **Hristo**. La români **Christian** este un prenume vechi, formele atestate în primele documente putând fi de origine latină, dar modificate sub influență slavă. Apare în documentele din sec. al XIV-lea având o mare varietate de forme: **Cârstian**, **Crâstian**, **Crâstea**, **Crâste**, **Cristea**, **Cârstea**,

Cărstea, Cristache, Cristel, Cârstică, Cârstilă etc., precum și formele slave de origine grecească: **Hristian, Hriste, Hristea, Hristici** (de la care moșia **Hristiceni**, jud. Soroca), **Hristache** etc., devenite nume de familie.

Prenumele **Cristina**, frecvent în perioada contemporană, re-produce prenumele latin **Christina**, un derivat cu suf. *-ina*, de la **Christus**, suf. *-ina* atribuindu-i sensul de „cea botezată de Hristos”. Devenit calendartistic, prenumele **Cristina** se răspândește la toate popoarele europene, la popoarele slave, care l-au preluat din greacă, iar forma **Hristina**, fiind fixată și în calendarul creștin ortodox. În documentele românești sunt atestate formele: **Cărstina, Crăstina, Cristina**, de la care a provenit **Istina**.

DRAGOȘ

Prenumele **Dragoș**, de o frumoasă tradiție la români, a fost re-luat în ultimele decenii spre a cinsti trecutul istoric. **Dragoș** este un derivat de la tema *Drag-*, de origine slavă, foarte frecventă în numele vechi slave compuse: **Dragoliub, Dragomir, Dragoslav**. De la tema *Drag-* se întâlnesc nume compuse sau derivate împrumutate de la popoarele slave sau formate pe teren românesc. Având o mare frecvență în trecut, ele au fost atestate în documentele Țării Românești și ale Moldovei, începând cu sec. al XIV-lea: **Dragomir** (cel mai vechi și mai frecvent), **Draghislav, Dragoslav, Drăghici, Dragol, Drăgoe, Dragotă, Drăguș, Drăgușin, Dragole, Drăguța, Draga, Dragan, Dragalina, Draghița, Drăgălașa, Drăgălin, Drăgaia, Drăgaica, Dragoș, Drăgușana, Drăguna, Drăguța** etc. Cu timpul ele au trecut în nume de familie, în toponime, au rămas în folclor, fiind legate de anumite credințe, obiceiuri, sărbători populare (*Drăgaica, Dragobete*). Popularitatea acestor nume s-a datorat existenței în limba română a temei *drag-* (sl. *dragu*), cu sensul de „iubit, drag”, de la care s-a creat o numeroasă familie de cuvinte: *drag, drăguț, drăgălaș, drăgăstos, dragoste, a se îndrăgosti, îndrăgostit, a îndrăgi* etc. Astăzi au fost repuse în circulație numai câteva prenume din cele numite mai sus: **Draga, Drăgana, Drăgălina, Drăghita, Drăguța, Dragomir și Dragoș**, la care s-au

adăugat două creații noi, moderne: **Drăgostița** și **Dragomirela**. **Draga** și **Drăgălina** au ajuns până azi prin folclor („*Dragă, Drăgălină,*/ Floare de grădină...”). Prenumele **Dragoș** este azi la modă, evocând personalitatea lui *Dragoș-Vodă* „descălecător de țară” și domn al Moldovei (1351-1353).

DUMITRU

Prenumele **Dumitru** corespunde grecescului **Demetrios**, prenume foarte vechi și foarte răspândit la greci, fiind purtat de mai mulți regi și de numeroși martiri. La origine **Demetrios** este o formă adjectivală de la numele zeiței **Demetra**, o divinitate a vegetației și a fertilității, considerată ocrotitoare a ogoarelor, iar mai apoi a căsătoriei și familiei. La romani **Demetra** era identificată cu o veche zeiță a vegetației, numită *Ceres*, de la numele căreia provine și cuvântul românesc *cereale*. Semnificația numelui **Demetra** era „pământul-mamă”. Pătrunzând în onomastico-nul creștin, prenumele **Demetrios** și femininul **Demetria** se răspândesc în Europa, devenind foarte populare la slavi, de unde au ajuns și la români. În documentele Moldovei sunt atestate formele: **Dimitrie** (1393), **Dumitru** (1421), **Dumitrașco** (1435), **Dima** (1496), **Dumitra** (1522), **Dumitrache** (1597). Prenumele **Dumitru**, sub diferite forme, s-a bucurat de o mare popularitate în toate timpurile, fiind legat de numeroase obiceiuri și tradiții populare. Având o frecvență mare, el a dat naștere unei numeroase familii de forme populare și hipocoristice dintre care: **Dumitraș**, **Dumitrașcu**, **Dumitrel**, **Dumitrică**, **Dumitriță** și **Dumitrița**, **Dumitruț**, **Dimitriu**, **Dima**, **Dimache**, **Dimușor**, **Dimuț**, **Mitru**, **Mitrea**, **Mitache**, **Tache**, **Mitică**, **Tică**, **Mitrache**, **Trache**, **Mitran**, **Mitrașcu**, **Trașcă**, **Mitrică**, **Mitriță**, **Trușa**, **Trușan** (de unde și numirea satului *Trușeni*), **Mitrușcă**, **Truță** și multe-multe altele care circulă azi și ca nume de familie. Forma savantă și cea mai veche este **Dimitrie**, prenume purtat de personalități ilustre până prin sec. al XIX-lea. De ex., *Dimitrie Cantemir*, *Dimitrie Bolintineanu*, *Dimitrie Anghel*. Formele populare sunt purtate de personajele literare. De ex., *Mitrea Cocor* din romanul cu același nume de Mihail

Sadoveanu, *Dumitrache*, *Mitică*, *Tache Farfuridi* din comediile lui Ion Luca Caragiale. De la forma **Dimitrie**, cu sufixul latin *-anus*, s-a format prenumele **Dumitrian**, iar de la acestea și prenumele feminin **Dumitriana**, reluate azi ca prenume moderne. În ultimele decenii este frecvent prenumele **Dumitrița** (< **Dumitru** + *-iță*), dar asociat cu numele florii *dumitriță* (crizantemă), care înflorește de Sfântul Dumitru.

ELENA

Prenumele **Elena**, unul din cele mai răspândite prenume feminine din antroponimia românească și din cea universală, este un nume foarte vechi grecesc, **Heléne**, devenit cunoscut încă de la eroina legendară *Elena din Troia*. Pentru a-i afla semnificația, a fost apropiat de cuvintele comune grecești *heláne* „torță, făclie” și *héle, heile* „strălucirea Soarelui”, presupunându-se că **Helene** a fost la origine o veche divinitate a luminii, unii cercetători indicând sensul de „strălucitoare”. Pătrunzând în calendarul creștin, prenumele **Elena** se răspândește în Europa datorită cultului unei mari împărătese romane, *Flavia Iulia Elena Augusta*, mama primului împărat creștin, Constantin cel Mare. În credințele populare **Elena** este considerată apărătoare împotriva focului și a fulgerului, a trăsnetului și a tunetului. În documentele românești prenumele **Elena** este atestat din sec. al XV-lea sub formele: **Elena**, **Elenca**, **Elina**, **Eliana**, **Elinca**, **Ileana**, **Ilinca**, **Olena** (fica lui Ștefan cel Mare), **Olenca**, **Oliana**, **Olina**. În secolele următoare au apărut multe forme hipocoristice, cele mai răspândite fiind: **Ileana**, **Leana**, **Lena**, **Leanca**, **Lenuța**, **Ilinca**, **Linca**, **Lenca**, **Lenuș**, **Aliona**. La popularitatea prenumelui **Elena** a contribuit și folclorul, în care *Ileana Cosânzeana* este unul dintre cele mai iubite personaje.

GHEORGHE

Prenumele **Gheorghe** reproduce numele grecesc **Geórgios**, legat de grecescul *georgós* „lucrător al pământului, agricultor, țăran”, compus din *geo* „pământ” și *érgon* „muncă, lucru”, elemente de la care s-a format o serie de cuvinte compuse, devenite internaționalisme:

geometrie, geografie, geologie, geodezie, ergometrie etc. Pătruns în calendar prin cultul marelui mucenic *Gheorghe*, purtătorul de biruință, sărbătorit la început de primăvară, prenumele **Gheorghe** se răspândește la popoarele europene și datorită vechilor obiceiuri populare, legate de sărbătorirea începutului primăverii, reînnoirii naturii și a omului, de obiceiuri privitoare la animale și păstorit, obiceiuri care și-au găsit oglindire în folclorul multor popoare și se leagă simbolic de prenumele **Gheorghe**. În baza caracterului său simbolic, prenumele **Gheorghe** avea o frecvență mare mai ales la păstorii din Carpați și Balcani. Răspândirea mare în mediul rural a făcut ca prenumele **Gheorghe** să capete semnificația unui nume generic cu sensul de „țaran”, sens apărut independent de cel inițial din limba greacă. În limbile romanice apusene s-a răspândit forma greacă scrisă **Georgius**. În limbile slave prenumele **Gheorghe** a pătruns pe două căi. Pe cale orală a pătruns forma **Iúrios**, de la care a apărut în limbile slave răsăritene prenumele **Iúrii**. Pe cale cultă a pătruns forma **Gheorghii**, care la slavii de sud a căpătat o pronunție specifică: **Georgii**, **Giurgi**. Unii cercetători susțin că numele **Sângeorz**, care a circulat în perioada daco-romană, este reflexul formei latine balcanice *Sanctus Georgius*, de la care a provenit forma cu G: **George**, **Giurgiu**. În documentele românești, începând cu sec. al XV-lea, sunt atestate atât formele pătrunse pe cale orală, cât și cele pătrunse pe cale cultă cu toate derivatele și hipocoristicele lor, apărute în limbile slave, la care s-au adăugat formele create de români. De aceea **Gheorghe** este unul din cele mai bogate prenume în forme derivate, populare și hipocoristice, din care o mare parte au devenit nume de familie și nume de localități. Vom semnală doar câteva, care sunt frecvente azi ca nume de familie: **Gheorgan**, **Gane**, **Ghica**, **Ghițu**, **Ghergheș**, **Gorga**, **Gorgan**, **Gorgotă**, **Gorgos**, **Goga**, **Gogu**, **Gogea**, **Gogin**, **Gogolea**, **Guțu**, **Guțan**, **Iorgu**, **Iorga**, **Iordache**, **Iordan**, **Jura**, **Jurcă**, **Jurja** etc. De la formele **Giurgiu**, **Jura** și **Jurcă** au apărut numirile de localități **Giurgiulești**, **Jura**, **Jurca**. De la prenumele **Gheorghe** a apărut prenumele feminin **Gherghina**, atestat în documente și pentru masculin. În sec. al XIX-lea, datorită modernizării antroponimiei

românești, au apărut formele apusene: **George** și prenumele feminin **Georgeta**.

GRIGORE

Prenumele **Grigore** (forma veche **Grigorie**) reproduce numele grecesc **Gregorios** (în greacă târzie și **Gligóris**), având semnificația „treaz, veghetor, cu mintea trează, activ”. Pătruns în onomasticul creștin, datorită unor personalități marcante ale bisericii grecești sau romane (*Grigorie Teologul, Grigorie Nyseanul* ș.a.), numele se răspândește în toată Europa. Prin intermediul slav ajunge și la români, unde capătă o deosebită răspândire și popularitate, datorită credințelor și sărbătorilor populare legate de prenumele **Grigore**. Despre popularitatea numelui ne vorbește și zicătoarea „vrei, nu vrei, bea, *Grigore*, aghiazmă”. În documente, începând cu sec. al XV-lea, sunt atestate formele: **Grigore, Gligor, Grigoraș**. Ulterior, pe parcursul secolelor, de la **Grigore** a apărut o numeroasă familie de hipocoristice, derivate și variante, dintre care le vom trece în revistă doar pe cele devenite azi nume de familie: **Griga, Grigoraș, Grigorașcu, Grigorașcuță, Grigorcea, Grigore, Grigoreanu, Grigoreț, Grigoriță, Grigoriu, Grigoroii, Grigoruță, Grigurcu, Griguță, Gligore, Gliga, Gliganu, Gligor, Gore, Gorea, Goreanu, Gorescu, Gorețchi, Gorcea, Gorceac, Gorciu, Gurgu, Gurguță, Gurguiș, Gurguroii**.

ION

Prenumele **Ion** provine de la vechiul nume biblic, de origine ebraică, **Iohanán**, compus din *Io-* (< *Iahve*) și *hanan* „a avea milă”, semnificația numelui fiind „Dumnezeu a avut milă” (se are în vedere că a favorizat nașterea unui copil mult așteptat de părinți). În greacă, numele a căpătat forma **Ioánnes**, iar în latină **Iohánnes**. Răspândirea numelui în toată Europa se explică prin faptul că acest nume a fost purtat de un număr impunător de sfinți, printre care cea mai mare popularitate o are *Sfântul Ioan Botezătorul*. Ziua de naștere a *Sf. Ioan Botezătorul*, 24 iunie, în popor poartă numele *Sânziene* sau *Sânzenii*, numire veche moștenită din îmbinarea

latină *Sanctus Dies Iohannis* „ziua Sf. Ioan”. De la numirea sărbătorii a provenit și prenumele **Sânziana**, atestat documentar din sec. al XVI-lea și păstrat până azi în basmele populare ca personaj care întruchipează frumusețea feminină, de exemplu, în feeria lui Vasile Alecsandri *Sânziana și Pepelea*. Prin analogie populară s-a ajuns la identificarea prenumelui **Sânzeana** cu faimosul personaj feminin din Bizanț, *Helena Constandiana*, fapt care a contribuit la apariția numelui *Ileana Cosânzeana*, cel mai popular personaj din basmele românești. Astfel, una din căile principale de răspândire a prenumelui **Ion** la români o constituie criteriul calendaristic de alegere a numelor. În al doilea rând, marea frecvență a numelui a contribuit la apariția în fiecare limbă a unui număr impunător de forme populare și hipocoristice. La cele formate pe teren românesc s-au adăugat, în diferite circumstanțe și pe diferite căi, o serie de împrumuturi din alte limbi, împrumuturi care au fost supuse noilor procese de derivare și prescurtare, alcătuind astfel o bogată familie de nume provenite de la prenumele **Ion**. Specialiștii au atestat mai bine de 650 de forme populare și hipocoristice, originale și împrumutate de la alte popoare, pe cale cultă și pe cale orală, astfel încât creațiile românești pot fi cu greu distinse de cele împrumutate. Și totuși specialiștii au făcut o clasificare a formelor sub care circulă prenumele **Ion** la români: 1. **Ioan**, forma cultă, provenită din grecescul **Ioánnes**, pătrunsă prin intermediul slavonei bisericești (cărți de cult, calendare), femininele **Ioana** și **Oana**, **Oană** (purtat de 25 de boieri ai lui Ștefan cel Mare), **Ioaneș**, **Oaneș**, **Ioancea**, **Oancea**, **Ioniță**, **Oanță**, **Oancă** etc. 2. **Ion**, formă specifică românească, pe baza căreia s-a format un număr impunător de forme populare, derivate și hipocoristice: **Ionea**, **Onea**, **Onu**, **Ionac**, **Nacu**, **Ionache**, **Nache**, **Ionaș**, **Onaș**, **Ionașcu**, **Onașcu**, **Nașcu**, **Ioncea**, **Onciu**, **Oncilă**, **Ionescu**, **Ionel** și femininele **Ionela**, **Ioniță** și **Ionița**, **Ionuț**, **Onuță**, **Nuță**, **Ionică** și **Ionica**, **Onică**, **Nică**, **Niță** etc., etc. 3. **Ivan**, formă specifică slavilor, dar atestat mai ales în documentele lui Ștefan cel Mare: **Ivanco**, **Ivancul**, **Vană**, **Vanco**, **Vane(a)**, **Vancu**, **Ivancea**, **Vancea**, **Ivănuș**, **Ivașcu**, **Ivănuț**, **Ivul** etc. 4. **Iovan** (formă sârbă): **Iovan**, **Iovana**, **Iovanca**, **Iovăniță**. 5. **Ian** (sub influența

neogreacă): **Iane, Iana, Ianoță, Ianache, Ienăchiță, Iancu, Ianciu, Ioanichie** (formă neogrecescă din latinescul *Ioannicius*, cu sensul „al lui Ioan”, **Ene, Enache, Encu, Encea, Enacu, Nacu** etc. 6. **Ianoș** (formă de influență maghiară): **Ioanăș, Ianuș**. 7. **Hans** (formă de influență germană): **Han, Hană, Hanea, Haneș, Hanco, Hâncu, Hancea, Hanț** etc. 8. Influențe apusene moderne: **Jan, Jana, Janeta, Gioni**. Pe parcursul istoriei, prenumele **Ion** a fost purtat de mulți domnitori, de multe personalități ale culturii românești, de specialiști în diferite domenii. Și azi prenumele **Ion** circulă cu o mare frecvență, iar formele sale apărute pe parcursul secolelor se mențin în uz ca nume de familie și de localități (în Moldova: *Ionești, Ivancea, Vancicăuți, Onești, Onițcani, Unțești* etc.).

MARIA

Prenumele **Maria** are cea mai mare răspândire pe toate continentele. Acesta s-a impus în primele decenii de răspândire a creștinismului prin celebra *Fecioara Maria*. Numele *Maicii Domnului* a ispitit pe mulți cercetători în aflarea unei explicații, până astăzi fiind cunoscute peste 60 de soluții etimologice. În una din aceste explicații se consideră că la baza prenumelui **Maria** se află numele ebraic **Miryam**, modificat în **Mariam**, prin apropierea de cuvântul arameean *mar* „domn, stăpân”. În greaca Nouului Testament, alături de forma veche și frecventă **Mariam**, cu derivatul **Mariamna**, este atestată și forma **Maria**, care a trecut în latină, de unde s-a răspândit în limbile din Europa apuseană. La români, deși este atestat din sec. al XV-lea, prenumele **Maria** este cu mult mai vechi. El a pătruns o dată cu termenii creștini de origine latină, dovadă fiind numirea latină *Sancta Maria*, păstrată și azi în numirea sărbătorii *Sântămăria*. Datorită îndelungatei perioade slavone din istoria culturii române, **Maria** este considerată o formă de influență slavă, apărută pe cale cultă și pe cale orală. **Maria** este cel mai vechi, mai frecvent și mai popular prenume românesc. El are o bogăție de variante, derivate și hipocoristice, împrumuturi mai vechi și mai noi din diferite limbi, creații pe teren românesc, toate fiind folosite și astăzi: **Marica, Maricuța, Marița, Rița, Maricica, Marițița,**

Marula, Marușca, Mașa, Mărie, Mărioara, Măriuca, Măriuța, Uța, Ruța, Ruțica, Măruța, Măruca, Mia, Mioara, Mița, Marghioala, Marieta (împrumutat din franceză) etc., etc. De la același etimon ca și Maria (dar nu un derivat de la Maria) a provenit și prenumele Mariana (probabil, un hipocoristic de la forma arhaică *Mariamna*, nume răspândit în vremea lui Iisus Hristos în Galileea).

MIHAIL

Prenumele *Mihail* provine de la vechiul nume ebraic *Mikael*, care reprezintă o frază interogativă cu sensul „cine este ca El?”, adică „cine este ca Dumnezeu?”. Grație tradiției creștine conform căreia *Mikael* îl reprezintă pe unul dintre cei mai mari îngeri, *Arhanghelul Mikael*, în Vechiul Testament fiind considerat „mare voievod, ocrotitor al oamenilor, pe care Dumnezeu îl alege spre a-L sluji”, prenumele *Mikael*, prin filieră greacă, *Mihail*, și latină, *Michael*, se răspândește în toată Europa, devenind universal. La români este atestat documentar din sec. al XV-lea cu formele: *Mihail*, *Mihailaș*, *Mihăilă*, *Mihailo*, *Mihu*, *Mihnea*, *Mihalcea*. Devenind foarte frecvent, *Mihail* a dat naștere unei bogate familii de forme populare și hipocoristice, apărute pe terenul limbii române sau împrumutate din alte limbi, dar atestate în documente. Iată unele din ele: *Mihai*, *Mihăilă*, *Mihăiță*, *Mihălache*, *Mihalco*, *Mihu*, *Mihuha*, *Mihuleț*, *Mihaci*, *Mihno*, *Mihnea*, *Mihoci*, *Mihuța*, *Mihodrici*, *Mișa*, *Mișu*, *Mișcoi*, *Mișcu*, *Mișoi*, *Mișotă* etc., majoritatea dintre ele circulând azi ca nume de familie. Prenumele feminin *Mihaela* este o formă contemporană livrescă. În ultimii ani, în Republica Moldova, de la 1989 încoace, forma hipocoristică *Mihai* aproape că a înlocuit prenumele oficial *Mihail*. Din punct de vedere istoric, popularitatea și frecvența hipocoristicului *Mihai*, răspândirea lui în toată Țara, cu aura unui nume voievodal, domnesc, specific românesc, se datorează asocierii cu voievodul român *Mihai Viteazul*, ale cărui fapte de eroism și patriotism erau evocate în momentele de răscruce ale neamului românesc (1848, 1859, 1918), hipocoristicul *Mihai* devenind un simbol. În acest sens urmează să amintim și numele lui *Mihai Eminescu*, devenit simbol al neamului românesc.

NICOLAE

Prenumele **Nicolae** face parte dintr-o serie de prenume grecești compuse cu elementul *nik-* din verbul *nikáo* „a învinge, a birui” sau substantivul *nike* „victorie, biruință”, care este numele zeiței *Nike*, zeița victoriei la greci (la romani – *Victoria*). Din seria numelor cu elementul *nik-* fac parte: **Nicandru** (< *nik-* și *andros* „bărbat”, însemnând „bărbat victorios, biruitor”), **Nicanor** (< *nik-* și *anoros* „neprevăzut”, însemnând „victorie neprevăzută”), **Nichifor** (< *nik-* și *phóros* „purtător”, deci „purtător de victorie”), **Nichita** (< **Nikétas** „victorios, biruitor”), **Nicodim** (< *nik-* și *demos* „popor”, deci „victoria poporului”, sinonim perfect cu **Nicolae**), **Nicon** (< **Nikon** „biruitorul”), toate numele acestea având semnificația inițială de „biruitor, victorios”. Și prenumele **Nicolae** (< grecescul **Nicólaos**) este compus din *nik-* și *laós* „popor”, însemnând „victoria poporului”. Din greacă numele a trecut în latină sub forma **Nicolaus**, formă ce stă la baza numelor moderne din antroponimia apuseană. Din latinescul *Sanctus Nicolaus* a apărut forma veche **Sân Nicoară**, care a circulat în epoca daco-romană. O dată cu răspândirea religiei ortodoxe, prenumele **Nicolae** devine cunoscut, prin calendar, tuturor popoarelor balcanice, inclusiv românilor, dar marea popularitate a prenumelui se explică și prin credințe, legende și obiceiuri legate de prenumele **Nicolai** (în forma populară **Niculai**). De altfel, popularitatea și frecvența masivă a acestui prenume au contribuit la apariția numeroaselor variante, forme derivate și hipocoristice, multe din ele fiind create pe teren românesc, iar unele fiind împrumutate de la popoarele vecine. Vechea formă **Nicoară** e atestată frecvent, începând cu sec. al XV-lea, în documentele lui Ștefan cel Mare, cu formele: **Nicoară**, **Necora**, **Necoriță**, **Necorescul**, **Nicorici**, **Sânnicoară**, la care s-au adăugat mai apoi: **Necola**, **Nicola**, **Nicula**, **Nicolinu** și **Nicolina**, **Colin**, **Colici**, **Colcea**, **Coliță**, **Necula**, **Neculai**, **Culai**, **Culiță**, **Neculache**, **Neculici**, **Neculce**, **Nicolau**, **Micula**, **Micle**, **Midici**, **Miclăuș**, **Miculcea**, **Nae**, **Lae** etc. În perioada modernă au apărut împrumuturile occidentale **Nicoleta**, **Coleta**, **Niculina**.

PETRU

Prenumele **Petru** este frecvent în antroponimia creștină, în cea românească veche și contemporană. Originea lui devine cunoscută din textele evanghelice, Iisus fiind acel care îl numește pe *Simion* (< ebraicul *Shimeon*) cel mai devotat ucenic al său, cu numele ebraic *Kepha*, „stâncă, piatră”, redat în latină prin **Pétrus** și în greacă prin **Pétros**. Numele s-a răspândit în toată Europa, forma latină **Petrus** stând la baza formelor din limbile apusene, forma grecească **Petros** fiind continuată în răsăritul Europei, la slavii de sud, de răsărit și la români. Cultul lui *Sân Petru* explică popularitatea numelui la români. Având o răspândire mare, numele a dat naștere unei numeroase familii de variante, forme derivate și hipocoristice, apărute pe teren românesc sau împrumutate din alte limbi vecine, o mare parte din ele circulând și astăzi ca prenume, iar altele ca nume de familie. Este atestat din sec. al XIV-lea cu formele: **Petru**, **Petrică**, **Petre**, **Petriță**, **Petrică**, **Petraș**, **Petrașcu**, **Petrișor**, **Pătru**, **Pătrăș**, **Petrea**, **Petrilă**, **Petric**, **Petrina**, **Pătrașcu**, **Petrușca**, **Petrescul**, **Petriman**, femininele **Petra**, **Petrina**, **Pătruța**, la care s-au mai adăugat în secolele următoare: **Petrache**, **Petriceico**, **Petcu**, **Petruș**, **Petrov**, **Petrovina** etc., etc. Prenumele **Petru** a fost purtat de șase domni ai Moldovei: *Petru I Mușat*, *Petru II*, *Petru Aron*, *Petru Rareș*, *Petru Șchiopul*, *Petru Movilă* și de o mulțime de boieri cu diferite ranguri în sfatul domnesc. În perioada contemporană forma oficială este **Petru**. **Petrea** este o formă populară, iar **Petre** și **Pătru** o formă muntenească. De la diferite forme ale prenumelui **Petru** au provenit și numirile de localități: **Petreni**, **Petrești**, **Petricani**, **Petrușeni**, **Petrunea**.

ȘTEFAN

Prenumele **Ștefan**, un nume de glorie în istoria națională a românilor, vechi și de mare circulație, cunoscut și apreciat nu numai în antroponimia creștină, ci și în perioada clasică grecească, are la bază substantivul grecesc *stephanos* „coroană”, „podoabă cu care se încununau învingătorii”. Popularitatea prenumelui **Stéphanos**

în greaca clasică este demonstrată prin atestarea lui în operele celor mai cunoscuți filozofi ai timpului (Platon), istorici (Tucidide) sau autori dramatici (Sofocle), ai căror fii purtau acest prenume. Preluat de slavi, grecescul **Stéphanos**, capătă forma **Stefan** și s-a păstrat până în prezent la bulgari, sârbi. Slavii de răsărit la început au folosit forma aceasta, apoi au adoptat forma **Stepan**. De la slavii de sud forma **Stefan** a pătruns la populația romanizată pe cale orală, destul de timpuriu. În sec. XIV-lea, în ajunul apariției documentelor scrise, de la forma slavă s-a generalizat o formă nouă, specifică românească, **Ștefan**, atestată prima dată în documentele moldovenești la 1393. În afară de cei 13 domnitori, cu numele **Ștefan**, printre care s-a distins personalitatea proeminentă a lui *Ștefan cel Mare*, documentele moldovenești atestă o mulțime de persoane cu acest prenume. În documentele Țării Românești prima atestare datează din 1388, cu forma veche **Ștefu**, dovadă că prenumele a fost în circulație cu mult înaintea primelor atestări documentare. Sunt atestate și formele feminine: **Ștefana**, **Ștefănia**, **Ștefania**, **Șcefania**, **Ștefanida**, **Ștefănida**, **Fana**, **Fane**, **Fanea**. De la cea mai veche formă hipocoristică, **Ștefu**, au apărut formele: **Ștefa**, **Ștefea**, **Ștefca**, **Ștefin**, **Șteflea**, **Ștefur**, **Ștefură**, **Ștefureac**, **Ștefârță**. De la **Ștefan** sunt răspândite și azi hipocoristicele: **Ștefănel**, **Ștefănică**, **Ștefăniță**, **Fănică**, **Făniță**, **Fănache** etc. Dintre cele împrumutate se întâlnesc formele **Stețcu** (< ucrainean **Stețco**), **Tețul**, atestate în sec. al XVII-lea, și toponimele actuale **Stețcani**, **Tețcani**. Deși prenumele **Ștefan** s-a aflat în circulație în toate secolele, în ultimul timp, datorită renașterii naționale a românilor din Republica Moldova, prenumele capătă o nouă strălucire și o mare popularitate.

TEODOR

Prenumele **Teodor**, frecvent la grecii antici, intrând și fiind popular la toate popoarele europene, provine de la numele din greaca veche **Theódoros**, femininul **Theodóra**, format de la substantivele *theós* „zeu, divinitate” și *doron* „dar”. Datorită semnificației lor, prenumele au devenit răspândite la primii creștini și au fost purtate de

un număr mare de martiri și martire, fixați în calendarele creștine. Prin cultul acestora, numele se răspândește în Europa, forma latină **Theodorus** devine specifică pentru poparele apusene, iar forma greacă **Theodoros** pentru cele din răsărit. Prin calendar, grecescul **Theodoros** a pătruns la slavii răsăriteni, care l-au redat în forma **Feodor**. În limba ucraineană, datorită specificului de pronunțare, a apărut forma **Hodor**. Pe cale cultă, din izvoarele scrise, și pe cale orală, formele **Teodor**, **Feodor** și **Hodor** au pătruns la români. În documentele vechi, prima atestare datează din 1393, sub forma **Todor**, care a pătruns de la bulgari. La 1399 e atestată forma **Toader**, devenită cea mai frecventă și mai specifică formă, de la care în secolele următoare au apărut variantele: **Toder**, **Tador**, **Toadir**, **Toderică** etc. Forma **Tudor** apare în documente la 1472, **Tudoran** la 1487, dar în secolele următoare aceste forme nu sunt răspândite. Femininul **Tudora** și **Todora** sunt atestate la 1479. Forma cultă **Teodor** apare la 1432. Din a doua jumătate a sec. al XV-lea apar tot mai frecvent formele slave: **Feodor**, **Fodor**, **Fădor**, **Fedea**, **Fedorel**, **Fedco**, **Fetco** și formele de feminin: **Fedora**, **Fedorca**, **Fedca**, **Fetca**, **Feda**. Forma ucraineană **Hodor** e atestată în 1443. În secolele următoare devine foarte frecventă forma **Toader**. Femininul **Tudora** se întâlnește mai rar. Paralel cu **Toader** și **Tudora** sunt atestate variantele **Feodor** și **Fedora**, dar cu o frecvență mult mai redusă. Forma cultă **Teodor**, scrisă uneori chiar **Theodor**, apare foarte rar și numai la demnitari. De la **Toader**, în sec. al XVIII-lea, apare și devine frecventă forma cu sufixul ucrainean *-așcu*, **Todirașcu**. La formele amintite mai sus, care s-au păstrat până azi ca prenume și nume de familie, s-au mai adăugat o serie de forme populare și hipocoristice: **Toderaș**, **Toderan**, **Toderică**, **Toderiță**, **Todică**, **Todiță**, **Dică**, **Dicu**, **Dicescu**. Ca prenume modern se folosește în ultimul rând și hipocoristicul **Doru**, apoi **Dorin**, **Dorian**, **Dorel**, în special datorită coincidenței fonice cu substantivul comun *dor*. De la **Teodora** și **Tudora** a apărut forma hipocoristică **Dora**, apoi **Dorina**, **Dorica**. Împrumuturi recente din Occident sunt **Teo** și **Teodorina**. Ca nume de familie mai circulă și o serie de derivate de la **Tudor**: **Tudor**, **Tudorache**, **Tudoran**, **Tudoraș**, **Tudorașcu** și

Todorașcu, Tudorciu, Tudoreanu, Tudorel, Tudorică, Tudoroae, Tudoroiu; iar de la **Teodor: Teodoreanu, Teodorescu, Teodorovici.**

VASILE

Prenumele **Vasile** provine de la numele grecesc **Basileios**, care are la bază adjectivul *basíleios* „regal”, un derivat de la *basileus* „rege, conducător”. În antichitate *basileus* era conducătorul ginții sau al tribului, apoi cuvântul era folosit pentru a-l desemna pe suveran, iar în Imperiul Bizantin pe împărat. Prin originea și semnificația sa, numele **Vasile** este strâns înrudit cu cuvântul *biserică*, fiindcă grecescul *basiliké* și corespondentul său latin *basilica* (din care a provenit și cuvântul românesc *biserică*) au la origine același adjectiv care însemna „regal” și era folosit în arhitectura greco-romană pentru a desemna un edificiu public construit prin contribuție regală. Astfel de edificii, păstrate și în primele secole ale creștinismului, au devenit locașuri de cult, biserici. Prin creștinism, numele grecesc **Basileios** și corespondentul său latin **Basilius** se răspândesc în Europa. Numele latin ajunge în Occident, dar nu s-a bucurat de mare popularitate, iar numele grecesc s-a răspândit în răsăritul Europei o dată cu afirmarea ritului bizantin în limba slavonă, numele căpătând forma **Vasile** (cu B > V). În răsăritul Europei, inclusiv la români, prenumele **Vasile** a căpătat o mare popularitate, datorită personalității unui mare ierarh, episcop. *Sfântul Vasile cel Mare*, sărbătorit de biserică la 1 ianuarie, Anul Nou. Sărbătorirea Anului Nou este legată de multe obiceiuri și datini practice din timpuri foarte vechi la popoarele balcanice și, în special, la români. Principalul obicei este *Plugușorul*, care simbolizează îndeletnicirile agricole și care în varianta românească tradițională începe tot cu *Seara lui Sfântul Marele Vasile*. De această sărbătoare sunt legate și *semănatul*, *sorcova*, *vergelul* etc. Toate acestea au contribuit la creșterea popularității prenumelui **Vasile**, fapt ce i-a sporit frecvența și a fost până în perioada modernă unul dintre cele mai răspândite nume. Atestat documentar din sec. al XV-lea, prenumele **Vasile** a dat naștere unei numeroase familii de variante, forme derivate și hipocoristice, apărute pe

parcursul secolelor: **Vasilie** (formă calendaristică cultă), **Vasile** (formă specific românească și cea mai frecventă), **Vasil**, **Vasian**, **Sile**, **Vasilaș**, **Vasăle**, **Vasăle**, **Vasilică**, **Vasilicu**, **Vasilcea**, **Vasilin**, **Vasilcău**, **Vasiliță**, **Sânvasâi** (*Sf. Vasile*), **Vasâiu**, **Vasilache**, **Vascu**, **Vasca** etc., precum și prenumele feminine formate de la **Vasile**: **Vasilia**, **Vasilica**, **Vasilena**, **Vasilina**, **Vasilisa**, **Vasilița**, **Vasiluța**, **Vasca**, **Vasilca**, majoritatea lor circulând azi ca nume de familie. **Vasiluța** este prenumele eroinei din piesa lui Ion Druță *Casa Mare*.

VLAD

Prenumele **Vlad**, foarte vechi la români, astăzi este repus în circulație cu o frecvență mare, fiindcă evocă o epocă de glorie din istoria românilor. La origine, ține de fondul antroponimic vechi slav și este un hipocoristic de la numele compuse **Vladislav** și **Vladimir**, care au circulat la români și în formă intactă, reducându-se apoi, în mare parte, la hipocoristicul **Vlad**, devenit mai frecvent decât la popoarele slave. Numele **Vladislav** și **Vladimir** sunt compuse din elementul **Vlad**, provenit din verbul *vladati* „a stăpâni, a conduce, a domni”, *-slav* „slavă, glorie” și *-mir*, tradus prin „pace”, „lume”, iar în ultimul timp atribuindu-i-se sensul de „mare, ilustru, celebru”. Aflate în circulație la slavii de răsărit din sec. al X-lea, **Vladislav** și **Vladimir** pătrund la români. În documentele Țării Românești din sec. al XIV-lea sunt atestate cu o frecvență mare: **Vlad**, **Vladislav** cu hipocoristicul **Vlaicu**, purtate de domni și de boieri mari, **Vladimir** și toponimele **Vlădești**, **Vlădeni**, **Vladimirești**. Și în Moldova sunt frecvent atestate **Vlad** (1392) și **Vlaicul** (1337), purtate de pârcălabi, vornici și alți boieri mari. Fiul lui Ștefan cel Mare și domn al Țării Moldovei (1504-1517) purta prenumele dublu *Bogdan-Vlad*. Devenit nume voievodal, preferat al dinastiei muntene, **Vlad** a căpătat o mare răspândire și în popor, fapt care a contribuit la apariția unei numeroase familii de forme derivate și hipocoristice: **Vladul**, **Vlăduleț**, **Vlade**, **Vlădaia**, **Vlădan**, **Vlădășel**, **Vlădașu**, **Vlădău**, **Vlădeț**, **Vlădica**, **Vlădilă**, **Vlădin**, **Vlăducu(I)**, **Vlădușca**, **Vlăduț**, **Vlaicu**, **Vlăicuț**, **Vlacea** etc., etc. Marea popularitate a numelor, de regulă, duce la

degradarea lor semantică, datorită diferitelor asociații cu defectele purtătorilor. Din această cauză și mai ales pe motivul că **Vlad** nu era calendaristic, în sec. XVIII-XIX, prenumele **Vlad** devine o raritate, dar în perioada actuală a fost reluat pentru puterea lui de evocare a trecutului glorios al românilor. În Moldova, din sec. al XIX-lea, sub influența rusă, apare în circulație prenumele **Vladimir**, pe cale cultă, prin calendarul ortodox în care este atestat *Sf. Marele cneaz Vladimir, luminătorul Rusiei* (în sec. X el a creștinat poporul rus), și pe cale orală, cu hipocoristicul **Volodea**, de la care a provenit și numirea satului **Volodeni** (r. Edineț). În perioada actuală toți purtătorii prenumelui **Vladimir** (**Volodea**) preferă forma **Vlad** și ca prenume oficial, în loc de forma calendaristică **Vladimir**. Prenumele **Vladislav** și **Vladislava** sunt reluate azi pe cale cultă de către slavofili.

STUDII DEDICATE MARIEI COSNICEANU

TRADIȚIE ȘI MODERNITATE ÎN ONOMASTICA ROMÂNEASCĂ

Iustina BURCI

Adresat unui public larg și oferind posibilitatea informării asupra celor mai răspândite prenume care circulă, la ora actuală, în Moldova de dincolo de Prut, dicționarul de față (e vorba de *Dicționar de prenume, Chișinău: Știința, 2006, autor: Maria Cosniceanu*) se dovedește a fi o lucrare deosebit de interesantă prin modul de abordare a articolelor prezentate. Astfel, autoarea face numeroase incursiuni în trecutul istoric, universal și local, pentru a descifra originea unor nume, vechimea și semnificația lor inițială, căile de pătrundere și evoluția în limba română (în cazul celor împrumutate), formele populare, derivate și hipocoristice, apărute pe teren românesc, precum și cele pătrunse din alte limbi, atestarea prenumelor sub diferite forme în documentele din arhive (inclusiv în folclor), în letopisețe și în cele mai reprezentative opere literare, clasice și contemporane. Rezultatul este o lucrare complexă, utilă celor neinițiați, dar, în același timp, și specialiștilor, care găsesc aici o documentație complexă.

Structura cărții este cea clasică, specifică lucrărilor de gen: *Prefață* (p. 3-4), *Dicționarul propriu-zis* (p. 5-127), *Indice* (p. 130-142), *Bibliografie* (p. 143).

Prefața prezintă, în mod succint, greutățile pe care le poate întâmpina realizarea unei lucrări din această categorie, în special în ce privește stabilirea etimologiei, a originii și semnificației inițiale corecte a prenumelor; motiv pentru care este necesară consultarea cât mai multor surse, ceea ce, în cazul dicționarului, s-a și întâmplat. De asemenea, pentru că termenul *nume* a devenit prea

general și polisemantic, necesitând în fiecare caz aparte precizări (ce fel de nume), autoarea definește pe scurt noțiunile cu care operează antroponimia: *prenume, nume de familie, patronim, matronim, hipocoristic, supranume*.

Ordonate alfabetic, numele personale actuale oferă, fiecare în parte, o frântură de istorie. Prezența lor în onomasticonul moldovenesc este rezultatul unei îndelungate evoluții a mediului social și lingvistic. Antroponimia îmbină elemente aparținând fondului străvechi, moștenit, cu elemente provenite din alte limbi, care s-au suprapus succesiv peste primele, ceea ce face ca acest domeniu să aibă un puternic caracter eteroclit. Un factor important în primirea sistemului numelor de persoană a fost moda.

Astfel, alături de prenumele românești vechi, tradiționale (*Barbu, Bucur, Bujor* etc.) sau împrumutate din limbi străine în etape diferite (în special din latină, greacă, slavă) (*Benedict, Bela, Bernard, Baltazar, Bogdan, Boris, Calinic, Calistrat, Casian, Cecilia, Claudiu, Claudia, Cleopatra, Corneliu, Daniel, Darie, David, Dorotei, Dumitru, Ecaterina, Eftimie, Eustratie, Fevronia, Filotei, Gabriel, Galaction, Ghedeon, Gherasim, Glicheria, Gordie, Grigore, Hariton, Haritina, Iacob, Ieronim, Ion, Isac, Isidor, Iuliu, Iulia, Lidia, Mihail, Nadejda, Nichifor, Nicodim, Olimpia, Onisifor, Panfil, Panaghia, Simion, Teodosie, Zaharia* etc.), apar prenume moderne (mai mult sau mai puțin recente), împrumutate din limbile apusene (*Alisa, Berta, Edita, Fidelia, Genoveva, Gloria, Izolda, Luiza, Marta, Patricia, Renata, Virginia* etc.) sau slave (*Rima, Ruslan* etc.). Iar altele sunt derivate noi de la prenume mai vechi: de exemplu – *Alfeia (Alfei), Leonela, Leoneta (Leon)* etc.

Antroponimia de astăzi a fost îmbogățită și cu numeroase creații românești: pe de o parte, au apărut prenume în atribuirea cărora sentimentele sunt adesea mai importante decât rațiunea (fără a ține cont că prenumele „crește” odată cu nou-născutul și că trebuie să-l reprezinte, în copilărie ca și la maturitate, de cele mai multe ori părinții aleg pentru ei înșiși, în funcție de propriile lor sentimente și, posibil, nu întotdeauna în cunoștință de cauză): *Crenguța, Diamanta, Dumbrăvița, Finuța, Fulga, Garofița,*

Onorel, Păunița, Zorina, Alunica, Brăduțu, Brândușa, Lăcrămioara, Luminița etc.; pe de altă parte, există prenume care au fost readuse în atenție prin reîntoarcerea către personalitățile istoriei naționale, după o lungă perioadă în care ele s-au aflat într-un con de umbră: *Decebal, Dragoș, Mircea, Ovidiu, Șerban, Traian* etc.

Totodată, un factor important în apariția și perpetuarea prenumelor s-a dovedit a fi literatura (*Calipso, Cătălin, Cătălina, Monica, Ofelia, Otilia, Răzvan, Rodica*) și, din ce în ce mai mult, cinematografia și muzica (*Carina, Gutiera, Inesa, Iolanta* etc.).

Deosebit de frecvente sunt astăzi și formele hipocoristice ale unor nume de botez. Ele circulă ca prenume independente, noi și moderne, deși au la origine prenume vechi: *Ela – Elena, Eleonora, Elisabeta, Mihaela, Daniela, Gabriela; Ema – Emanuela, Emilia; Gabi – Gabriel, Gabriela; Lia – Cornelia, Iulia, Natalia; Rică – Aureliu, Aurelian; Zina – Zinaida* etc.

Perioada contemporană se caracterizează, așadar, printr-un amalgam de nume, unele păstrate prin tradiție, altele intrate în limbă pe măsură ce au apărut noi direcții de dezvoltare, curente și influențe moderne (sau considerate moderne).

Toate acestea sunt surprinse cu deosebită finețe și acuratețe în dicționarul dnei Maria Cosniceanu, care se dovedește a fi un util instrument de informare și de lucru.

Limba Română. 2007, nr. 4-6, pp. 238-239.

UNE ÉTUDE DES ANTHROPONYMES NATIONAUX CONTEMPORAINS

Silvia PITIRICIU

Le livre représente une étude des anthroponymes nationaux contemporains, de différentes origines, qui sont apparus et ont circulé à certaines périodes dans l'histoire de la langue roumaine. L'auteur, chercheur-coordonateur à l'Institut de Philologie de l'Académie des Sciences de la Moldavie, est une réputée spécialiste en onomastique: elle a élaborée beaucoup d'études et de dictionnaires

sur le thème de l'anthroponymie, étant une collaboratrice connue au Projet International Patrom (*Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane*, publié à Tübingen, en 1997 et en 2004).

Les noms sont analysés selon les principes qui se sont trouvés à la base de l'élaboration du Projet International Patrom, c'est-à-dire sous aspect étymologique, historique et linguistique. La démarche est fondée sur les études consacrées dans ce domaine: Nicolae Drăganu, Sextil Pușcariu, Ștefan Pașca, N.A. Constantinescu, Alexandru Graur, Christian Ionescu, Iorgu Jordan, etc. L'étymologie de beaucoup de mots est construite en base des attestations documentaires de certaines formes anthroponymiques uniques. Celles-ci constituent un matériel précieux pour l'histoire de la formation du système contemporain de dénomination, pour l'évolution des formes dans lesquelles ont circulé les noms dans des siècles différents, pour l'établissement des formes recommandables aujourd'hui. Les attestations documentaires sont importantes pour la chronologie de l'apparition des noms. Maria Cosniceanu fonde ses observations sur des documents de Bessarabie, de la Valachie et de la Transylvanie, attestations qui dénotent l'unité du fonds onomastique roumain. Les 154 termes sont analysés par: la structure du mot-clé (dérivé ou composé), l'évolution sémantique (de l'anthroponyme au toponyme et, inversement, de l'anthroponyme au nom commun), les principes d'adaptation des noms empruntés. A chaque article-nom sont mentionnées les formes dérivées, hypocoristiques et composées qui circulent comme noms indépendants; l'attestation en Moldavie, par districts, avec l'indication du nombre des personnes qui portent le respectif nom; entre parenthèses apparaissent les localités avec le plus grand nombre de porteurs du nom respectif. Les anthroponymes sont donnés en ordre alphabétique, chaque article en comprenant plusieurs informations linguistiques et de culture générale. Par exemple: *Antoși, Bantoiș, Canțer, Duca, Filat, Hanganu, Jitaru, Novac, Pelivan, Șonțu, Vârlan*. Les étymologies, les sens et les éléments d'histoire de la langue sont des domaines où l'auteur excelle. L'histoire et la géographie des noms sont corrélées avec les données dont la religion,

particulièrement le christianisme, dispose. Les informations linguistiques sont bien documentées et argumentées, souvent l'auteur en les présentant comparativement à d'autres langues. Pour faciliter la recherche d'un nom, à la fin du livre sont inventoriés les noms analysés. Le but est de faire valoir la langue roumaine de Bessarabie par l'anthroponymie. Chaque chapitre mentionne, à la fin, toute une série de toponyme de la république, fait qui augmente la valeur documentaire du livre. Le style d'expression est sobre, la phrase claire, tout dénote la certitude du chercheur expérimenté.

Studii și Cercetări de Onomastică și Lexicologie (Craiova).
2011, nr. 1-2, pp. 172-173.

ELEGANTĂ ÎN VIAȚĂ, ELEGANTĂ ȘI ÎN CERCETARE

Vlad POHILĂ

Unii cu admirație, alții, se prea poate, cu o ușoară invidie, dar mulți au observat, de-a lungul anilor, eleganța exemplară, dacă nu chiar ieșită din comun, a doamnei Maria Cosniceanu. Cu adevărat, așa e dumneaei în viața cotidiană. Însă ceea ce mi se pare nu mai puțin important e că o eleganță demnă de reținut o definește pe dna dr. Maria Cosniceanu și în munca de cercetare, în roadele acestei trude – dicționare, studii, articole, emisiuni radio și TV. Cred că, în acest sens, este avantajată și de domeniul în care activează: deși a făcut cercetări și în gramatică, fonetică, stilistică, istoria limbii etc., Maria Cosniceanu a dat mereu preferință onomasticii, mai exact – antroponimiei, adică științei despre numele de persoană. Iar numele bine alese și cu vrednicie purtate, lucru știut, pot conferi oamenilor și prilej de mândrie, și noblețe, și frumusețe.

Debutând editorial în 1964, cu studiul-îndreptar *Nume de persoană* (în colaborare cu Anatol Eremia), Maria Cosniceanu a dat astfel startul unui serial de lucrări cu un rol imens în reglementarea scrierii antroponimelor și în difuzarea unor forme practic interzise ale onomasticii naționale, în anii de ocupație sovietică, atunci când

se stimula rusificarea și schimonosirea numelor noastre. Ulterior, în 1991, Maria Cosniceanu elaborează și tipărește *Dicționar de prenume și nume de familie*, cu reguli clare și exhaustive, astfel încât acesta devine o carte de căpătâi, având la noi putere de act legislativ. În ultimele decenii a scos mai multe ediții ale studiilor-îndreptare *Dicționar de prenume și Dicționar de nume de familie*, care se bucură de o largă popularitate și o binemeritată apreciere printre conaționali noștri. Lucrările dnei Maria Cosniceanu au pentru basarabeni o deosebită valoare cognitivă, dar și instructivă, practică, ele fiind și unice la noi ca abordare, prin caracterul lor documentar, dar și grație stilului antrenant, capabil să rețină atenția cititorului. Totodată, „inventarul antroponimic realizat de Maria Cosniceanu (în lucrările ei – *n.n.*, Vl. P.) completează cu atestări unice sau foarte rare tezaurul antroponimic românesc, consultarea sa fiind obligatorie în cercetarea numelor de persoană în limba română” (Domnița Tomescu, lingvistă, specialistă în onomastică, de la București).

În semn de prețuire a competitivității, Maria Cosniceanu este unica de la noi colaboratoare a unui proiect lingvistic (antroponimic) european: PatRom (Patronymica Romanica) cu centrul la Trier, Germania. Au văzut deja lumina tiparului primele volume ale acestui amplu și profund studiu, la care Maria Cosniceanu este coautor și membru al colegiului de redacție.

O preocupare constantă a lingvistei este cultivarea limbii române, la noi, adeseori Maria Cosniceanu punând accentul pe scrierea și pronunția corectă a numelor și prenumelor. De-a lungul anilor a susținut în diferite publicații periodice, la radio și TV, rubrici în ajutorul celor care vor să-și corecteze exprimarea, să cunoască mai multe din istoria, semnificația, aria de răspândire a numelor ce le poartă din moși-strămoși. Prelegerile ei pe tema corectitudinii scrierii numelor noastre au contribuit la reglementarea, fie și parțială, a acestui domeniu, nefast mutilat în anii de regim sovietic. A predat cursuri de onomastică și cultivarea limbii studenților de la unele universități, pentru care în 1992 i s-a acordat gradul didactic de conferențiar universitar. S-a impus, de asemenea, și

ca o iscusită autoare de portrete ale unor filologi, fie din trecut, fie contemporani: Nicolae Corlăteanu, Silviu Berejan, Ion Ețcu, Anatol Eremia, Ion Melniciuc, Nicolae Bilețchi, Vlad Ciubucciu, Irina Condrea, Ana Bantoș, prot. Ioan Ciuntu ș.a.

La aniversare, aș vrea să-i amintesc dnei dr. Maria Cosniceanu că roadele muncii sale sunt de mare folos pentru numeroși conaționali, care nu conțin să-i exprime o sinceră recunoștință și admirație. Apoi, să nu uitați că lingviștii, în virtutea unor miraculoase circumstanțe, trăiesc îndelung: Alexandru Rosetti, Iorgu Iordan, Lucia Wald, Valeria Guțu-Romalo... – iată doar câteva personalități ale lingvisticii române, cărora, dragă doamnă Maria Cosniceanu, vă urez să le urmați exemplul și de longevitate!

BiblioPolis. 2015, vol. 56, nr. 1, pp. 154-155.

BIBLIOGRAFIE

MARIA COSNICEANU – CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC, LINGVIST

CĂRȚI

(studii, dicționare, îndreptare, cursuri universitare, programe,
alte lucrări didactice)

1964

1. **Eremia, Anatol.** Nume de persoane : Mic îndreptar antroponimic / Anatol Eremia, Maria Cosniceanu. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1964. – 56 p.

Recenzii:

2. **Dumbrăveanu, Albina.** *Anatol Eremia, Maria Cosniceanu. Nume de persoane: Mic îndreptar antroponimic // Cultura.* – 1964. – 30 noiem. – P. 7.
3. **Melnic, Vasile.** *Eremia A., Cosniceanu M. Nume de persoane: Mic îndreptar antroponimic // Limba și literatura moldovenească.* – 1965. – Nr 2. – P. 76-78.

1968

4. **Eremia, Anatol.** Nume de persoane : Mic îndreptar antroponimic / Anatol Eremia, Maria Cosniceanu – Ed. a 2-a. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1968. – 106 p.

Recenzii:

5. **Hropotinschi, Andrei.** *Nume de persoane // Tinerimea Moldovei.* – 1968. – 27 dec. – P. 5.
6. **Pavel, Vasile.** *Un valoros îndreptar antroponimic // Zorile Bucovinei.* – 1968. – 25 sept. – P. 3.

1971

7. Лексико-семантическое и структурно-грамматическое исследование личных имен в молдавском языке : Автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук / Мария Косничану. – Кишинев, 1971. – 21 с. – În lb. rusă.

1973

8. Studiu asupra numelor de persoane / Maria Cosniceanu ; sub red. acad. N. Corlăteanu. – Chișinău : Știința, 1973. – 216 p.

Recenzii:

9. Roșcovan, Eliza. M. Cosniceanu. Studiu asupra numelor de persoane // Реферативный сборник. – Кишинев, 1974. – С. 39-40.
10. Roșcovan, Eliza. Un valoros studiu antroponimic // Cultura. – 1976. – 22 mai. – P. 12.

1974

11. Eremia, Anatol. Nume de persoane : Mic îndreptar antroponimic / Anatol Eremia, Maria Cosniceanu. – Ed. a 3-a. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1974. – 131 p.

Recenzii:

12. Donos, Alexandru. Nume de persoane // Cultura. – 1974. – 25 mai. – P. 10-11.
13. Soloviov, Vasile. Consemnări la îndreptarul antroponimic // Cultura. – 1975. – 17 mai. – P. 12.

1981

14. În lumea numelor / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Știința, 1981. – 124 p.

Recenzii:

15. Popova, Magdalena. Periplu în lumea numelor noastre // Știința. – 1981. – 6 oct. – P. 3.
16. Soloviov, Vasile. Originea și evoluția numelor // Moldova Socialistă. – 1981. – 3 oct. – P. 4.

17. **Ungureanu, Valentina.** *Numele // Viața satului.* – 1981. – 24 noiembrie. – P. 4.

1986

18. **Reflecții asupra numelor / Maria Cosniceanu.** – Chișinău : Știința, 1986. – 107 p.

Recenzii:

19. **Bahnaru, Vasile.** *Studiu asupra numelor de persoane // Învățământul public.* – 1986. – 20 august. – P. 4.
20. **Bahnaru, Vasile.** *Studiu valoros // Știința.* – 1986. – 19 iunie. – P. 4.
21. **Dron, Ion.** *Din lumea numelor // Tinerimea Moldovei.* – 1988. – 10 august. – P. 4.
22. **Dumbrăveanu, Albina. M. Cosniceanu.** *Reflecții asupra numelor.* – Chișinău, 1986. – 107 p. // *Limba și literatura moldovenească.* – 1986. – Nr 3. – P. 72-73.

1991

23. **Dicționar de prenume și nume de familie purtate de moldoveni / Maria Cosniceanu.** – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1991. – 68 p. – ISBN 5-88550-017-7.

Recenzie:

24. **Bahnaru, Vasile. M. Cosniceanu.** *Dicționar de prenume și nume de familie purtate de moldoveni.* – Chișinău, 1991. 91 p. // *Revistă de lingvistică și știință literară.* – 1994. – Nr 1. – P. 93-95.
25. **Programa cursului „Limba română literară contemporană”** pentru specialitățile de la Institutul Moldovenesc de Stat de Arte și specialitățile pedagogice ale instituțiilor de învățământ superior / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Lumina, 1991. – 12 p.

1993

26. **Dicționar de prenume și nume de familie purtate de moldoveni** : (Îndreptar antroponimic) / Maria Cosniceanu. – Ed. a 2-a. – Chișinău : [S. n.], 1993. – 96 p.

Recenzii:

27. **Bahnaru, Vasile**. *Numele și prenumele românești // Literatura și arta*. – 1994. – 20 ian. – P. 3.
28. **Dron, Ion**. *Din antroponimicul moldovenilor // Moldova Suverană*. – 1993. – 19 oct. – P. 3.

1994

29. **Mic dicționar explicativ de forme și genuri muzicale (rus-român)** / Maria Cosniceanu, Tatiana Muzâca. – Chișinău : Universitas, 1994. – 80 p. – ISBN 5-362-01111-1.

1997

30. **Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane** : Volume de presentation / pour la coordination de prof. dr. Dieter Kremer ; coaut. et réd. régional: Maria Cosniceanu. – Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1997. – 650 p. – În lb. fr.

1999

31. **Dicționar de prenume și nume de familie** : (Îndreptar antroponimic) / Maria Cosniceanu. – Ed. a 3-a. – Chișinău : Museum, 1999. – 96 p. – ISBN 9975-905-23-4.

Recenzie:

32. **Negură-Pârău, Nina**. *Numele – metaforă revelatorie // Moldova Suverană*. – 1999. – 23 febr. – P. 3.

2004

33. **Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane** : **Patronymica Romanica (PatRom)**. Vol. II/1 : L'homme et les parties du corps humain (première partie) / publié pour le collectif PatRom par Ana María Cano González, Jean Germain et Dieter

Kremer ; coaut. et réd. régional: Maria Cosniceanu. – Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 2004. – 806 p. – În lb. fr.

34. **Nume de familie (din perspectivă istorică)** / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Pontos, 2004. – 216 p. – ISBN 9975-927-91-2.

Recenzii:

35. *Corlăteanu, Nicolae. O carte nouă, dar și o nouă carte / Nicolae Corlăteanu, Ion Melniciuc // Literatura și arta. – 2005. – 3 febr. – P. 5.*
36. *Ungureanu, Elena. Un dar moștenit de la părinți // Literatura și arta. – 2005. – 21 apr. – P. 8.*

2006

37. **Dicționar de prenume** / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Știința, 2006. – 144 p. – ISBN 978-9975-67-530-7 (broșat) ; 978-9975-67-529-1 (cartonat).

Recenzii:

38. *Burci, Iustina. Tradiție și modernitate în onomastica românească // Limba Română. – 2007. – Nr 4/6. – P. 238-240.*
39. *Ungureanu, Elena. Numele noastre: modă și imitație sau „În căutarea numelui pierdut” // Literatura și arta. – 2007. – 19 apr. – P. 4.*

2010

40. **Dicționar de prenume** / Maria Cosniceanu. – Ed. a 2-a. – Chișinău : Știința, 2010. – 144 p. – ISBN 978-9975-67-654-0 (broșat) ; 978-9975-67-653-3 (cartonat).

41. **Nume de familie (din perspectivă istorică)**. Vol. 2 / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Pontos, 2010. – 156 p. – ISBN 978-9975-51-099-8.

Recenzii:

42. *Răileanu, Viorica. Maria Cosniceanu. Nume de familie (din perspectivă istorică), vol. II. – Chișinău, Pontos, 2010, 156 p. // Philologia. – 2010. – Nr 3/4. – P. 114-117.*

43. *Pitiriciu, Silvia. Maria Cosniceanu. Nume de familie (din perspectivă istorică) // Studii și Cercetări de Onomastică și Lexicologie (SCOL). – 2011. – Nr 1/2. – P. 172-173.*

2018

44. **Nume de familie (din perspectivă istorică).** Vol. 3 / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Pontos, 2018. – 300 p. – ISBN 978-9975-51-997-7.

Recenzie:

45. *Răileanu, Viorica. Nume de familie rostuite frumos de Maria Cosniceanu // Akademos : Revistă de știință, inovare, cultură și artă. – 2019. – Nr 1. – P. 146-147.*

Articole în enciclopedii, culegeri și ediții periodice

1959

46. **Neologismul ca mijloc de caracterizare a personajelor în comediile lui V. Alecsandri** / Maria Cosniceanu // *Limba și literatura moldovenească.* – 1959. – Nr 2. – P. 34-39.

1960

47. **Funcțiile stilistice ale numelor proprii în piesele lui V. Alecsandri** / Maria Cosniceanu // *Тезисы докладов второй конференции молодых ученых Молдавии.* – Кишинев, 1960. – С. 57-58.

1961

48. **Folosirea arhaismelor și a dialectismelor în limba literară** / Maria Cosniceanu // *Cultivarea limbii.* – Chișinău, 1961. – Seria I. – P. 31-36.
49. **Funcțiile stilistice ale numelor proprii în comediile lui V. Alecsandri** / Maria Cosniceanu // *Limba și literatura moldovenească.* – 1961. – Nr 1. – P. 30-36.

1963

50. **Aspecte din antroponimia moldovenească** / Maria Cosniceanu // Труды III-й конференции молодых ученых Молдавии. – Кишинев, 1963. – Вып. 3 (Сер. обществ. наук). – С. 105-106.
51. **Note privind folosirea liniuței** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1963. – Nr 4. – P. 57-59.
52. **Note privind limba unor scriitori** / Maria Cosniceanu // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1963. – Seria III. – P. 61-65.
53. **Ortografia unor nume proprii** / Maria Cosniceanu // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1963. – Seria III. – P. 81-83.

1966

54. **Cu privire la corectitudinea lingvistică a gazetei raionale „Steagul Roșu” (Florești)** / Maria Cosniceanu // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1966. – Seria V. – P. 99-103.
55. **Dulgheru ori Diulgheri? : (Antroponimele noastre)** / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1966. – 2 iul. – P. 8-9.
56. **Folosirea corectă a unor nume de persoane** / Maria Cosniceanu // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1966. – Seria IV. – P. 102-104.

1967

57. **Antroponimele. Noțiuni despre antroponimie** / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1967. – 23 sept. – P. 12.
58. **Corectitudinea unor nume de familie** / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1967. – 8 iul. – P. 13.
59. **Cum te cheamă? : [scrierea corectă a numelor și prenumelor]** / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1967. – 11 mar. – P. 14.
60. **Particularitățile semantice ale antroponimelor** / Maria Cosniceanu // Материалы V-ой конференции молодых учёных Молдавии (общественные науки). – Кишинев, 1967. – С. 76-77.
61. **Problema articolului la antroponime** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1967. – Nr 1. – P. 12-16.
62. **Să ne cunoaștem prenumele și numele de familie** / Maria Cosniceanu // Tinerimea Moldovei. – 1967. – 16 iul. – P. 2.

1968

63. **Corectitudinea unor nume de familie moldovenești** / Maria Cosniceanu // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1968. – Seria VI. – P. 85-90.

1969

64. **Apariția numelor de familie la moldoveni** / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1969. – 16 aug. – P. 11.
65. **Despre prenumele noastre** / Maria Cosniceanu // Nistru. – 1969. – Nr 1. – P. 140-146.
66. **Originea numelor de familie** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1969. – Nr 1. – P. 38-47.

1970

67. **Actualitatea numelor** / Maria Cosniceanu, Vladimir Știuca // Femeia Moldovei. – 1970. – Nr 6. – P. 10-11.
68. **Conferință consacrată problemelor bilingvismului și polilingvismului** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1970. – Nr 1. – P. 75-76.
69. **Corectitudinea numelor de persoane** / Maria Cosniceanu, Anatol Eremia // Moldova Socialistă. – 1970. – 12 noiem. – P. 4.
70. **Источники пополнения молдавской антропонимии** / Мария Косничану // Сборник статей «Антропонимика». – Москва, 1970. – С. 68-74. – În lb. rusă.

1972

71. **Numele de familie** / Maria Cosniceanu, Anatol Eremia // Moldova Socialistă. – 1972. – 11 febr. – P. 4.
72. **Интерференция в антропонимии** (на материале славяно-молдавских отношений) / Мария Косничану // Проблемы двуязычия и многоязычия : Сборник. – Москва, 1972. – С. 328-332. – În lb. rusă.
73. **Славянское влияние на формирование молдавской системы наименования лиц** / Мария Косничану // Resumes de communications. – Sofia, 1972. – În lb. rusă.

1975

74. **Despre proveniența numelor** / Maria Cosniceanu // Scânteia Leninistă. – 1975. – Nr 9. – P. 22-23.
75. **De unde provin numele** / Maria Cosniceanu // Tinerimea Moldovei. – 1975. – 5 febr. – P. 3.
76. **Onomastică** / Maria Cosniceanu // Enciclopedia Sovietică Moldovenească. – Chișinău, 1975. – Vol. 5. – P. 46.
77. **Славянское влияние на формирование молдавской системы наименования лиц** / Мария Косничану // Actes du VI-ème Congrès International des sciences onomastiques. – Sofia, 1975. – T. 2. – P. 9-13. – În lb. rusă.

1977

78. **Conferința internațională „Perspectivele de dezvoltare a onomasticii slave”** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1977. – Nr 1. – P. 77-80.
79. **Derivarea semantică – procedeu de formare a antroponimelor din apelative și a apelativelor din antroponime** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1977. – Nr 3. – P. 49-59.
80. **Prenume de origine cultă în antroponomia contemporană** / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 1977. – 8 sept. – P. 8.
81. **Из истории молдавской антропонимии** / Мария Косничану // Историческая ономастика : Сборник. – Москва, 1977. – С. 138-152. – În lb. rusă.

1978

82. **Лексико-семантический способ образования молдавских антропонимов** / Мария Косничану // Nomina appellativa et nomina propria : Тезис. докл. 13-го Междунар. конгресса по ономастике (21-25 авг. 1978, Kraków) : Resumes des communications. – Kraków, 1978. – С. 130. – În lb. rusă.

1979

83. **Antroponime formate prin conversie / Maria Cosniceanu //** Limba și literatura moldovenească. – 1979. – Nr 2. – P. 22-31.
84. **A treia ședință lărgită a consiliului științific de problemă „Particularitățile și perspectiva dezvoltării limbii naționale moldovenești” / Maria Cosniceanu //** Limba și literatura moldovenească. – 1979. – Nr 3. – P. 63-65.
85. **Ședința în deplasare a consiliului științific de problemă „Particularitățile și perspectiva dezvoltării limbii naționale moldovenești” / Maria Cosniceanu //** Limba și literatura moldovenească. – 1979. – Nr 3. – P. 65-68.

1981

86. **De unde provine? : (Numirile lunilor în limba moldovenească) / Maria Cosniceanu //** Calendar 1982. – Chișinău, 1981. – P. 19, 71, 108, 145.
87. **Ședința a șasea lărgită a consiliului științific de problemă „Specificul și perspectiva dezvoltării limbii naționale moldovenești” / Maria Cosniceanu, Tamara Romandaș //** Limba și literatura moldovenească. – 1981. – Nr 3. – P. 75-77.
88. **Всероссийный симпозиум по проблемам семантики / Мария Косничану //** Вопросы языкознания. – 1981. – Nr 1. – În lb. rusă.

1982

89. **Interacțiunea dintre elementele slave și cele moldovenești în antroponimie (I) / Maria Cosniceanu //** Limba și literatura moldovenească. – 1982. – Nr 1. – P. 41-50.
90. **Interacțiunea dintre elementele slave și cele moldovenești în antroponimie (II) / Maria Cosniceanu //** Limba și literatura moldovenească. – 1982. – Nr 2. – P. 19-25.
91. **Соотношение между денотативным и референциальным значениями в антропонимии / Мария Косничану //** Теоретические проблемы семантики и ее отражения в

однойзычных словарях : Сборник. – Кишинев, 1982. – С. 49-51. – În lb. rusă.

1983

92. **Antroponimice** : [despre originea prenumelui *Emil/Emilian*] / Maria Cosniceanu // *Învățământul public*. – 1983. – 23 noiem. – P. 4. – (În lumea cuvintelor).
93. **Simpozionul internațional „Limbile naționale în societatea socialistă dezvoltată”** / Maria Cosniceanu // *Limba și literatura moldovenească*. – 1983. – Nr 1. – P. 74-76.
94. **Ședința largită a consiliului științific de problemă „Specificul și perspectiva dezvoltării limbii naționale moldovenești”** / Maria Cosniceanu // *Limba și literatura moldovenească*. – 1983. – Nr 1. – P. 74-76.
95. **Славянское влияние в антропонимии и формирование молдавской деривационной системы** / Мария Косничану // *Социально-историческая обусловленность развития молдавского языка* : Сборник. – Кишинев, 1983. – С. 52-69. – În lb. rusă.

1984

96. **Ortografierea patronimelor** / Maria Cosniceanu // *Tinerimea Moldovei*. – 1984. – 15 febr. – P. 4.
97. **Reflecții privind veșmântul verbal al materialelor transmise la radio și televiziune** / Maria Cosniceanu, Elena Constantinovici // *Cultivarea limbii : (Limba și stilul presei)* / red. resp.: S. Cibotaru. – Chișinău, 1984. – P. 71-81.
98. **Структура значения антропонима (На материале молдавского языка)** : Тезисы / Мария Косничану // *Internationaler Kongress für Namenforschung : Resümees der Vorträge und Mitteilungen*. – Leipzig, 1984. – În lb. rusă.

1985

99. **Originea prenumelui *Radu*** / Maria Cosniceanu // *Moldova*. – 1985. – Nr 9. – P. 30.

100. **Метонимическая основа некоторых молдавских антропонимов** / Мария Косничану // Актуальные вопросы филологии : К 70-летию академика Николая Григорьевича Корлэтяну. – Кишинев, 1985. – С. 123-131. – În lb. rusă.
101. **Структура значения антропонима (На материале молдавского языка)** / Мария Косничану // Der Eigename in Sprache und Gesellschaft : Internationaler Kongress für Namenforschung. – Leipzig, 1985. – P. 91-98. – În lb. rusă.

1986

102. **Neologismele în presa periodică** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1986. – Nr 2. – P. 19-22.
103. **Rolul antroponomelor la stabilirea sistemului de declinare în limba moldovenească** / Maria Cosniceanu // Probleme de istorie a limbii (studii și texte). – Chișinău, 1986. – P. 46-56.

1987

104. **Cu privire la corelația sunet-tip/fonem** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1987. – Nr 4. – P. 25-30.

1989

105. **Denaturări de sens** / Maria Cosniceanu // Jurnalistul Moldovei. – 1989. – Nr 5. – P. 25.
106. **Funcțiile sociale ale numelor de persoană** / Maria Cosniceanu // Limba și literatura moldovenească. – 1989. – Nr 3. – P. 68-72.
107. **Observații cu privire la limba și stilul materialelor transmise la radio și televiziune** / Maria Cosniceanu, Armenia Cicală // Cultivarea limbii. – Chișinău, 1989. – P. 109-120.
108. **Reglementarea antroponimiei moldovenești** / Maria Cosniceanu // Moldova Socialistă. – 1989. – 26 mar. – P. 3.
109. **Să favorizăm prietenia** / Maria Cosniceanu // Moldova Socialistă. – 1989. – 28 oct. – P. 3.

1990

110. **Componenții sensului stilistic** / Maria Cosniceanu // Conferința de totalizare a muncii de cercetare științifică și metodică al corpului didactic al IMA pe anul 1989 : Materialele rapoartelor și comunicărilor. – Chișinău, 1990. – P. 26.
111. **Conferința unională „Știința despre nume”** / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1990. – Nr 4. – P. 95-96.
112. **Emotivitatea în limbă și în vorbire** / Maria Cosniceanu // Capitole de stilistică. – Chișinău, 1990. – P. 311-323.
113. **Numele tău** / Maria Cosniceanu // Viața satului. – 1990. – 8 aug. – P. 6.
114. **Sensul stilistic** / Maria Cosniceanu // Capitole de stilistică. – Chișinău, 1990. – P. 55-82.
115. **Specificul național al numelor de familie** / Maria Cosniceanu // Viața satului. – 1990. – 29 aug. – P. 8.

1993

116. **Norma în antroponimie** / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1993. – Nr 3. – P. 34-38.
117. **Pretenții eronate** : [note critice la „Dicționarul numelor de familie românești” de A. Eremia și A. Dumbrăveanu] / Maria Cosniceanu // Glasul Națiunii. – 1993. – Nr 40. – P. 7.
118. **Să ne corectăm greșelile** : Instrucțiune privind ortografierea numelor de persoane românești și transliterarea din rusește a numelor neromânești ale reprezentanților altor etnii / Maria Cosniceanu // Moldova Suverană. – 1993. – 23 noiem. – P. 3.
119. **Să ne corectăm greșelile** : Instrucțiune privind ortografierea numelor de persoane românești și transliterarea din rusește a numelor neromânești ale reprezentanților altor etnii / Maria Cosniceanu // Moldova Suverană. – 1993. – 27 noiem. – P. 3.
120. **Să ne corectăm greșelile** : Instrucțiune privind ortografierea numelor de persoane românești și transliterarea din rusește a numelor neromânești ale reprezentanților altor etnii / Maria Cosniceanu // Moldova Suverană. – 1993. – 18 dec. – P. 3.

121. **Să ne cunoaștem numele** / Maria Cosniceanu // *Viața satului*. – 1993. – 6 mar. – P. 7.
122. **Simpozionul „Norma literară în contextul diversității funcționale a limbii române”** / Maria Cosniceanu // *Revistă de lingvistică și știință literară*. – 1993. – Nr 2. – P. 107-111.
123. **Scoate-mă din groapa asta... :** (Savanții comentează scrisorile cititorilor. Răspuns la scrisoarea lui Ion Giantâc, pensionar) / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 1993. – 10 iun. – P. 8.
124. **Антропонимы в социально-культурном контексте** / Мария Косничану // *Ономастика*. – Москва, 1993. – Ч. 1 : Имя и культура. Материалы к серии «Народы и культура», вып. XXV. – С. 226-231. – În lb. rusă.

1994

125. **Al X-lea simpozion național de onomastică** / Maria Cosniceanu, Magdalena Lungu // *Revistă de lingvistică și știință literară*. – 1994. – Nr 2. – P. 109-111.
126. **Alexei sau Alexie, Alexe?** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 30 sept. – P. 7. – (Numele noastre).
127. **„Limba moldovenească” și stilul administrativ-legislativ** / Maria Cosniceanu // *Glasul Națiunii*. – 1994. – 31 aug. – P. 2.
128. **Prenume feminine formate de la cele masculine** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 21 oct. – P. 7. – (Numele noastre).
129. **Prenumele Mihail și hipocoristicul Mihai** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 2 dec. – P. 7. – (Numele noastre).
130. **Prenumele Vladimir și Vlad** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 14 oct. – P. 7. – (Numele noastre).
131. **Sergei, Serghie, Sârghi, Sergiu** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 7 oct. – P. 7. – (Numele noastre).
132. **Teodor, Toader, Tudor, Feodor** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 18 noiem. – P. 7. – (Numele noastre).
133. **Vera și Veronica** / Maria Cosniceanu // *Făclia*. – 1994. – 11 noiem. – P. 7. – (Numele noastre).

1995

134. Al VIII-lea Colocviu Internațional „PatRom” / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1995. – Nr 1 – P. 136-137.
135. Denumirea limbii fixată în Constituția R. Moldova și limba în care este scrisă aceasta / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1995. – Nr 5. – P. 58-59.
136. Limba literară și stilul administrativ-juridic al Constituției R. Moldova (adoptată la 29 iulie 1994) / Maria Cosniceanu // Limba Română. – 1995. – Nr 4. – P. 40-41 ; Știința. – 1995. – Nr 8. – P. 6.
137. Numele de familie cu și fără -u final / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1995. – Nr 3. – P. 74-80.
138. Proiectul Lingvistic Internațional „PatRom” / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1995. – Nr 2. – P. 54-58.

1996

139. Al XI-lea Simpozion Național de Onomastică / Maria Cosniceanu, Magdalena Lungu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1996. – Nr 6. – P. 97-99.
140. Antroponimie : (Cinci decenii de studiere a limbii) / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1996. – Nr 4. – P. 34-38.
141. Comoditatea personală este un argument științific? / Maria Cosniceanu // Glasul Națiunii. – 1996. – Nr 9. – P. 3.
142. Numele de familie cu sufixul -eanu / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1996. – Nr 5. – P. 148-152.
143. Stilistică : (Cinci decenii de studiere a limbii) / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1996. – Nr 4. – P. 23-27.

1998

144. Privire retrospectivă asupra activității revistei [*Revistă de lingvistică și știință literară*] în cei 40 de ani / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 1998. – Nr 3. – P. 14.

145. Răspuns la „Ancheta” pentru *Revistă de lingvistică și știință literară* / Maria Cosniceanu // *Revistă de lingvistică și știință literară*. – 1998. – Nr 3. – P. 44-47.

1999

146. **Antroponimia la zece ani de la adoptarea legislației lingvistice** / Maria Cosniceanu // *Limba Română*. – 1999. – Nr 10. – P. 16-18.
147. **Consecințele nefaste ale rusificării numelor românești (I)** / Maria Cosniceanu // *Flux*. – 1999. – 26 noiem. – P. 9.
148. **Consecințele nefaste ale rusificării numelor românești (II)** / Maria Cosniceanu // *Flux*. – 1999. – 3 dec. – P. 10.

2001

149. **Украинские элементы в антропонимии Молдовы** / Мария Косничану // *Наукова спадщина професора С.В. Семчинського с сучасна філологія : Збірник наукових праць*. – Київ. – 2001. – Частина перша. – С. 614-620. – În lb. rusă.

2003

150. **Cadrul istoric – factor decisiv la etimologizarea numelor cu forme identice** / Maria Cosniceanu // *Buletinul Institutului de Lingvistică*. – 2003. – Nr 1. – P. 59-60.
151. **Contactele dintre limbi reflectate în antroponimie** / Maria Cosniceanu // *Limba și comunicare. În onoare Eugeni Coșeriu : Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului, Suceava, 2001. – Suceava, 2003. – Vol. 6, Pt. I. – P. 301-308.*
152. **Istoricul unor nume proprii din satul Răzeni** / Maria Cosniceanu // *Vatra veșniciei – Răzeni: carte de familie de neam răzenean: 1484-2003 / concepția și selecția: Constantin Mardare. – Chișinău, 2003. – P. 238-242. – (Monografia satului).*

2004

153. **Ca să nu dispărem din istorie, trebuie sa ne păstrăm numele :**
Interviu cu Maria Cosniceanu / realizat de Natalia Cojocaru //
Timpul. – 2004. – 16 ian. – P. 13.
154. **Nume de familie provenite de la numiri de culori /** Maria
Cosniceanu // Buletinul Institutului de Lingvistică. – 2004. – Nr
2. – P. 70-72.

2005

155. **Nume de familie cu suf. -man /** Maria Cosniceanu // Revistă de
lingvistică și știință literară. – 2005. – Nr 1/3. – P. 103-105.
156. **Numele tău :** Interviu cu Maria Cosniceanu, dr. în filologie, conf.
univ., cercetător coord. la Inst. de Lingvistică al AȘ din RM //
Ziarul de Gardă. – 2005. – 3 febr. – P. 8. – Semnat: A.T.

2006

157. **Despre numele de familie ale cobâlenilor /** Maria Cosniceanu
// Cobâlea – izvoare de lumină / Valerian Ciobanu. – Chișinău,
2006. – P. 56-60. – (Monografia satului).
158. **Omul își face numele : (Etimologia numelui Sulac) /** Maria
Cosniceanu // Nicolae Sulac în amintiri, cronici și imagini / resp.
de ed.: Alexandru Rusu ; coord.: Tudor Colac, Alexei Marulea,
Andrei Strâmbeanu [et al.]. – Chișinău, 2006. – P. 5.
159. **Proveniența unor nume de familie din satul Mălăiești, r. Râșcani**
/ Maria Cosniceanu // Acasă la Mălăiești : Documente și mărturii
din istoria mai veche și mai nouă a Mălăieștilor din județul Bălți :
Schite, istorisiri, folclor, creație literară de autori originari din
sat / Aurel Scobioală (coord.), Vasile Scobioală, Vasile Ciobanu,
Anatol Ciocanu, Aurel Ciocanu. – Chișinău, 2006. – P. 108, 121,
143, 435, 529-552. – (Monografia satului).

2007

160. **Nume de familie românești cu și fără articolul -l /** Maria
Cosniceanu // Limba Română. – 2007. – Nr 10/12. – P. 170-174.

2008

161. **Antroponime provenite de la denumirile părților corpului omenesc în română și în alte limbi romanice** / Maria Cosniceanu // Filologia modernă: realizări și perspective în context european : Materialele Colocviului internațional *In memoriam acad. Silviu Berejan*. – Chișinău, 2008. – P. 115-120.

2009

162. **Aspecte semantice ale studierii numelor de persoane** / Maria Cosniceanu // Revistă de lingvistică și știință literară. – 2009. – Nr 1/2. – P. 98-101.
163. **Nume de familie românești cu -a final** / Maria Cosniceanu // Buletin de lingvistică. – 2008-2009. – Nr 9/10. – P. 91-94.
164. **Valorificarea patrimoniului onomastic național** / Maria Cosniceanu, Anatol Eremia // Akademos : Revistă de știință, inovare, cultură și artă. – 2009. – Nr 4. – P. 24-28.

2010

165. **Antroponimele – între normă și arbitrar** / Maria Cosniceanu // Analele Științifice ale Universității Cooperatist-Comerciale din Moldova. – Chișinău, 2010. – P. 61-64.
166. **Originea numelor Rusu și Russo** / Maria Cosniceanu // Colocviul Internațional „Filologia modernă: realizări și perspective în context european”. Limbă, limbaj, vorbire: *In memoriam acad. Silviu Berejan și acad. Grigore Vieru* (ediția a 3-a), 10-12 noiem. 2009, Chișinău. – Chișinău, 2010. – P. 182-185.

2011

167. **De unde au apărut Plahotniuc și Ulinici?** / Maria Cosniceanu // Jurnal de Chișinău. – 2011. – 1 febr. – P. 5.
168. **Probleme de onomastică reflectate în revista „Limba Română”** / Maria Cosniceanu // Limba Română. – 2011. – Nr 3/6. – P. 90-97.

2012

169. **Aspectul istoric, factor important la stabilirea originii și semnificației numelor de persoane** / Maria Cosniceanu // Filologia modernă: realizări și perspective în context european. Abordări interdisciplinare în cercetarea lingvistică și literară. *In memoriam acad. Silviu Berejan*. – Chișinău, 2012. – P. 179-183.
170. **Nume românești cu sufixe slave (preferate de purtători sau impuse de administratori?)** / Maria Cosniceanu // Omagiu profesorului universitar Ion Melniciuc. – Chișinău, 2012. – P. 126-132.

2013

171. **Nume de familie provenite de la etnonime (1)** / Maria Cosniceanu // Philologia. – 2013. – Nr 1/2. – P. 75-81.
172. **Influențe slave în patronimia română (preferate de purtători sau impuse de administratori?)** / Maria Cosniceanu // Lecturi in memoriam acad. Silviu Berejan : Colocviu internațional, 10-11 noiem. 2011, Chișinău. – Chișinău, 2013. – P. 106-110.

2014

173. **Les noms de famille entre tradition et correctitude** / Maria Cosniceanu, Doina Corobceanu // Studii și cercetări de onomastică și lexicologie (SCOL). – 2014. – Anul VII, Nr 1/2. – P. 59-63. – În lb. fr.

2016

174. **Analiza antroponimelor sub aspect etimologico-funcțional** / Maria Cosniceanu // Probleme de Lingvistică, Literatură Română și Glotodidactică : Simpozion interuniversitar. – Chișinău, 2016. – P. 38-40.
175. **Reconsiderări privind etimologia și formele corecte ale unor nume de familie** / Maria Cosniceanu // Buletin de lingvistică. – 2016. – Nr 17. – P. 24-26.

2017

176. **Încadrarea lingvistică în realitățile europene în viziunea academicianului Nicolae Corlăteanu** / Maria Cosniceanu // Filologia modernă: realizări și perspective în context european : Colocviu cu participare internațională (ediția a 9-a). *In memoriam acad. Nicolae Corlăteanu* (100 de ani de la naștere), 2015, Chișinău. – Chișinău, 2017. – P. 122-126.
177. **Nume de familie provenite de la numiri de monede** / Maria Cosniceanu // Filologia modernă: Realizări și perspective în context european. *Bogdan Petriceicu Hasdeu: precursor al cercetărilor filologice* (ed. a 10-a), 20 oct. 2016, Chișinău. – Chișinău, 2017. – Vol. 10. – P. 63-67.

2020

178. **Am un nume** : Interviu cu Maria Cosniceanu în ajunul sărbătorii *Limba noastră cea română* / realizat de Lica Movilă // Florile Dalbe. – 2020. – 3 sept. – P. 2.
179. **Revista pentru toți** : [rev. „Natura” – 30 de ani de la apariție] / Maria Cosniceanu // Natura. – 2020. – 22 iun. – P. 9.

2021

180. **Maria Cosniceanu: O viață dedicată studierii numelor** : Interviu cu Maria Cosniceanu / realizat de Elena Ungureanu // Akademos : Revistă de știință, inovare, cultură și artă. – 2021. – Nr 1. – P. 91-100.

ARTICOLE PUBLICATE LA RUBRICILE
DICȚIONAR DE NUME ȘI CE NUME PURTĂM*

2002

181. **Arapu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 15 febr. – P. 11. – (Dicționar de nume).

---

* Sursele din acest capitol, apărute cu periodicitate constantă în săptămânalul *Timpul* (2002-2018) și în revista *Natura* (2006-2018), sunt prezentate în ordinea cronologică a apariției lor.

182. **Andoni** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 22 febr. – P. 11. – (Dicționar de nume).
183. **Batăreanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 1 mar. – P. 12. – (Dicționar de nume).
184. **Budu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 8 mar. – P. 13. – (Dicționar de nume).
185. **Botnaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 15 mar. – P. 11. – (Dicționar de nume).
186. **Burdu, Burduja** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 22 mar. – P. 11. – (Dicționar de nume).
187. **Capotă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 5 apr. – P. 11. – (Dicționar de nume).
188. **Oboroceanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 12 apr. – P. 11. – (Dicționar de nume).
189. **Gavriș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 19 apr. – P. 14. – (Dicționar de nume).
190. **Condrea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 26 apr. – P. 14. – (Dicționar de nume).
191. **Cârmu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 17 mai. – P. 14. – (Dicționar de nume).
192. **Brădețchi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 24 mai. – P. 11. – (Dicționar de nume).
193. **Corpaci** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 31 mai. – P. 11. – (Dicționar de nume).
194. **Buleică** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 7 iun. – P. 14. – (Dicționar de nume).
195. **Camerzan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 14 iun. – P. 14. – (Dicționar de nume).
196. **Caraman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 21 iun. – P. 14. – (Dicționar de nume).
197. **Joimiru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 28 iun. – P. 14. – (Dicționar de nume).
198. **Hoștină, Hoștinaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 12 iul. – P. 14. – (Dicționar de nume).

199. **Cătană** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 26 iul. – P. 14. – (Dicționar de nume).
200. **Gaşpar** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 6 sept. – P. 14. – (Dicționar de nume).
201. **Cotoman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 13 sept. – P. 14. – (Dicționar de nume).
202. **Erhan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 20 sept. – P. 14. – (Dicționar de nume).
203. **Iovu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 27 sept. – P. 14. – (Dicționar de nume).
204. **Hachi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 4 oct. – P. 16. – (Dicționar de nume).
205. **Zgarbur** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 11 oct. – P. 14. – (Dicționar de nume).
206. **Harti** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 18 oct. – P. 14. – (Dicționar de nume).
207. **Batâr** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 1 noiem. – P. 16. – (Dicționar de nume).
208. **Cataraga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 8 noiem. – P. 14. – (Dicționar de nume).
209. **Hurduza** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 15 noiem. – P. 14. – (Dicționar de nume).
210. **Dedu. Dediu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 22 noiem. – P. 14. – (Dicționar de nume).
211. **Chiper. Chiperi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 29 noiem. – P. 14. – (Dicționar de nume).
212. **Mardare** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 6 dec. – P. 14. – (Dicționar de nume).
213. **Chirigiu. Ciohodaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2002. – 20 dec. – P. 14. – (Dicționar de nume).

2003

214. **Ostrovaru. Ostrofeţ** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 24 ian. – P. 18. – (Dicționar de nume).

215. **Comișescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 28 febr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
216. **Manea. Manole** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 14 mar. – P. 14. – (Dicționar de nume).
217. **Postolache** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 21 mar. – P. 14. – (Dicționar de nume).
218. **Motricală** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 28 mar. – P. 14. – (Dicționar de nume).
219. **Mandeuș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 8 mai. – P. 14. – (Dicționar de nume).
220. **Moșnoi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 23 mai. – P. 27. – (Dicționar de nume).
221. **Hârștioagă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 13 iun. – P. 15. – (Dicționar de nume).
222. **Siloci** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 20 iun. – P. 18. – (Dicționar de nume).
223. **Tanachi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 27 iun. – P. 17. – (Dicționar de nume).
224. **Zuza** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 4 iul. – P. 16. – (Dicționar de nume).
225. **Aftene** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 25 iul. – P. 14. – (Dicționar de nume).
226. **Coadă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 14 noiem. – P. 14. – (Dicționar de nume).
227. **Visterniceanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 28 noiem. – P. 18. – (Dicționar de nume).
228. **Solcan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 5 dec. – P. 18. – (Dicționar de nume).
229. **Baciu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 12 dec. – P. 18. – (Dicționar de nume).
230. **Sinițaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 19 dec. – P. 22. – (Dicționar de nume).
231. **Tofan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2003. – 26 dec. – P. 19. – (Dicționar de nume).

2004

232. **Vasca**n / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 30 ian. – P. 23. – (Dicționar de nume).
233. **Zamșa** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 6 febr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
234. **Pântea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 13 febr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
235. **Mavrodin** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 20 febr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
236. **Stici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 27 febr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
237. **Testemițeanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 5 mar. – P. 20. – (Dicționar de nume).
238. **Garștea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 12 mar. – P. 18. – (Dicționar de nume).
239. **Loghin** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 19 mar. – P. 20. – (Dicționar de nume).
240. **Timircan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 26 mar. – P. 20. – (Dicționar de nume).
241. **Purice** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 9 apr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
242. **Blănaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 16 apr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
243. **Sorici. Calmâc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 23 apr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
244. **Gobjilă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 30 apr. – P. 18. – (Dicționar de nume).
245. **Brus** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 7 mai. – P. 18. – (Dicționar de nume).
246. **Mârza** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 14 mai. – P. 18. – (Dicționar de nume).
247. **Mârzac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 21 mai. – P. 20. – (Dicționar de nume).
248. **Corcodel** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 4 iun. – P. 20. – (Dicționar de nume).

249. **Macovei** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 11 iun. – P. 18. – (Dicționar de nume).
250. **Verejan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 18 iun. – P. 18. – (Dicționar de nume).
251. **Ciorici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 2 iul. – P. 20. – (Dicționar de nume).
252. **Uzun** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 16 iul. – P. 18 ; 17 sept. – P. 18. – (Dicționar de nume).
253. **Tălmăzanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 23 iul. – P. 18. – (Dicționar de nume).
254. **Dragoman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 30 iul. – P. 19. – (Dicționar de nume).
255. **Volcu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 24 sept. – P. 21. – (Dicționar de nume).
256. **Stăvilă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 1 oct. – P. 19. – (Dicționar de nume).
257. **Guranda** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 15 oct. – P. 19. – (Dicționar de nume).
258. **Răducanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 19 noiem. – P. 19. – (Dicționar de nume).
259. **Roșca** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 10 dec. – P. 21. – (Dicționar de nume).
260. **Pascal** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2004. – 17 dec. – P. 21. – (Dicționar de nume).

2005

261. **Cepraga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 7 ian. – P. 16. – (Dicționar de nume).
262. **Palade** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 14 ian. – P. 21. – (Dicționar de nume).
263. **Morăraș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 21 ian. – P. 19. – (Dicționar de nume).
264. **Buga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 11 febr. – P. 19. – (Dicționar de nume).

265. **Culeac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 18 febr. – P. 19. – (Dicționar de nume).
266. **Scutaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 25 febr. – P. 19. – (Dicționar de nume).
267. **Șercăneanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 4 mar. – P. 19. – (Dicționar de nume).
268. **Ticulaz** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 25 mar. – P. 14. – (Dicționar de nume).
269. **Jitarciuc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 15 apr. – P. 19. – (Dicționar de nume).
270. **Florea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 22 apr. – P. 19. – (Dicționar de nume).
271. **Potlog** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 29 apr. – P. 19. – (Dicționar de nume).
272. **Idriceanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 6 mai. – P. 18. – (Dicționar de nume).
273. **Bodeanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 3 iun. – P. 19. – (Dicționar de nume).
274. **Hagiu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 10 iun. – P. 19. – (Dicționar de nume).
275. **Mantea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 17 iun. – P. 19. – (Dicționar de nume).
276. **Vrancea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 1 iul. – P. 19. – (Dicționar de nume).
277. **Midoni** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 8 iul. – P. 19. – (Dicționar de nume).
278. **Boișteanu. Țuțuianu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 22 iul. – P. 19. – (Dicționar de nume).
279. **Hâncu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 9 sept. – P. 18. – (Dicționar de nume).
280. **Cangea. Ciolacu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 23 sept. – P. 19. – (Dicționar de nume).
281. **Tălămbuță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 14 oct. – P. 10. – (Dicționar de nume).

282. **Vășcu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 21 oct. – P. 10. – (Dicționar de nume).
283. **Arif** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 28 oct. – P. 10. – (Dicționar de nume).
284. **Șalamac. Tulbea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 2 dec. – P. 10. – (Dicționar de nume).
285. **Osmățescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 9 dec. – P. 10. – (Dicționar de nume).
286. **Zabulică** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2005. – 16 dec. – P. 10. – (Dicționar de nume).

2006

287. **Bilic** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 3 febr. – P. 22. – (Dicționar de nume).
288. **Cojuhari. Dobrovan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 17 febr. – P. 10. – (Dicționar de nume).
289. **Stamate** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 7 apr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
290. **Balica. Baleca** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 21 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).
291. **Balan. Bălan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 12 mai. – P. 22. – (Dicționar de nume).
292. **Cernega. Gățu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 7 iul. – P. 20. – (Dicționar de nume).
293. **Inculeț** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 14 iul. – P. 21. – (Dicționar de nume).
294. **Condur. Parpalac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 21 iul. – P. 20. – (Dicționar de nume).
295. **Candu. Daghi. Efros** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 22 sept. – P. 23. – (Dicționar de nume).
296. **Lencuță. Ostahi. Petraș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 29 sept. – P. 20. – (Dicționar de nume).
297. **Zgureanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2006. – 6 oct. – P. 24. – (Dicționar de nume).

298. **Baraliuc, Grama, Sofronovici, Teslaru** / Maria Cosniceanu // *Natura*. – 2006. – Nr 4. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
299. **Baban, Curchi, Reniță** / Maria Cosniceanu // *Natura*. – 2006. – Nr 7. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
300. **Odagiu, Dudnic, Gnatiuc, Sidorciuc** / Maria Cosniceanu // *Natura*. – 2006. – Nr 11. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
301. **Barbu, Brașoveanu, Cheller** / Maria Cosniceanu // *Natura*. – 2006. – Nr 12. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).

2007

302. **Beliman, Hotnog** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 12 ian. – P. 16. – (Dicționar de nume).
303. **Druguș** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 19 ian. – P. 16. – (Dicționar de nume).
304. **Marulea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 2 febr. – P. 16. – (Dicționar de nume).
305. **Gâdilică, Ștefăriță, Curbet** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 9 febr. – P. 15. – (Dicționar de nume).
306. **Gulea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 23 febr. – P. 9. – (Dicționar de nume).
307. **Zátic** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 17 mar. – P. 16. – (Dicționar de nume).
308. **Duca** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 30 mar. – P. 16. – (Dicționar de nume).
309. **Beschieru** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 27 apr. – P. 16. – (Dicționar de nume).
310. **Răzeșu** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 15 iun. – P. 16. – (Dicționar de nume).
311. **Chirman** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 29 iun. – P. 20. – (Dicționar de nume).
312. **Artemie** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 6 iul. – P. 20. – (Dicționar de nume).
313. **Ciupercă, Gurschi, Ilco, Chicu** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2007. – 20 iul. – P. 16. – (Dicționar de nume).

314. **Boinceanu, Dragancea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2007. – 27 iul. – P. 17. – (Dicționar de nume).
315. **Bencheci, Chistol** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2007. – 10 aug. – P. 16. – (Dicționar de nume).
316. **Buliga, Gandraman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2007. – 28 sept. – P. 16. – (Dicționar de nume).
317. **Gugulan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2007. – 5 oct. – P. 16. – (Dicționar de nume).
318. **Chichioi, Cujbă, Doibani, Nacai, Șutac** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 1. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
319. **Fusa, Sculea, Sprânceană, Țurcanu, Afanasă, Avram, Chira, Nastas, Sandu, Tomșa** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 2. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
320. **Perciun, Bâzdâga, Jacotă, Filat, Chira** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 3. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
321. **Anghel, Gorban, Parasca, Pascaru, Vitu, Vitiu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 4. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
322. **Bârcă, Lamborschi, Bogos, Solonaru** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 5. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
323. **Bodiu, Fusu, Manziuc, Midrigan, Tenchiu, Revencu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 6. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
324. **Martir, Mandiș, Mandeș, Marandici, Jidovanu, Joimiru** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2007. – Nr 9. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).

2008

325. **Lungu, Dolghi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 18 ian. – P. 20. – (Dicționar de nume).
326. **Antoși** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 8 febr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
327. **Jireghie** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 29 febr. – P. 17. – (Dicționar de nume).

328. **Găleanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 4 apr. – P. 20. – (Dicționar de nume).
329. **Galeru, Galearschi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 25 apr. – P. 21. – (Dicționar de nume).
330. **Hadârcă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 5 sept. – P. 16. – (Dicționar de nume).
331. **Crăciun** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2008. – 26 dec. – P. 29. – (Dicționar de nume).
332. **Baltagu, Banaga, Batăreanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 1. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
333. **Nani, Hatmanu, Prigoreanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 2. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
334. **Ghimpu, Șonțu, Prigoreanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 3. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
335. **Surugiu, Zlătaru, Plucci, Tarlev, Tăpălajea** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 4. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
336. **Bou, Balan, Bălan, Știrbeț** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 5. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
337. **Popa, Moșnoi, Cușnir, Cucereanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 6. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
338. **Budurin, Paraico, Nigai, Mihai, Miron** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 7. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
339. **Bubuioc, Postolache, Mitrofan** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 8. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).
340. **Martea, Sălcuțanu, Bărnaz** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2008. – Nr 9. – P. 16. – (Ce nume purtăm?).

2009

341. **Gherman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 30 ian. – P. 29. – (Dicționar de nume).
342. **Toacă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 24 apr. – P. 21. – (Dicționar de nume).
343. **Canțer** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 1 mai. – P. 29. – (Dicționar de nume).

344. **Ungureanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 29 mai. – P. 29. – (Dicționar de nume).
345. **Donos** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 19 iun. – P. 21. – (Dicționar de nume).
346. **Țopa** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 21 aug. – P. 16. – (Dicționar de nume).
347. **Hanganu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2009. – 7 oct. – P. 24. – (Dicționar de nume).

2011

348. **Bulat** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 4 febr. – P. 28. – (Dicționar de nume).
349. **Handrabura. Chisari. Ixari** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 11 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
350. **Sărbușcă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 25 febr. – P. 27. – (Dicționar de nume).
351. **Corețchi. Sochircă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 4 mar. – P. 28. – (Dicționar de nume).
352. **Apostol** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 18 mar. – P. 26. – (Dicționar de nume).
353. **Petrici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 25 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
354. **Viziru. Clima** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 1 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
355. **Goreanu. Gorincioi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 8 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
356. **Cucieru. Găitan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 15 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
357. **Corj. Gluh** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 22 apr. – P. 26. – (Dicționar de nume).
358. **Lozan. Lozovanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 6 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
359. **Glavan. Pagu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 13 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).

360. **Gajim** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 27 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
361. **Pagu. Pogor. Teleman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 17 iun. – P. 12. – (Dicționar de nume).
362. **Malcóci. Grib. Gribovanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 24 iun. – P. 24. – (Dicționar de nume).
363. **Leahu. Leșanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 8 iul. – P. 24. – (Dicționar de nume).
364. **Catargiu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 15 iul. – P. 24. – (Dicționar de nume).
365. **Rotaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 22 iul. – P. 24. – (Dicționar de nume).
366. **Cazacu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 29 iul. – P. 26. – (Dicționar de nume).
367. **Tarhon** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 5 aug. – P. 25. – (Dicționar de nume).
368. **Gherega. Nedelciuc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 12 aug. – P. 26. – (Dicționar de nume).
369. **Bujac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 19 aug. – P. 24. – (Dicționar de nume).
370. **Furdui** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 26 aug. – P. 26. – (Dicționar de nume).
371. **Castraveț** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 2 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
372. **Cirimpei. Herța** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 9 sept. – P. 24. – (Dicționar de nume).
373. **Anghel** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 16 sept. – P. 13. – (Dicționar de nume).
374. **Ani** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 23 sept. – P. 24. – (Dicționar de nume).
375. **Bezer. Efros** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 30 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
376. **Calmăș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 14 oct. – P. 27. – (Dicționar de nume).

377. **Ene. Enache** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 21 oct. – P. 24. – (Dicționar de nume).
378. **Erezanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 18 noiem. – P. 24. – (Dicționar de nume).
379. **Harea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2011. – 9 dec. – P. 24. – (Dicționar de nume).

2012

380. **Bucliș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 20 ian. – P. 24. – (Dicționar de nume).
381. **Iacomachi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 27 ian. – P. 24. – (Dicționar de nume).
382. **Osadcii. Guceac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 10 febr. – P. 28. – (Dicționar de nume).
383. **Ursache** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 24 febr. – P. 21. – (Dicționar de nume).
384. **Lupașcu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 2 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
385. **Bolboceanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 6 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
386. **Ciogolea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 1 iun. – P. 28. – (Dicționar de nume).
387. **Ciochină** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 8 iun. – P. 26. – (Dicționar de nume).
388. **Deleu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 15 iun. – P. 24. – (Dicționar de nume).
389. **Soltan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 22 iun. – P. 28. – (Dicționar de nume).
390. **Fotescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 29 iun. – P. 27. – (Dicționar de nume).
391. **Brăiescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 6 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
392. **Bivol** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 20 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).

393. **Botea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 27 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
394. **Potoroață** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 3 aug. – P. 27. – (Dicționar de nume).
395. **Cornescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 10 aug. – P. 27. – (Dicționar de nume).
396. **Eftodie** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 17 aug. – P. 27. – (Dicționar de nume).
397. **Berghi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 24 aug. – P. 27. – (Dicționar de nume).
398. **Casapu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 7 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
399. **Bejan. Bejenaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 14 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
400. **Cerchez** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 21 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
401. **Duceac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 28 sept. – P. 26. – (Dicționar de nume).
402. **Vătămanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 5 oct. – P. 26. – (Dicționar de nume).
403. **Șeremet** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 12 oct. – P. 28. – (Dicționar de nume).
404. **Hatmanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 19 oct. – P. 28. – (Dicționar de nume).
405. **Lari** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 26 oct. – P. 25. – (Dicționar de nume).
406. **Boșcăneanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 2 noiem. – P. 25– (Dicționar de nume).
407. **Baiu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 9 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
408. **Gherciu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 16 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
409. **Țigai** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 30 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).

410. **Miclăușeanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 7 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
411. **Lisu. Breahnă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 14 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
412. **Cozmulici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 21 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
413. **Fetescu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2012. – 28 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).

2013

414. **Băieșu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 11 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).
415. **Dumitraș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 18 ian. – P. 24. – (Dicționar de nume).
416. **Pruteanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 25 ian. – P. 24. – (Dicționar de nume).
417. **Panici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 1 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
418. **Dragalina** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 8 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
419. **Sârbu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 22 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
420. **Robu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 1 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
421. **Haiducu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 8 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
422. **Tincovan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 15 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
423. **Botezatu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 22 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
424. **Chetroșanu. Cudalbu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 29 mar. – P. 24. – (Dicționar de nume).
425. **Crețu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 5 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).

426. **Vutcărău** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 12 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
427. **Baltaga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 26 apr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
428. **Chintea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 3 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
429. **Manic** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 10 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
430. **Poroseci** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 17 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
431. **Onică** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 24 mai. – P. 28. – (Dicționar de nume).
432. **Bălățel** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 31 mai. – P. 28. – (Dicționar de nume).
433. **Zmeu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 7 iun. – P. 25. – (Dicționar de nume).
434. **David** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 14 iun. – P. 22. – (Dicționar de nume).
435. **Mărgărint** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 21 iun. – P. 22. – (Dicționar de nume).
436. **Verdeș. Mânzatu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 28 iun. – P. 22. – (Dicționar de nume).
437. **Stanciu. Cornei** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 12 iul. – P. 24. – (Dicționar de nume).
438. **Cristea. Cristei** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 26 iul. – P. 24. – (Dicționar de nume).
439. **Prodan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 2 aug. – P. 24. – (Dicționar de nume).
440. **Armașu. Galbur** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 15 noiembrie. – P. 23. – (Dicționar de nume).
441. **Grecu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 22 noiembrie. – P. 23. – (Dicționar de nume).
442. **Popistaș. Răzmeriță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 29 noiembrie. – P. 23. – (Dicționar de nume).

443. **Ghilăș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 6 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
444. **Stratan. Stratulat** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2013. – 13 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).

2014

445. **Morozan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 7 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
446. **Poparcea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 14 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
447. **Trebeș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 21 febr. – P. 24 ; 14 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
448. **Cotruță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 28 febr. – P. 24. – (Dicționar de nume).
449. **Toader** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 7 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).
450. **Tomșa** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 21 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
451. **Bógos** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 28 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
452. **Costin** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 4 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
453. **Pascal** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 11 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
454. **Tălmaciu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 18 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
455. **Cortac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 25 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
456. **Talmațchi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 2 mai. – P. 25. – (Dicționar de nume).
457. **Boțoc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 9 mai. – P. 25. – (Dicționar de nume).
458. **Cimpoacă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 16 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).

459. **Răileanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 14 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
460. **Sternioală** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 21 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
461. **Teleucă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 28 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
462. **Găină** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 5 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
463. **Colac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 12 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
464. **Costru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 19 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
465. **Gagiu. Gagea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2014. – 26 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).

2015

466. **Burlacu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 30 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).
467. **Chihai** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 6 febr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
468. **Afteni** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 13 febr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
469. **Gabur. Gaburici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 6 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
470. **Parfeni** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 13 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
471. **Potârcă. Poghircă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 20 mar. – P. 25. – (Dicționar de nume).
472. **Stoian** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 3 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
473. **Telembici** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 10 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).
474. **Cotorobai** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 24 apr. – P. 25. – (Dicționar de nume).

475. **Conea. Conev** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 1 mai. – P. 25. – (Dicționar de nume).
476. **Luca** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 8 mai. – P. 23. – (Dicționar de nume).
477. **Beșliu. Beșleagă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 29 mai. – P. 25. – (Dicționar de nume).
478. **Potângă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 5 iun. – P. 25. – (Dicționar de nume).
479. **Balmuș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 12 iun. – P. 25. – (Dicționar de nume).
480. **Zbanțu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 3 iul. – P. 25. – (Dicționar de nume).
481. **Prescornic. Naforniță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 10 iul. – P. 25. – (Dicționar de nume).
482. **Grumeza** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 24 iul. – P. 25. – (Dicționar de nume).
483. **Ciomârtan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 31 iul. – P. 25. – (Dicționar de nume).
484. **Josanu. Susanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 7 aug. – P. 25. – (Dicționar de nume).
485. **Osoianu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 14 aug. – P. 25. – (Dicționar de nume).
486. **Strâmbeanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 21 aug. – P. 25. – (Dicționar de nume).
487. **Burac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 11 sept. – P. 25. – (Dicționar de nume).
488. **Bontea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 18 sept. – P. 25. – (Dicționar de nume).
489. **Bulmaga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 25 sept. – P. 25. – (Dicționar de nume).
490. **Maftei** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 2 oct. – P. 25. – (Dicționar de nume).
491. **Stan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 16 oct. – P. 25. – (Dicționar de nume).

492. **Bărgan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 23 oct. – P. 25. – (Dicționar de nume).
493. **Bendelică** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 30 oct. – P. 24. – (Dicționar de nume).
494. **Lambru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 6 noiem. – P. 24. – (Dicționar de nume).
495. **Corduneanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 13 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
496. **Coșcodan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 20 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
497. **Curagău** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 27 noiem. – P. 25. – (Dicționar de nume).
498. **Movilă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 11 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
499. **Ciolpan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 18 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
500. **Păcuraru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2015. – 25 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).

2016

501. **Țăbărnă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 15 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).
502. **Mangăru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 22 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).
503. **Tăbârță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 29 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).
504. **Taban** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 5 febr. – P. 22. – (Dicționar de nume).
505. **Tamazlăcaru** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 12 febr. – P. 22. – (Dicționar de nume).
506. **Sahaidac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 19 febr. – P. 23. – (Dicționar de nume).
507. **Tomuz** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 26 febr. – P. 23. – (Dicționar de nume).

508. **Gordilă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 4 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).
509. **Vlas. Blaj** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 18 mar. – P. 22. – (Dicționar de nume).
510. **Vuluță** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 25 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).
511. **Vartic** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 8 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).
512. **Vlaicu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 15 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).
513. **Șoldan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 22 apr. – P. 22. – (Dicționar de nume).
514. **Vâlcu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 29 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).
515. **Boldur** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 6 mai. – P. 24. – (Dicționar de nume).
516. **Cicală** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 13 mai. – P. 23. – (Dicționar de nume).
517. **Dânga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 20 mai. – P. 22. – (Dicționar de nume).
518. **Mișcoi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 27 mai. – P. 23. – (Dicționar de nume).
519. **Cașcaval** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 3 iun. – P. 22. – (Dicționar de nume).
520. **Vâju** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 10 iun. – P. 22. – (Dicționar de nume).
521. **Savin** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 17 iun. – P. 24. – (Dicționar de nume).
522. **Galbur** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 24 iun. – P. 25. – (Dicționar de nume).
523. **Nagacevschi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 1 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
524. **Nacu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 8 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).

525. **Calpagiu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 15 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
526. **Ciumaș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 22 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
527. **Gologan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 29 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
528. **Ciugureanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 5 aug. – P. 24. – (Dicționar de nume).
529. **Zlotea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 9 sept. – P. 24. – (Dicționar de nume).
530. **Zugravu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 16 sept. – P. 24. – (Dicționar de nume).
531. **Maler** / Maria Cosniceanu // Timpul. Nr 48 – 2016. – 9 dec. – P. 24. – (Dicționar de nume).
532. **Șavga** / Maria Cosniceanu // Timpul. Nr 49 – 2016. – 16 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
533. **Ciumac** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2016. – 23 dec. – P. 25. – (Dicționar de nume).
534. **Apostol, Postolachi** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 3. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
535. **Leahu, Leșanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 4. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
536. **Nedelciuc** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 5. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
537. **Șeremet** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 6. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
538. **Lupașcu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 7. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
539. **Bulat** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 8. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
540. **Fetescu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 9. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
541. **Ene, Enache** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2016. – Nr 10. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).

542. **Potoroață** / Maria Cosniceanu // *Natura*. – 2016. – Nr 12. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).

2017

543. **Bojoga** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 20 ian. – P. 25. – (Dicționar de nume).

544. **Panțiru** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 17 febr. – P. 23. – (Dicționar de nume).

545. **Jigău** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 24 febr. – P. 31. – (Dicționar de nume).

546. **Gurău** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 3 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).

547. **Bocancea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 10 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).

548. **Baroncea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 17 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).

549. **Mogâldea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 24 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).

550. **Scorpan** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 31 mar. – P. 23. – (Dicționar de nume).

551. **Calancea** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 7 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).

552. **Chistruga** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 14 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).

553. **Oroșanu** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 21 apr. – P. 23. – (Dicționar de nume).

554. **Carasiucenco** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 5 mai. – P. 22. – (Dicționar de nume).

555. **Noroc** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 12 mai. – P. 23. – (Dicționar de nume).

556. **Tătaru** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 2 iun. – P. 24. – (Dicționar de nume).

557. **Turcu** / Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2017. – 9 iun. – P. 23. – (Dicționar de nume).

558. **Alcaz** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 16 iun. – P. 23. – (Dicționar de nume).
559. **Buzu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 23 iun. – P. 23. – (Dicționar de nume).
560. **Basoc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 30 iun. – P. 23. – (Dicționar de nume).
561. **Răzvanțu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 14 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
562. **Bacalu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 21 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
563. **Zănoagă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 28 iul. – P. 23. – (Dicționar de nume).
564. **Zglăvoc** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 4 aug. – P. 23. – (Dicționar de nume).
565. **Bogza** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 18 aug. – P. 22. – (Dicționar de nume).
566. **Chitoroagă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 25 aug. – P. 23. – (Dicționar de nume).
567. **Harea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 22 sept. – P. 21. – (Dicționar de nume).
568. **Rudi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 29 sept. – P. 19. – (Dicționar de nume).
569. **Testemițeanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 13 oct. – P. 11. – (Dicționar de nume).
570. **Cataraga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 20 oct. – P. 21. – (Dicționar de nume).
571. **Coroi** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 3 noiem. – P. 21. – (Dicționar de nume).
572. **Stan** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 24 noiem. – P. 21. – (Dicționar de nume).
573. **Corman** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 1 dec. – P. 21. – (Dicționar de nume).
574. **Batog** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 15 dec. – P. 21. – (Dicționar de nume).

575. **Șendrea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2017. – 29 dec. – P. 17. – (Dicționar de nume).
576. **Stratan, Stratulat** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 1. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
577. **Gangur, Gangură** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 2. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
578. **Boldișor, Guriteșcu, Gorincioi** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 3. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
579. **Vutcărau, Ghilaș, Bobână** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 4. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
580. **Budeanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 5. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
581. **Dabija** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 6. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
582. **Ursu, Șoimaru** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 7. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
583. **Gajim, Hagim** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 8. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
584. **Corețchi, Bucliș, Ciogolea** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 9. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
585. **Cujbă, Zlotea** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 10. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
586. **Odagiu, Rusu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 11. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
587. **Bârlădeanu, Palanceanu, Boguță** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2017. – Nr 12. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).

2018

588. **Deliu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 12 ian. – P. 17. – (Dicționar de nume).
589. **Cergă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 2 febr. – P. 17. – (Dicționar de nume).
590. **Farcaș** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 9 febr. – P. 17. – (Dicționar de nume).

591. **Gâlcă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 23 febr. – P. 17. – (Dicționar de nume).
592. **Ciurea** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 9 mar. – P. 17. – (Dicționar de nume).
593. **Lozan, Lozovanu** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 16 mar. – P. 11. – (Dicționar de nume).
594. **Baltaga** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 23 mar. – P. 16. – (Dicționar de nume).
595. **Stăvilă** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 11 mai. – P. 17. – (Dicționar de nume).
596. **Brega** / Maria Cosniceanu // Timpul. – 2018. – 8 iun. – P. 17. – (Dicționar de nume).
597. **Macovei, Mămăligă, Reniță** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 1. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
598. **Jamba** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 2. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
599. **Spătaru, Curchi, Răileanu** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 3. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
600. **Căpiță, Hârjău, Calmăș** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 4. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
601. **Tarhon, Tomșa** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 5. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
602. **Boțu, Boțan, Pascal, Verdeș** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 6. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
603. **Prodan, Chihai, Harea** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 7. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
604. **Josanu, Susanu, Grumeza** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 9. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
605. **Cristea, Cristei, Grecu, Răzmeriță** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 10. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
606. **Ciomârtan, Gordilă, Zota** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 11. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).
607. **Ciolpan, Păcuraru** / Maria Cosniceanu // Natura. – 2018. – Nr 12. – P. 15. – (Ce nume purtăm?).

RECENZII, OMAGIERI, EVOCĂRI

1971

608. „Egală între egale” de acad. N. Corlăteanu / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1971. – 27 oct. – P. 7. – Rec. la cartea: Egală între egale (Limba moldovenească literară în perioada sovietică) / Nicolae Corlăteanu. – Chișinău : Institutul de Limbă și Literatură al AȘ a RSSM, 1971. – 60 p.

1972

609. „Studiu de toponimie moldovenească” de A. Eremia / Maria Cosniceanu // Nistru. – 1972. – Nr 2. – P. 148-159. – Rec. la cartea: Nume de localități. Studiu de toponimie moldovenească / Anatol Eremia. – Chișinău : [S. n.], 1970. – 223 p.

1974

610. „Filologia sovietică moldovenească” / Maria Cosniceanu, Nicolae Bilețchi // Limba și literatura moldovenească. – 1974. – Nr 4. – P. 72-74. – Rec. la cartea: Filologia sovietică moldovenească / Institutul de Limbă și Literatură al AȘ a RSSM. – Chișinău : Știința, 1974. – 234 p.

1975

611. La izvorul de formare a limbilor romanice / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1975. – 15 febr. – P. 9. – Rec. la cartea: Исследование народной латыни и ее отношений с романскими языками / Н.Г. Корлэтяну. – Москва : Наука, 1974. – 304 с.

1976

612. Un studiu de stilistică / Maria Cosniceanu // Cultura. – 1976. – 10 iul. – P. 15. – Rec. la cartea: Schițe de stilistică a limbii moldovenești contemporane / Vitalie Marin. – Chișinău, 1975. – 363 p.

1979

- 613. Realizare prestigioasă a lingvisticii noastre /** Maria Cosniceanu, Nicolae Bilețchi // *Moldova Socialistă*. – 1979. – 5 aug. – P. 3. – Rec. la cartea: *Исследование народной латыни и ее отношений с романскими языками /* Н.Г. Корлэтяну. – Москва : Наука, 1974. – 304 с.

1981

- 614. [Cuvântul în vârtoarea vieții] /** Maria Cosniceanu // *Moldova Socialistă*. – 1981. – 2 iun. – P. 4 ; *Știința*. – 1981. – 9 iun. – P. 3-4. – Rec. la cartea: *Cuvântul în vârtoarea vieții /* Nicolae Corlăteanu. – Chișinău : Lumina, 1980. – 78 p.

1985

- 615. Cine-l cunoaște nu poate să nu-l admire :** (cuvânt de omagiere pentru Nicolae Corlăteanu la 70 de ani) / Maria Cosniceanu // *Femeia Moldovei*. – 1985. – Nr 5. – P. 12-13.
- 616. Varietăți funcțional-stilistice ale limbii moldovenești /** Maria Cosniceanu // *Limba și literatura moldovenească*. – 1985. – Nr 3. – P. 64-67. – Rec. la cartea: *Varietăți funcțional-stilistice ale limbii moldovenești*. – Chișinău : Știința, 1984. – 278 p.

1993

- 617. Lexicologia. Chișinău: Lumina, 1992, 226 p., de N. Corlăteanu, I. Melniciuc /** Maria Cosniceanu // *Revistă de lingvistică și știință literară*. – 1993. – Nr 5. – P. 105-108. – Rec. la cartea: *Lexicologia /* Nicolae Corlăteanu, Ion Melniciuc. – Chișinău : Lumina, 1992. – 226 p.

1994

- 618. Sintagmatica și paradigmatica circumstanțelor de timp în limba română. Chișinău, Știința, 1992, de V. Botnariuc /** Maria Cosniceanu // *Revistă de lingvistică și știință literară*. – 1994. – Nr 6. – P. 102-103. – Rec. la cartea: *Sintagmatica și paradigmatica*

circumstanțelor de timp în limba română / Vasile Botnariuc. – Chișinău : Știința, 1992. – 70 p.

1995

- 619. Pasiune științifică și noblețe sufletească :** (Nicolae Corlăteanu la 80 de ani) / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta.* – 1995. – 11 mai. – P. 7.

2001

- 620. Lumina cuvântului :** (Prilej de felicitare pentru Ion Melniciuc la 60 de ani) / Maria Cosniceanu // *Flux.* – 2001. – 23 mar. – P. 7.
- 621. O carte pentru toți** / Maria Cosniceanu // *Limba Română.* – 2001. – Nr 9/12. – P. 188-189. – Rec. la cartea: Norma literară și uzul local / Irina Condrea. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2001. – 136 p.

2003

- 622. Ion Ețcu, un plugar pe ogorul lingvisticii :** [70 de ani de la naștere] / Maria Cosniceanu // *Timpul.* – 2003. – 18 apr. – P. 14.

2004

- 623. Sfinției Sale părintelui Ioan Ciuntu :** [50 de ani de la naștere] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta.* – 2004. – 2 dec. – P. 1.

2005

- 624. Acad. Nicolae Corlăteanu, îndrumător al discipolilor** / Maria Cosniceanu // *Timpul.* – 2005. – 13 mai. – P. 19.
- 625. Îndrumător al discipolilor :** (acad. Nicolae Corlăteanu la 90 de ani) / Maria Cosniceanu // *Limba Română.* – 2005. – Nr 4. – P. 50-51.

2007

- 626. Dl Vladimir Ciubucciu la maturitatea tinereții** / Maria Cosniceanu // *Moldova Suverană.* – 2007. – 12 iul. – P. 5.

- 627. Personalitate care emană lumină :** [Vlad Ciubucciu – 70 de ani de la naștere – istoric și pedagog, promotor al învățământului, om de cultură, scriitor documentarist, specialist în domeniul genealogiei și onomasticii] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta.* – 2007. – 12 iul. – P. 6.

2008

- 628. Acad. Silviu Berejan, filozof și teoretician al limbii** / Maria Cosniceanu // *Timpul.* – 2008. – 31 iul. – P. 5.
- 629. Prof. Ion Ețcu la vârsta împlinirilor** / Maria Cosniceanu, Elena Ungureanu // *Literatura și arta.* – 2008. – 12 apr. – P. 7.
- 630. Veritabil slujitor al științei :** (Răspuns la chestionarul *In memoriam acad. S. Berejan*) / Maria Cosniceanu // *Limba Română.* – 2008. – Nr 9/10. – P. 96-99.

2009

- 631. Icoana sufletului meu** / Maria Cosniceanu // *Studia lingvistica et philologica. In memoriam Magistri Nicolae Corlăteanu.* – Chișinău, 2009. – P. 32-34.
- 632. Luptător pentru demnitatea și conștiința națională :** (In memoriam Vasile Melnic la 75 de ani) / Maria Cosniceanu // *Limba Română.* – 2009. – Nr 11/12. – P. 237-238.

2010

- 633. Academicianul Nicolae Corlăteanu în aprecierea contemporanilor săi** / Maria Cosniceanu // *Buletin de Lingvistică.* – 2010. – Nr 11. – P. 59-63.
- 634. Corabia mântuirii noastre** / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta.* – 2010. – 9 sept. – P. 4. – Rec. la cartea: O Corabie a Mântuirii: Catedrala Sf. Teodor Tiron și Teodora de la Sihla / protoiereu-mitrofor Ioan Ciuntu. – Chișinău : [S. n.], 2009. – 208 p.
- 635. Cuvântul preotului ca o tămadă :** [părintele Vlad Mihăilă, preot la Biserica „Sfânta Teodora de la Sihla”, 60 de ani de la naștere] / Maria Cosniceanu, Raisa Ciobanu // *Literatura și arta.* – 2010. – 21 oct. – P. 7.

- 636. La o aniversare :** [pref. la rev. *Buletin de lingvistică* : Materialele Simpozionului Internațional *Probleme actuale de lingvistică*. In memoria acad. N. Corlăteanu (95 de ani de la naștere)] / Maria Cosniceanu // *Buletin de lingvistică*. – 2010. – Nr 11. – P. 4-5.
- 637. Lumina adevărului** / Maria Cosniceanu // *Limba Română*. – 2010. – Nr 1/2. – P. 109-110. – Rec. la cartea: Testament. Cred în izbânda limbii române: Studii. Comunicări. Memorii / Nicolae Corlăteanu. – Chișinău : Biblioteca revistei „Limba Română”, 2010. – 256 p.
- 638. Lumina adevărului :** [Nicolae Corlăteanu – 95] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2010. – 28 ian. – P. 5.

2011

- 639. Amintiri în fața unei plăci comemorative :** [In memoria acad. Nicolae Corlăteanu] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2011. – 27 oct. – P. 4.
- 640. Fericirea de a străluci prin frumusețe și inteligență :** [Ana Bantoș la 60 de ani] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2011. – 7 apr. – P. 4.
- 641. O viață consacrată cercetării onomasticii naționale :** [Anatol Eremia la 80 de ani] / Maria Cosniceanu // *Philologia*. – 2011. – Nr 3/4. – P. 152-154.
- 642. Vocație de profesor :** [Ion Melniciuc la 70 de ani] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2011. – 24 mar. – P. 7.
- 643. Vocație și pasiune :** [Dr. habilitat Anatol Eremia la 80 de ani] / Maria Cosniceanu // *Akademos : Revistă de știință, inovare, cultură și artă*. – 2011. – Nr 2. – P. 159-160.

2012

- 644. Om al înțelepciunii și al împăcării :** [Nicolae Bilețchi la 75 de ani] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2012. – 8 mar. – P. 6.

2013

- 645. O nouă contribuție la studierea onomasticii /** Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2013. – 11 iul. – P. 7. – Rec. la cartea: Taina

numelui tău : Reflecții paleolingvistice / Vlad Ciubucciu. – Chișinău : Pontos, 2012. – 254 p.

646. Profesorul Ion Ețcu: o viață dedicată studiului limbii / Maria Cosniceanu, Elena Ungureanu // Timpul. – 2013. – 19 apr. – P. 24.

647. Vlad Pohilă – proeminent om de cultură / Maria Cosniceanu // Philologia. – 2013. – Nr 1/2. – P. 126-127.

2014

648. Preotul Ioan Ciuntu – semănător de lumină prin har divin / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 2014. – 4 dec. – P. 5.

649. Un dicționar pe care „mai bine o dată să-l vezi decât de zece ori să auzi / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 2014. – 25 sept. – P. 5. – Rec. la cartea: Dicționar tematic ilustrat. Locuința. Alimentația. Vestimentația. Îngrijirea corpului / Elena Ungureanu. – Chișinău : Arc, 2014. – 272 p.

2015

650. Patriarh al lingvisticii românești : [Acad. Nicolae Corlăteanu – 100 de ani de la naștere] / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 2015. – 14 mai. – P. 7.

2017

651. Cavaler al Limbii Române : [In memoriam prof. Ion Melniciuc] / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 2017. – 17 aug. – P. 10.

652. Constantin Tănase – om de omenie / Maria Cosniceanu // Ultimul editorial : [volum dedicat memoriei lui Constantin Tănase]. – Chișinău, 2017. – P. 314-315.

653. Destin împlinit : [Nicolae Bilețchi la 80 de ani] / Maria Cosniceanu, Grigore Cosniceanu // Literatura și arta. – 2017. – 9 mar. – P. 4.

654. Suflet mare înnobilat cu talent și erudiție : [despre scriitorul Aurelian Silvestru] / Maria Cosniceanu // Literatura și arta. – 2017. – 5 oct. – P. 1.

2018

655. **Decenii la rând consacrate cărții, limbii materne, culturii** : [Vlad Pohilă la 65 de ani] / Maria Cosniceanu // *BiblioPolis*. – 2018. – Vol. 69, Nr 2. – P. 140-142.
656. **O viață consacrată cărții și limbii materne** : [Vlad Pohilă la aniversare] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2018. – 5 apr. – P. 6.
657. **Ungureanu, Elena**. Un om care simțea românește : [lingvistul Ion Ețcu, 85 de ani de la naștere] / Elena Ungureanu, Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2018. – 7 iun. – P. 4.

2019

658. **Cuvânt de început** [pref.] / Maria Cosniceanu // *Prin defileul cuvintelor : Dicționar laic-creștin / protoiereu-mitrofor Ioan Ciuntu*. – Chișinău, 2019. – P. 3.
659. **Cuvântul preotului – leac pentru suflet** : [teologul Ioan Ciuntu – 65 de ani de la naștere] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2019. – 5 dec. – P. 6.

2020

660. **A mai căzut o stea** : [In memoriam Vlad Ciubuciu] / Maria Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2020. – 9 iul. – P. 7.
661. **Un trăsnet din senin** : [In memoriam Vlad Pohilă] / Maria Cosniceanu, Grigore Cosniceanu // *Literatura și arta*. – 2020. – 21 mai. – P. 11.

STUDII ȘI REFERINȚE LA ACTIVITATEA
MARIEI COSNICEANU

1992

662. **Tomescu, Domnița**. *Lucrări de onomastică românești din Republica Moldova* : [despre *Dicționarul de prenume și nume de familie purtate de moldoveni*, Chișinău : Știința, 1983, aut. Maria Cosniceanu] / Domnița Tomescu // *Limba română* (București). – 1992. – Nr 5. – P. 283-286.

1999

- 663. Corlăteanu, Nicolae.** Contribuție importantă la studierea numelor : Maria Cosniceanu – 65 / Nicolae Corlăteanu // *Limba Română*. – 1999. – Nr 12. – P. 37-39.
- 664. Tomescu, Domnița.** La recherche onomastique dans la Republique Moldave : [despre activitatea Mariei Cosniceanu] / Domnița Tomescu // *Onoma*. – 1999. – Nr 34. – P. 7-12. – În lb. fr.

2000

- 665. Dron, Ion.** Cosniceanu, Maria : [4.II.1935, s. Temeleuți, jud. Soroca] / Ion Dron // *Femei din Moldova : Encicl.* / ed.: Iurie Colesnic. – Chișinău, 2000. – P. 80.
- 666. Ețcu, Ion.** Maria Cosniceanu: un nume de referință în onomastica românească / Ion Ețcu // *Flux* : ediția de vineri. – 2000. – 4 febr. – P. 7.
- 667. Pohilă, Vlad.** Și-a împlinit un rost demn de toată stima și recunoștința noastră... : [despre Maria Cosniceanu, dr. în filologie, conf., cercetător, coord. la Inst. de Lingvistică al AȘ] / Vlad Pohilă // *Mesagerul*. – 2000. – 5 febr. – P. 6.

2005

- 668. Pohilă, Vlad.** Asiduă ocrotitoare a numelor noastre : [Maria Cosniceanu] / Vlad Pohilă // *Timpul*. – 2005. – 4 febr. – P. 19.
- 669. [Pohilă, Vlad].** Bucurați-vă de-un nume, ce vi-i dat cu demnitate să-l purtați : [pe marginea cărții Maria Cosniceanu. *Nume de familie (din perspectivă istorică)*]. Chișinău, 2004] / Vlad Pohilă // *BiblioPolis*. – 2005. – Vol. 13, Nr 1. – P. 53. – Semnat: Cronicar.
- 670. Țopa, Tudor.** Cartea noastră de vizită : (Maria Barbă-Cosniceanu) / Tudor Țopa // *Dârzenie râvnită* / Tudor Țopa. – Chișinău, 2005. – P. 127-133.

2006

- 671. Laureții TIMPULUI – 2006** : [printre laureați: Maria Cosniceanu, dr. în filologie, cercetător științific] // *Timpul*. – 2006. – 3 ian. – P. 3.

2010

672. **Ciobanu, Raisa.** Cuvânt despre o distinsă Doamnă : [Maria Cosniceanu, 75 de ani de la naștere] / Raisa Ciobanu // *Literatura și arta.* – 2010. – 11 febr. – P. 8.
673. **Codreanca, Lidia.** O Marie deosebită, între atâtea alte Mării : [despre Maria Cosniceanu, doctor în filologie, conf. universitar, cercetător și coordonator] / Lidia Codreanca // *Literatura și arta.* – 2010. – 11 mar. – P. 8.
674. **Dumbrăveanu, Albina.** Fidelitate profesională : (Maria Cosniceanu la 75 de ani) / Albina Dumbrăveanu // *Jurnal de Chișinău.* – 2010. – 2 febr. – P. 8.
675. **Eremia, Anatol.** Maria Cosniceanu – remarcabil cercetător al onomasticii românești / Anatol Eremia, Liliana Stegărescu // *Philologia.* – 2010. – Nr 1/2. – P. 126-127.
676. **Maria Cosniceanu** : [lingvistă, conf. universitar] // *Timpul.* – 2010. – 29 ian. – P. 3.
677. **Melniciuc, Cecilia.** Cosnicenii : [Maria Cosniceanu, lingvista] / Cecilia Melniciuc, Ion Melniciuc // *Literatura și arta.* – 2010. – 4 febr. – P. 7.
678. **Pohilă, Vlad.** O savantă care ne ocrotește numele : [Maria Cosniceanu] / Vlad Pohilă // *Literatura și arta.* – 2010. – 4 febr. – P. 7.
679. **Rotaru, Tatiana.** Un brand național al lingvisticii cu numele Maria Cosniceanu : [dr. în filologie Maria Cosniceanu la cea de-a 75-a aniversare de la naștere] / Tatiana Rotaru // *Literatura și arta.* – 2010. – 11 febr. – P. 8.
680. **Ungureanu, Elena.** „Hronicul și cântecul numelor” : Maria Cosniceanu la 75 de ani / Elena Ungureanu // *Akademos : Revistă de știință, inovare, cultură și artă.* – 2010. – Nr 1. – P. 136-137.

2011

681. **Mărgărit, Iulia.** Observații asupra unor nume de familie din Basarabia : [referințe la volumele semnate de Maria Cosniceanu] / Iulia Mărgărit // *Numele și numirea. Actele Conferinței Internaționale de Onomastică, ediția I. Interferențe multietnice*

în antroponimie / ed.: Ovidiu Felecan. – Cluj-Napoca, 2011.
– P. 171-182.

2012

682. Mărgărit, Iulia. Maria Cosniceanu, Nume de familie (din perspectivă istorică), [vol. I], 2004, 215 p.; [vol. II], Chișinău, [Editura] „Pontos”, 2010, 156 p. / Iulia Mărgărit // *Fonetica și dialectologie*. – 2012. – Anul XXXI. – P. 249-257.

2014

683. Ciobanu, Raisa. Un veritabil model de prieten sincer și devotat : [Maria Cosniceanu] / Raisa Ciobanu // *Literatura și arta*. – 2014. – 6 febr. – P. 6.

2015

684. Baraliuc, Valentin. Omagiu savantei Maria Cosniceanu (la popas aniversar) / Valentin Baraliuc // *Natura*. – 2015. – Febr. – P. 15.

685. Bilețchi, Nicolae. Pasiune și generozitate : [omagiu Mariei Cosniceanu] / Nicolae Bilețchi // *Literatura și arta*. – 2015. – 5 febr. – P. 7.

686. Melniciuc, Ion. Cântecul tinereții noastre : [despre Maria Cosniceanu] / Ion Melniciuc, Cecilia Melniciuc // *Literatura și arta*. – 2015. – 5 febr. – P. 7.

687. Maria Cosniceanu : lingvist, domeniul de investigații – antropnimia // *Timpul*. – 2015. – 30 ian. – P. 32.

688. Noi facem Timpul: Maria Cosniceanu // *Timpul*. – 2015. – 30 ian. – P. 31.

689. Pohilă, Vlad. Elegantă în viață, elegantă și în cercetare : [Maria Cosniceanu] / Vlad Pohilă // *Literatura și arta*. – 2015. – 5 febr. – P. 7 ; *BiblioPolis*. – 2015. – Vol. 56, Nr 1. – P. 154-155.

690. Pohilă, Vlad. Maria Cosniceanu // *Calendar Național 2015*. – Chișinău, 2015. – P. 70-71.

691. Răileanu, Viorica. În lumea numelor. Dr. Maria Cosniceanu la 80 de ani / Viorica Răileanu // *Akademios : Revistă de știință, inovare, cultură și artă*. – 2015. – Nr 1. – P. 184-185.

2016

- 692. Omul săptămânii: Maria Cosniceanu, lingvistă** // Timpul. – 2016. – 29 ian. – P. 4.
- 693. Țopa, Tudor.** Străjerii tezaurului lingvistic (Anatol Eremia, Maria Cosniceanu) // Generația mea de sacrificiu / Tudor Țopa. – Chișinău, 2016. – P. 84-91.

2019

- 694. Ciobanu, Raisa.** Filolog de mare anvergură : [despre Maria Cosniceanu] / Raisa Ciobanu // Literatura și arta. – 2019. – 31 ian. – P. 6.
- 695. Jioară, Mariana.** Ocrotitoarea numelor românești : [despre Maria Cosniceanu, specialist în domeniul antroponimiei naționale] / Mariana Jioară // Literatura și arta. – 2019. – 7 mar. – P. 5.

2020

- 696. Maria Cosniceanu: „Numele îl face pe om să fie!”** : Interviu cu Maria Cosniceanu / realizat de Elena Ungureanu // Oameni ai cuvântului : Culeg. de articole șt. / coord. de ed.: Aurelia Hanganu. – Chișinău, 2020. – P. 107-129.
- 697. [Ciobanu, Maria].** Maria Cosniceanu : [lingvist, dr. în științe filologice, cercetător șt., conf. univ., specialist în domeniul antroponimiei] // Calendar Național 2020. – Chișinău, 2019. – P. 69-70. – Semnat: M.C.

DOCUMENTE AUDIO*

Emisiuni la postul de radio Moldova

- 698. Maeștri ai cuvântului [Înregistrare audio]** : [Nicolae Corlăteanu la 65 de ani] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1980. – Durata: 01 min. 47 sec. – LA-0281.

---

* Descrierile bibliografice din acest capitol sunt prezentate în ordinea cronologică a difuzării emisiunilor la postul de radio Moldova.

699. **Maestri ai cuvântului** [Înregistrare audio] : [Nicolae Corlăteanu la 65 de ani] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1980. – Durata: 01 min. 47 sec. – LA-0281. – Continuare.
700. **Grai matern** [Înregistrare audio] : [despre folosirea neadecvată a neologismelor și a sinonimelor] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1985. – Durata: 07 min. 04 sec. – LA-0585.
701. **Grai matern** [Înregistrare audio] : rubrica *Cuvântul potrivit la locul potrivit* : [despre folosirea și îmbinarea neadecvată a neologismelor, arhaismelor, regionalismelor și a expresiilor frazeologice în unele publicații] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1985. – Durata: 07 min. 16 sec. – LA-0586.
702. **Grai matern** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre folosirea incorectă a unor îmbinări de cuvinte] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1986. – Durata: 07 min. 56 sec. – LA-0611.
703. **Grai matern** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre folosirea unor expresii frazeologice] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1986. – Durata: 07 min. 15 sec. – LA-0621.
704. **Maestri ai cuvântului** [Înregistrare audio] : [Nicolae Corlăteanu la 75 de ani] / Anatolie Ciobanu, Maria Cosniceanu [et al.] ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1990. – Durata: 12 min. 47 sec. – LA-1106.
705. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : [prezentarea volumului *Lexicologia* de Nicolae Corlăteanu și Ion Melniciuc] / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1993. – Durata: 06 min. 03 sec. – LA-1631.
706. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : Devieri antroponimice (*Alexei, Alexie, Alexe*) / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1994. – Durata: 07 min. 26 sec. – LA-1739.

707. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Actualitatea lingvistică* : [despre prenumele *Teodor* și variantele *Toader, Tudor*] / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1994. – Durata: 06 min. 50 sec. – LA-1740.
708. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Actualitatea lingvistică* : [despre prenumele *Sergiu, Serghei, Sârghi*] / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1994. – Durata: 05 min. 45 sec. – LA-1751.
709. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Actualitatea lingvistică* : [despre prenumele *Teodor* și variantele *Toader, Tudor* și numele de familie derivate] (continuare) / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1994. – Durata: 07 min. 57 sec. – LA-1755.
710. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Actualitatea lingvistică* : [despre prenumele *Vera* și *Veronica; Aliona, Svetlana, Snejana*] / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1994. – Durata: 07 min. 24 sec. – LA-1759.
711. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Actualitatea lingvistică* : [despre prenumele *Stanislav*] / Maria Cosniceanu ; red.: Svetlana Sârbu. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 05 min. 34 sec. – LA-1974.
712. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre utilizarea inadecvată a unor cuvinte și expresii] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 08 min. 24 sec. – LA-2125.
713. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre expresii tautologice] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 06 min. 18 sec. – LA-2131.
714. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre verbele *a asista/a exista/a persista* etc.] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 06 min. 46 sec. – LA-2166.

715. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre prenumele *Cristian, Cristina* și *Cristofor*] / Maria Cosniceanu ; red.: Nina Parfentie. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 03 min. 49 sec. – LA-2182.
716. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre corectitudinea numelor de familie] / Maria Cosniceanu ; red.: Ludmila Șcarevn. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 03 min. 44 sec. – LA-2293.
717. **Dulce grai** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre numele de familie ce au la bază etnonime: *Leahu, Șveț, Arapu, Nogai, Franț, Grecu, Neamțu, Rusu, Turcu, Bulgaru*] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 05 min. 54 sec. – LA-2342.
718. **Revista muzelor** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre formulele corecte de utilizare a expresiilor cu referire la cadouri, daruri, donații, colinde] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1995. – Durata: 07 min. 34 sec. – LA-2344.
719. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre unele îmbinări de cuvinte care au în componența lor neologisme] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 11 min. 13 sec. – LA-2378.
720. **Logos** [Înregistrare audio] : [Nicolae Bilețchi la 60 de ani] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 03 min. 45 sec. – LA-2379.
721. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre îmbinări frazeologice și idiomuri cu *ison, hang, saftea, pocinog*] / Maria Cosniceanu ; red.: Nina Parfentie. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 07 min. 57 sec. – LA-2389.
722. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre numele de persoane în actele oficiale] / Maria Cosniceanu ; red.: Emil Nicula. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 03 min. 32 sec. – LA-2420.

723. **Logos** [Înregistrare audio] : [Vladimir Ciubucciu la 60 de ani] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 05 min. 26 sec. – LA-2479.
724. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre unele neologisme] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 10 min. 40 sec. – LA-2526.
725. **Logos** [Înregistrare audio] : Cecilia Melniciuc în dialog cu Maria Cosniceanu: Rostul femeii în societate ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 26 min. 33 sec. – LA-2558.
726. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre utilizarea inadecvată a unor cuvinte] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 06 min. 06 sec. – LA-2581.
727. **Logos** [Înregistrare audio] : rubrica: *Cum vorbim, cum scriem* : [despre expresiile idiomatice] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1996. – Durata: 22 min. 35 sec. – LA-2859.
728. **Logos** [Înregistrare audio] : [„Probleme de onomastică în publicațiile periodice”: comunicare susținută de dna Maria Cosniceanu în cadrul Simpozionului „Corectitudine și expresivitate în mass-media”] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1997. – Durata: 16 min. 08 sec. – LA-2885 r4.
729. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre etimologia numelui *Vasile*] / Maria Cosniceanu ; red.: Cecilia Melniciuc. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 52 sec. – LA-2970.
730. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Volcu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Emil Nicula. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 33 sec. – LA-3048.
731. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Bâlba*] / Maria Cosniceanu ;

- red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 02 min. 38 sec. – LA-3050.
732. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Istrati*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3053.
733. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Nistor*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 06 sec. – LA-3055.
734. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Dragoman*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 58 sec. – LA-3057.
735. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Macovei*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 58 sec. – LA-3059.
736. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre prenumele *Anastasia* și numele de familie *Carp*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 10 sec. – LA-3067.
737. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Molența*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 12 sec. – LA-3071.
738. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Moraru, Morăraș*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 55 sec. – LA-3078.
739. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Banaga*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3079.

740. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Ciorici*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 58 sec. – LA-3080.
741. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Ruptașu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 52 sec. – LA-3081.
742. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Mârza*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3110.
743. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Gobjilă*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 45 sec. – LA-3128.
744. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Dodi*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3130.
745. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Dodu, Dodiță*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3133.
746. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Dodon*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3139.
747. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Brus*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 12 sec. – LA-3143.
748. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Testemițanu*] / Maria

- Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 56 sec. – LA-3145.
749. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Loghin* și toponimul *Logănești*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 54 sec. – LA-3146.
750. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre prenumele *Marta* și *Ana*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 06 sec. – LA-3147.
751. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Sorici*, prenumele *Sorin/Sorina*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 03 sec. – LA-3151.
752. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Albu* și derivatele acestuia] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 20 sec. – LA-3155.
753. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Mârzac*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 56 sec. – LA-3157.
754. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Căruntu*, *Galben*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 02 min. 50 sec. – LA-3161.
755. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Corcodel*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 04 min. 00 sec. – LA-3167.
756. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Căun*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 40 sec. – LA-3170.

757. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Verejan*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 58 sec. – LA-3173.
758. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Purice*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1998. – Durata: 03 min. 46 sec. – LA-3186.
759. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Blănaru*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1999. – Durata: 03 min. 52 sec. – LA-3189.
760. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Grebencea*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1999. – Durata: 04 min. 22 sec. – LA-3193.
761. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Munteanu, Belțic, Gafton, Stici, Fitcov, Boian, Dulea, Țobor, Bodrug, Leca*, toponimul *Batâr*, numele *Batâr, Căănău, Gașpar, Lunic, Guznac*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 1999. – Durata: 43 min. 21 sec. – LA-3197.
762. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Groza, Castraveț*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 03 min. 35 sec. – LA-3302.
763. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Roșca* și derivatele sale] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 02 min. 41 sec. – LA-3347.
764. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Joimiru/Jovmir*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 02 min. 45 sec. – LA-3386.

765. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Varzari* și toponimul *Vărzărești*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 02 min. 29 sec. – LA-3395.
766. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Nicula/Necula, Neculae/Nicolae*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 02 min. 32 sec. – LA-3396.
767. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Vicol*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 02 min. 40 sec. – LA-3397.
768. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Manoil/Manoilă*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2000. – Durata: 03 min. 00 sec. – LA-3398.
769. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Boțan*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 03 min. 00 sec. – LA-3399.
770. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Spânu, Chiosa*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 01 min. 58 sec. – LA-3400.
771. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Damian*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 32 sec. – LA-3401.
772. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Baciu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 49 sec. – LA-3402.
773. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Dedu/Dediu*] / Maria

- Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 03 min. 07 sec. – LA-3403.
774. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Camerzan/Cămârzan*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 47 sec. – LA-3404.
775. **În lumea cuvintelor**: Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Mereacre*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 32 sec. – LA-3405.
776. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Manea*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 23 sec. – LA-3406.
777. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Guțu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 29 sec. – LA-3407.
778. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Mac*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 03 min. 45 sec. – LA-3408.
779. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Garaz/Haraz*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 03 min. 30 sec. – LA-3409.
780. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Pojar*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 30 sec. – LA-3410.
781. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Comișescu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 55 sec. – LA-3411.

782. **În lumea cuvintelor** : Ghid radiofonic de cultivare a limbii [Înregistrare audio] : [despre numele *Comișescu*] / Maria Cosniceanu ; red.: Raisa Belicov. – Chișinău : Radio Moldova, 2001. – Durata: 02 min. 55 sec. – LA-3411. – Continuare.

Emisiuni la postul de radio „Vocea Basarabiei”***2011**

- 783. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bulat*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 21 ian. 2011.
- 784. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Hâncu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 28 ian. 2011.
- 785. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Handrabura*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 4 febr. 2011.
- 786. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Sârbușcă, Chisari, Ixari*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 11 febr. 2011.
- 787. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Corețchi, Sochircă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 18 febr. 2011.
- 788. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Selonia, Pascal, Apostol*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 25 febr. 2011.
- 789. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Triboi, Cujbă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 4 mar. 2011.
- 790. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Petrici, Baci, Băcescu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 11 mar. 2011.
- 791. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Gonța, Manea*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 18 mar. 2011.

---

* Sursele din acest capitol sunt prezentate în ordinea cronologică a difuzării la postul de radio „Vocea Basarabiei”, redactori responsabili: Maria Bulat-Saharneanu și Anișoara Moraru. Informație din arhiva protagonistei lucrării.

792. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Viziru, Clima*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 1 apr. 2011.
793. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Cucieru, Găitan*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 8 apr. 2011.
794. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Goreanu, Gorincioi*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 15 apr. 2011.
795. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Corj, Gluh*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 22 apr. 2011.
796. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Țârdea, Zuza*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 6 mai 2011.
797. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Lozan, Lozovanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 20 mai 2011.
798. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Pagu, Pogor, Teleman*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 27 mai 2011.
799. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Gajim, Catargiu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 3 iun. 2011.
800. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Malcoci, Grib, Gribovanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 17 iun. 2011.
801. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Leahu, Leșanu, Cazacu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 24 iun. 2011.
802. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bujac, Smerea, Staver*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 1 iul. 2011.

803. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Tarhon, Castraveț, Groza*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 8 iul. 2011.
804. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Catană, Rotaru*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 15 iul. 2011.
805. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Furdui, Cîrimpei, Gherega*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 29 iul. 2011.
806. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Sirețeanu, Marian, Tulbă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 5 aug. 2011.
807. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Macovei, Nedelciuc, Herța*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 12 aug. 2011.
808. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bezer, Calmăș, Erezanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 19 aug. 2011.
809. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Anghel, Harea, Lari*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 26 aug. 2011.
810. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Ani, Efros, Eni, Enache*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 2 sept. 2011.
811. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Cramarciuc, Guceac, Prigoci, Volos, Platniuc*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 16 sept. 2011.
812. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Porubin, Osadcii, Berlinschi, Corcencu, Vengher*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 23 sept. 2011.
813. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Iacomachi, Iachimovschi, Sinchevici, Raevscaia*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 30 sept. 2011.

- 814. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Deleu, Zamfir, Capcelea*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 7 oct. 2011.
- 815. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bolboceanu, Fitiniuc*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 21 oct. 2011.
- 816. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bucliș, Burduja*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 28 oct. 2011.
- 817. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Lupu, Lupan, Lupașcu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 4 noiem. 2011.
- 818. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Ciochină, Ciogolea, Ganea*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 11 noiem. 2011.
- 819. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Ursache, Hacina*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 18 noiem. 2011.
- 820. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Talmațchi, Berghi*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 2 dec. 2011.
- 821. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bógos*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 9 dec. 2011.
- 822. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Costin*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 11 dec. 2011.
- 823. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Brăescu, Gânu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 30 dec. 2011.

2012

- 824. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bivol, Soltan*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 6 ian. 2012.

825. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Iftodie, Lozan*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 13 ian. 2012.
826. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Gondrea, Mătășaru*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 10 febr. 2012.
827. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Casapu, Chilianu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 17 febr. 2012.
828. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Botea, Potoroacă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 24 febr. 2012.
829. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Fotescu, Coștei*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 2 mar. 2012.
830. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Cornescu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 9 mar. 2012.
831. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Hârjău, Râlea, Hârcăială, Mumgiu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 16 mar. 2012.
832. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Darabană, Lisu, Moroșanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 23 mar. 2012.
833. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Gogu, Tofan*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 30 mar. 2012.
834. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Boșcăneanu, Dobzeu, Cheșcu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 6 apr. 2012.
835. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Baiu, Ghirghircic*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 13 apr. 2012.

- 836. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Țigai, Cheptene*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 20 apr. 2012.
- 837. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Gherciu, Mucuță, Cliciuc*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 27 apr. 2012.
- 838. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bârcă, Caraman*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 11 mai 2012.
- 839. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Dobrovolschi, Vătămănescu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 18 mai 2012.
- 840. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Cerchez, Bulucea*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 25 mai 2012.
- 841. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Jamba, Stici*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 8 iun. 2012.
- 842. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Hatmanu, Șeremet*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 29 iun. 2012.
- 843. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bejan, Bejenaru, Guțu, Huțu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 6 iul. 2012.
- 844. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Duceac, Pavliuc, Procopciuc*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 13 iul. 2012.
- 845. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Condúr, Postolache*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 20 iul. 2012.
- 846. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Chistol, Rogut, Dandara*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 27 iul. 2012.

847. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Mereșevschi, Zubco*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 10 aug. 2012.
848. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Ciubotaru, Marola*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 17 aug. 2012.
849. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Haiducu, Sârbu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 24 aug. 2012.
850. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Besedovschi, Novicov, Scobici*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 31 aug. 2012.
851. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Brumă, Șindilă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 5 oct. 2012.
852. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Robu, Fisticanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 12 oct. 2012.
853. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Băieșu, Breahnă, Cortac*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 26 oct. 2012.
854. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Dumitraș, Cozmulici*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 2 noiem. 2012.
855. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Micleușanu, Pruteanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 9 noiem. 2012.
856. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Fetescu, Gherasim*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 7 dec. 2012.

2013

857. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Panici*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 1 febr. 2013.

858. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Dragalina*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 8 febr. 2013.
859. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Botezatu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 22 febr. 2013.
860. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Garaz*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 1 mar. 2013.
861. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Tincovan, Guzun*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 8 mar. 2013.
862. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Vutcărău, Ciupac*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 15 mar. 2013.
863. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Marandici, Chintea*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 22 mar. 2013.
864. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Jacotă, Crețu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 29 mar. 2013.
865. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Onică, Poroseci*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 12 apr. 2013.
866. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Manic, Baltaga, Chetroșanu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 19 apr. 2013.
867. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Sava, Pletniuc, Lisnic*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 26 apr. 2013.
868. **Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Bălățel, Zmeu*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 17 mai 2013.

- 869. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *Mărgărint, Tăbăcaru*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 24 mai 2013.
- 870. Originea și semnificația numelor** [Înregistrare audio] : [despre numele de familie *David, Demici, Pastramă*] / Maria Cosniceanu. – Chișinău : Vocea Basarabiei, 31 mai 2013.

INDEXURI AUXILIARE

INDEX DE NUME DE AUTORI

- Alecsandri, Vasile (46), (47), (49)
 Bantoș, Ana (640)
 Bahnaru, Vasile 19, 20, 24, 27
 Baraliuc, Valentin 684
 Belicov, Raisa 731-781
 Berejan, Silviu (161), (166), (169),
 (172), (628), (630)
 Bilețchi, Nicolae 610, 613, (644),
 (653), 685, (720)
 Botnariuc, Vasile (618)
 Burci, Iustina 38
 Cano González, Ana María (33)
 Cibotaru, Semion 97
 Cicală, Armenia 107, 516
 Ciobanu, Anatolie 704
 Ciobanu, Maria (M.C.) 697
 Ciobanu, Raisa 635, 672, 683, 694
 Ciobanu, Valerian 157
 Ciobanu, Vasile 159
 Ciocanu, Anatol 159
 Ciocanu, Aurel 159
 Ciubucciu, Vlad (626), (627), (645),
 (660), (723)
 Ciuntu, Ioan (623), (634), (648),
 (658), (659)
 Codreanca, Lidia 673
 Cojocaru, Natalia 153
 Colac, Tudor 158
 Colesnic, Iurie 665
 Condrea, Irina (621)
 Constantinovici, Elena 97
 Corlăteanu, Nicolae 8, 35, (176),
 (608), (614), (615), (617), (619),
 (624), (625), (631), (633), (636),
 (637), (638), (639), (650), 663,
 (698), (699), (705)
 Corobceanu, Doina 173
 Cosniceanu, Grigore 653, 661
 Coșeriu, Eugeniu (151)
 Donos, Alexandru 12
 Dron, Ion 21, 28, 665
 Dumbrăveanu, Albina 2, 22, (117),
 674
 Eremia, Anatol 1, (2), (3), 4, 11, 69, 71,
 (117), 164, (609), (641), (643), 675,
 (693)
 Ețcu, Ion (622), (629), (646), (657),
 666
 Felecan, Ovidiu (681)
 Giantăc, Ion (123)
 Germain, Jean 33
 Hanganu, Aurelia 696
 Hasdeu, Bogdan Petriceicu (177)
 Hropotinschi, Andrei 5
 Jioară, Mariana 695
 Kremer, Dieter 30, 33
 Lungu, Magdalena 125, 139
 Mardare, Constantin 152
 Marin, Vitalie (612)
 Marulea, Alexei 158
 Mărgărit, Iulia (681), 682
 Melnic, Vasile 3, (632)
 Mihăilă, Vlad (635)

- Melniciuc, Cecilia 677, 686, 698-714,
717-720, 723-729
- Melniciuc, Ion 35, (170), (617), (620),
(642), (651), 677, 686
- Movilă, Lica 178
- Muzîca, Tatiana 29
- Negură-Părău, Nina 32
- Nicula, Emil 722, 730
- Parfentie, Nina 715, 721
- Pavel, Vasile 6
- Pitiriciu, Silvia 43
- Pohilă, Vlad (647), (655), (656), (661),
667, 668, 669 (Cronicar), 678, 689,
690
- Popova, Magdalena 15
- Răileanu, Viorica 42, 45, 691
- Romandaș, Tamara 87
- Roșcovan, Eliza 9, 10
- Rotaru, Tatiana 679
- Rusu, Alexandru 158
- Sârbu, Svetlana 705-711
- Silvestru, Aurelian (654)
- Scobioală, Aurel 159
- Scobioală, Vasile 159
- Soloviov, Vasile 13, 16
- Stegărescu, Liliana 675
- Strâmbeanu, Andrei 158
- Sulac, Nicolae (158)
- Șcarevn, Ludmila 716
- Știuca, Vladimir 67
- Tănase, Constantin (652)
- Tomescu, Domnița (662), (664)
- Țopa, Tudor 670, 693
- Ungureanu, Elena 36, 39, 180, 629,
646, (649), 657, 680, 696
- Ungureanu, Valentina 17
- Vieru, Grigore (166)
- Корлэтяну, Н.Г. (100), (611), (613)
- Семчинський С.В.-(149)

INDEX DE NUME DE FAMILIE*

- Afanasă 319
- Aftene 225
- Afteni 468
- Albu 752
- Alcaz 558
- Andoni 182
- Anghel 321, 373, 809
- Ani 374, 810
- Antohi 326
- Apostol 352, 534, 788
- Arapu 181, 717
- Arif 283
- Armașu 440
- Artemie 312
- Avram 319
- Baban 299
- Bacalu 562
- Baciu 229, 772, 790
- Băcescu 790
- Băieșu 414, 853
- Baiu 407, 835
- Balan 291, 336
- Bălan 291, 336
- Bălățel 432, 868
- Bălba 731
- Baleca 290
- Balica 290
- Balmuș 479
- Baltaga 427, 594, 866
- Baltagu 332
- Banaga 332, 739
- Baraliuc 298

* Indexul cuprinde numele de familie analizate în articolele și emisiunile dnei Maria Cosniceanu.

- Barbu 301
Bârcă 838
Bărlădeanu 587
Bârnaz 340
Baroncea 548
Basoc 560
Batâr 207, 761
Batăreanu 183, 332
Batog 574
Bejan 843
Bejenaru 843
Beliman 302
Belțic 761
Benchechi 315
Bendelică 493
Berghi 397
Berghi 820
Berlinschi 812
Beschieru 309
Besedovschi 850
Beșleagă 477
Beșliu 477
Bezer 375, 808
Bilic 287
Bivol 392, 824
Blaj 509
Blănaru 242, 759
Bobână 579
Bocancea 547
Bodeanu 273
Bodiu 323
Bodrug 761
Bógos 322, 451, 821
Boguță 587
Bogza 565
Boian 761
Boinceanu 314
Boișteanu 278
Bojoga 543
Bolboceanu 385, 815
Boldișor 578
Boldur 515
Bontea 488
Boșcăneanu 406, 834
Boțan 602, 769
Botea 393, 828
Botezatu 423, 859
Botnaru 185
Boțoc 457
Boțu 602
Bou 336
Brădețchi 192
Brăescu 823
Brăiescu 391
Brașoveanu 301
Breahnă 411, 853
Brega 596
Brumă 851
Brus 245, 747
Bubuioc 339
Buclîș 380, 584, 816
Budeanu 580
Budu 184
Budurin 338
Buga 264
Bujac 369, 802
Bulat 348, 539, 783
Buleică 194
Bulgaru 717
Buliga 316
Bulmaga 489
Bulucea 840
Burac 487
Burdu 186
Burduja 186, 816
Burlacu 466
Buzu 559
Calancea 551
Calmăc 243
Calmăș 376, 600, (808)

- Calpagiu 525
Cămârzan 774
Camerzan 195, 774
Cănănau 761
Candu 295
Cangea 280
Canter 343
Capcelea 814
Căpiță 600
Capotă 187
Caraman 196, 838
Carasiucenco 554
Casapu 398
Casapu 827
Castraveț 371, 762, 803
Cașcaval 519
Catană 804
Cataraga 208, 570
Catargiu 364, 799
Cătană 199
Căun 756
Cazacu 366, 801
Căruntu 754
Cârmu 191
Cepraga 261
Cerchez 400, 840
Cergă 589
Cernega 292
Cheller 301
Cheptene 836
Cheșcu 834
Chetroșanu 424, 866
Chichioi 318
Chicu 313
Chihai 467, 603
Chilianu 827
Chintea 428, 863
Chiosa 770
Chiper 211
Chiperi 211
Chira 319, 320
Chirigiu 213
Chirman 311
Chisari 349, 786
Chistol 315, 846
Chistruga 552
Chitoroagă 566
Cicală 516
Cimpoacă 458
Ciochină 387, 818
Ciogolea 386, 584, 818
Ciohodaru 213
Ciolacu 280
Ciolpan 499, 607
Ciomârtan 483, 606
Ciorici 251, 740
Cirimpei 372, 805
Ciubotaru 848
Ciugureanu 528
Ciumac 533
Ciumaș 526
Ciupac 862
Ciupercă 313
Ciurea 592
Cliciuc 837
Clima 354, 792
Coadă 226
Cojuhari 288
Colac 463
Comișescu 215, 781, 782
Condrea 190
Condúr 294, 845
Conea 475
Conev 475
Corcencu 812
Corcodel 248, 755
Corduneanu 495
Corețchi 351, 584, 787
Corj 357, 795
Corman 573

- Cornei 437
Cornescu 395, 830
Coroi 571
Corpaci 193
Cortac 455, 853
Coșcodan 496
Coștei 829
Costin 452, 822
Costru 464
Cotoman 201
Cotorobai 474
Cotruță 448
Cozmulici 412, 854
Crăciun 331
Cramarciuc 811
Crețu 425, 864
Cristea 438, 605
Cristei 438, 605
Cucereanu 337
Cucieru 356, 793
Cudalbu 424
Cujbă 318, 585, 789
Culeac 265
Curagău 497
Curbet 305
Curchi 299, 599
Cușnir 337
Dabija 581
Daghi 295
Damian 771
Dandara 846
Dânga 517
Darabană 832
David 434, 870
Dediu 210, 773
Dedu 210, 773
Deleu 388, 814
Deliu 588
Demici 870
Dobrovan 288
Dobrovolschi 839
Dobzeu 834
Dodi 744
Dodiță 745
Dodon 746
Dodu 745
Doibani 318
Dolghi 325
Donos 345
Dragalina 418, 858
Dragancea 314
Dragoman 254, 734
Druguș 303
Duca 308
Duceac 401, 844
Dudnic 300
Dulea 761
Dumitraș 415, 854
Efros 295, 375, 810
Eftodie 396
Enache 377, 541, 810
Ene 377, 541
Eni 810
Erezanu 378, 808
Erhan 202
Farcaș 590
Fetescu 413, 540, 856
Filat 320
Fisticanu 852
Fitcov 761
Fitiniuc 815
Florea 270
Fotescu 390, 829
Frañ 717
Furdui 370, 805
Fusa 319
Fusu 323
Gabur 469
Gaburici 469
Gădilică 305

- Gafton 761
Gagea 465
Gagiu 465
Găitan 356, 793
Gajim 360, 583, 799
Galben 754
Galbur 440, 522
Galearschi 329
Galeru 329
Gandraman 316
Ganea 818
Gangur 577
Gangură 577
Garaz 779, 860
Garștea 238
Gașpar 200, 761
Gavriș 189
Gănu 823
Gățu 292
Gherasim 856
Gherciu 408, 837
Gherega 368, 805
Gherman 341
Ghilăș 443, 579
Ghimpu 334
Ghirghircic 835
Glavan 359
Gluh 357, 795
Gnatiuc 300
Gobjilă 244, 743
Gogu 833
Gologan 527
Gondrea 826
Gonța 791
Gorban 321
Gordilă 508, 606
Goreanu 355, 794
Gorincioi 355, 578, 794
Grama 298
Grebencea 760)
- Greco 441, 605, 717
Grib 362, 800
Gribovanu 362, 800
Groza 762, 803
Grumeza 482, 604
Guceac 382, 811
Gugulan 317
Gulea 306
Guranda 257
Gurău 546
Gurițescu 578
Gurschi 313
Guțu 777, 843
Guznac 761
Guzun 861
Hachi 204
Hacina 819
Hadârcă 330
Hagim 583
Hagiu 274
Haiducu 421, 849
Hâncu 279, 784
Handrabura 349, 785
Hanganu 347
Haraz 779
Harea 379, 567, 603, 809
Harti 206
Hatmanu 333, 404, 842
Hârcăială 831
Hârjău 600, 831
Hârștioagă 221
Hotnog 302
Hurduza 209
Huțu 843
Iachimovschi 813
Iacomachi 381, 813
Idriceanu 272
Iftodie 825
Ilco 313
Inculeț 293

- Iovu 203
Istrati 732
Ixari 349, 786
Jacotă 320, 864
Jamba 598, 841
Jidovanu 324
Jigău 545
Jireghie 327
Jitarciuc 269
Joimiru 197, 324, 764
Josanu 484, 604
Jovmir 764
Lamborschi 322
Lambru 494
Lari 405, 809
Leahu 535, 363, 717, 801
Leca 761
Lencuță 296
Leșanu 535, 363, 801
Lisnic 867
Lisu 411, 832
Loghin 239, 749
Lozan 358, 593, 797, 825
Lozovanu 358, 593, 797
Luca 476
Lungu 325
Lunic 761
Lupan 817
Lupașcu 384, 538, 817
Lupu 817
Mac 778
Macovei 249, 597, 735, 807
Maftai 490
Malcóci 362, 800
Maler 531
Mandăș 219, 324
Manea 216, 776, 791
Mangăru 502
Manic 429
Manic 866
Manoil 768
Manoilă 768
Manole 216
Mantea 275
Manziuc 323
Marandici 324, 863
Mardare 212
Marian 806
Marola 848
Marta 750
Marteia 340
Martir 324
Marulea 304
Mavrodin 235
Mămăligă 597
Mărgărint 869
Mătăsaru 826
Mârza 246, 742
Mârzac 247, 753
Mereșevschi 847
Miclăușeanu 410
Micleușanu 855
Midoni 277
Midrigan 323
Mihai 338
Miron 338
Mișcoi 518
Mitrofan 339
Mogâldea 549
Molența 737
Morăraș 263, 738
Moraru 738
Moroșanu 832
Morozan 445
Moșnoi 220, 337
Motricală 218
Movilă 498
Mucuță 837
Mumgiu 831
Munteanu 761

Nacai 318
Nacu 524
Naforniță 481
Nagacevschi 523
Nani 333
Nastas 319
Neamțu 717
Necula 766
Neculae 766
Nedelciuc 368, 536, 807
Nicolae 766
Nicula 766
Nigai 338
Nistor 733
Nogai 717
Noroc 555
Novicov 850
Oboroceanu 188
Odagiu 300, 586
Onică 431, 865
Oroșanu 553
Osadcii 382, 812
Osmătescu 285
Osoianu 485
Ostahi 296
Ostrofeț 214
Ostrovaru 214
Păcuraru 500, 607
Pagu 359, 361, 798
Palade 262
Palanceanu 587
Panici 417, 857
Pântea 234
Panțiru 544
Paraico 338
Parasca 321
Parfeni 470
Parpalac 294
Pascal 260, 453, 602, 788
Pascaru 321
Pastramă 870
Pavliuc 844
Perciun 320
Petraș 296
Petrici 353, 790
Platniuc 811
Pletniuc 867
Plucci 335
Poghircă 471
Pogor 361, 798
Pojar 780
Popa 337
Poparcea 446
Popistaș 442
Poroseci 430, 865
Porubin 812
Postolache 217, 339, 845
Postolachi 534
Potângă 478
Potârcă 471
Potlog 271
Potoroacă 394, 542, 828
Prescornic 481
Prigoci 811
Prigoreanu 333, 334
Procopciuc 844
Prodan 439, 603
Pruteanu 416, 855
Purice 241, 758
Raevscaia 813
Răducanu 258
Răileanu 459, 599
Răzeșu 310
Răzmeriță 442, 605
Răzvanțu 561
Rălea 831
Reniță 299, 597
Revencu 323
Robu 420, 852
Rogut 846

- Roșca 259, 763
Rotaru 365, 804
Rudi 568
Ruptașu 741
Rusu 586, 717
Sahaidac 506
Șalamac 284
Sandu 319
Sava 867
Savin 521
Sălcuțanu 340
Sârbu 419, 849
Sârbușcă 350
Sârbușcă 786
Sculea 319
Scutaru 266
Selonia 788
Sidorciuc 300
Siloci 222
Sinchevici 813
Sinițaru 230
Sirețeanu 806
Smerea 802
Sochircă 351
Sochircă 787
Sofronovici 298
Solcan 228
Solonaru 322
Soltan 389, 824
Șonțu 334
Sorici 243, 751
Sorin 751
Sorina 751
Spânu 770
Staver 802
Stăvilă 256, 595
Sternioală 460
Stici 236, 761, 841
Stoian 472
Strâmbeanu 486
Stratan 444, 576
Stratulat 444, 576
Surugiu 335
Susanu 484, 604
Șercăneanu 267
Șeremet 403, 537, 842
Șindilă 851
Șoimaru 582
Șoldan 513
Ștefărtă 305
Știrbeț 336
Șveț 717
Talmațchi 820
Tanachi 223
Tăbăcaru 869
Tăpălajea 335
Țârdea 796
Tarhon 367, 601, 803
Tarlev 335
Tătaru 556
Teleman 361, 798
Telembici 473
Teleucă 461
Tenchiu 323
Teslaru 298
Testemițanu 748
Testemițeanu 237, 569
Ticulaz 268
Țigai 836
Timircan 240
Tincovan 422, 861
Toacă 342
Toader 449
Țobor 761
Tofan 231, 833
Tomșa 319, 450, 601
Tomuz 507
Țopa 346
Trebeș 447
Triboi 789

Tulbă 806	Vlaicu 512
Tulbea 284	Vlas 509
Țurcanu 319	Volcu 255, 730
Turcu 557, 717	Volos 811
Țuțuianu 278	Vrancea 276
Ungureanu 344	Vuluță 510
Ursache 383, 819	Vutcărău 426, 579, 861, 862
Ursu 582	Zabulică 286
Uzun 252	Zamfir 814
Vâju 520	Zamșa 233
Vâlcu 514	Zátic 307
Vartic 511	Zănoagă 563
Varzari 765	Zbanțu 480
Vascan 232	Zgarbur 205
Vătămănescu 839	Zglăvoc 564
Vătămanu 402	Zgureanu 297
Vengher 812	Zlătaru 335
Verdeș 436, 602	Zlotea 529, 585
Verejan 250, 757	Zmeu 433, 868
Vicol 767	Zota 606
Visterniceanu 227	Zubco 847
Vitú 321	Zugravu 530
Vitu 321	Zuza 224, 796
Viziru 354, 792	

INDEX DE PRENUME*

Alexe 126, 706	Marta 750
Alexei 126, 706	Mihai 129
Alexie 126, 706	Mihail 129
Aliona 710	Nistor 73
Ana 750	Sârghi 131, 708
Anastasia 736	Serghei 131, 708
Cristian 715	Serghie 131
Cristina 715	Sergiu 131, 708
Cristofor 715	Snejana 710
Damian 771	Sorin 751
Dragoman 254, 734	Sorina 751
Feodor 132	Stanislav 711

* Indexul cuprinde prenumele analizate în articolele și emisiunile dnei Maria Cosniceanu.

Svetlana 710
 Teodor 132
 Toader 132
 Tudor 132

Vera 710
 Veronica 710
 Vlad 130
 Vladimir 130

INDEX DE PUBLICAȚII PERIODICE

- Akados : Revistă de știință, inova-
 re, cultură și artă 45, 164, 180, 643,
 680, 691
- Analele Științifice ale Universității
 Cooperatist-Comerciale din
 Moldova 165
- BiblioPolis 655, 669, 689
- Buletin de lingvistică 163, 175, 633,
 636
- Buletinul Institutului de Lingvistică
 150, 154
- Cultura 2, 10, 12, 13, 55, 57-59, 64,
 608, 611, 612
- Făclia 126, 128-133
- Femeia Moldovei 67, 615
- Florile Dalbe 178
- Flux 147, 148, 620, 666
- Fonetică și dialectologie 682
- Glasul Națiunii 117, 127, 141
- Învățământul public 19, 92
- Jurnal de Chișinău 674
- Jurnalul Moldovei 105
- Limba română (București) 662
- Limba Română (Chișinău) 38, 136,
 146, 160, 168, 621, 625, 630, 632,
 637, 663
- Limba și literatura moldovenească 3,
 22, 46, 49, 51, 61, 66, 68, 78, 79, 83-
 85, 87, 89, 90, 93, 94, 102, 104, 610,
 616
- Literatura și arta 27, 35, 36, 39, 80,
 123, 619, 623, 627, 629, 634, 635,
 638-640, 642, 644, 645, 648-651,
 653, 654, 656, 657, 659-661, 672,
 677-679, 683 685, 686, 689, 694,
 695
- Mesagerul 667
- Moldova 99
- Moldova Socialistă 16, 69, 71, 108,
 109, 613, 614
- Moldova Suverană 28, 32, 118-120,
 626
- Natura 179, 298-301, 318-324, 332-
 340, 534-542, 576-587, 597-607,
 684
- Nistru 65, 609
- Onoma 664
- Philologia 42, 171, 641, 647, 675
- Revistă de lingvistică și știință litera-
 ră 24, 111, 116, 122, 125, 134, 135,
 137-140, 142-145, 155, 162, 617,
 618
- Scânteia Leninistă 74
- Studii și Cercetări de Onomastică și
 Lexicologie (SCOL) 43, 173
- Știința 15, 20, 136, 614
- Timpul 153, 181-297, 302-317, 325-
 331, 341-533, 543-575, 588-596,
 622, 624, 628, 646, 668, 671, 676,
 687, 688, 692
- Tinerimea Moldovei 5, 21, 62, 75, 96
- Viața satului 17, 113, 115, 121
- Ziarul de Gardă 156
- Zorile Bucovinei 6
- Вопросы языкознания 88
- Реферативный сборник 9

Monografie

Cu o atitudine aparte față de valorificarea personalităților afirmate în diferite domenii, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” adună de această dată între coperti întreaga activitate a Mariei Cosniceanu, cercetătoare care a trudit cu multă dăruire și înalt profesionalism pe tărâmul antroponimiei. Rigoarea științifică este transpusă în această lucrare biobibliografică în formatul a cărui cunoaștere multiplică sensul fiecărui studiu, articol, recenzie etc. și prin care descoperim un portret complex al timpului său.

Dr. Mariana HARJEVSCI